

Bioforsk Rapport

Bioforsk Report

Vol. 8 Nr. 156 2013

Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland

Resultater fra kartlegging av kystlynghei fra Bindal i sør til Rødøy i nord

Maja Sjöskog Kvalvik¹, Thomas Holm Carlsen¹, Line Johansen², Pål Thorvaldsen³, Marit Dyrhaug⁴ & Annette Bär¹

¹Bioforsk Nord Tjøtta

²Bioforsk Midt-Norge Kvithamar

³Bioforsk Vest Fureneset

⁴Norsk Landbruksrådgivning Helgeland

Hovedkontor/Head office
Frederik A. Dahls vei 20
N-1432 Ås
Tel.: (+47) 40 60 41 00
post@bioforsk.no

Bioforsk Nord
Tjøtta
8860 Tjøtta
Tel.: (+47) 40 60 41 00
tjotta@bioforsk.no

Tittel/Title:

Verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland. Resultater fra kartlegging av kystlynghei fra Bindal i sør til Rødøy i nord.

Forfatter(e)/Author(s):

Maja Sjöskog Kvalvik, Thomas Holm Carlsen, Line Johansen, Pål Thorvaldsen, Marit Dyrhaug & Annette Bär

<i>Dato/Date:</i> 30.11.2013	<i>Tilgjengelighet/Availability:</i> Åpen	<i>Prosjekt nr./Project No.:</i> 420232	<i>Saksnr./Archive No.:</i> 2012/1070
<i>Rapport nr./Report No.:</i> 8 (156) 2013	<i>ISBN-nr./ISBN-no:</i> 978-82-17-01170-5	<i>Antall sider/Number of pages:</i> 287	<i>Antall vedlegg/Number of appendices:</i> -

<i>Oppdragsgiver/Employer:</i> Fylkesmannen i Nordland v/miljøvernavdelingen	<i>Kontaktperson/Contact person:</i> Ingvild Gabrielsen
---	--

<i>Stikkord/Keywords:</i> Kystlynghei, Ytre Helgeland, Bindal, Sømna, Brønnøy, Herøy, Dønna, Alstahaug, Nesna, Træna, Rødøy, Lurøy, villsau, lyngbrenning, lyngsviing, utegangersau, gammelnorsk sau,	<i>Fagområde/Field of work:</i> Arktisk landbruk og utmark
--	---

Sammendrag:
Denne rapport presenterer resultatet fra kartlegging av naturtypen kystlynghei på Ytre Helgeland sommeren 2013. Totalt 59 lokaliteter er kartlagt etter DN-håndbok 13, og av disse er 47 lokaliteter verdsatt som verdifulle kystlyngheilokaliteter. Fem lokaliteter er vurdert å ikke ha verdi som kystlynghei, men som andre naturtyper. De resterende syv lokalitetene ble vurdert å ha ingen naturtypeverdi. Alle verdifulle naturtypelokaliteter er presentert i denne rapport, med beskrivelse, bilder og kartavgrensing.

<i>Fylke/County:</i>	Nordland
<i>Kommuner/Municipalities:</i>	Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Nesna, Træna, Lurøy, Rødøy

Godkjent / Approved

Prosjektleder / Project leader

Håkon Sund, avdelingsleder

Thomas H. Carlsen, forsker

Forord

Denne rapporten presenterer verdifulle kystlyngheilokaliteter på Ytre Helgeland, fra Bindal kommune i sør til og med Rødøy kommune i nord. Kartleggingen er gjort på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland v/miljøvernavdelingen.

Kystlynghei er under vurdering for å bli en utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven, § 52. I Direktoratet for naturforvaltning (i dag Miljødirektoratet) sitt forslag om å gi naturtypen kystlynghei status som utvalgt naturtype, fremgår det at kunnskapen om kystlynghei i Nordland er begrenset. Dette prosjektet har hatt som mål å gi en bedre oversikt over verdifull kystlynghei på Ytre Helgeland. Gjennom kontakt med personer og instanser med mulig kjennskap til potensielt verdifulle kystlyngheilokaliteter, ble det våren 2013 utarbeidet et forslag på lokaliteter som burde kartlegges ute i felt. Hensikten med kartleggingen var å beskrive og kartfeste de viktigste kystlyngheimrådene på Ytre Helgeland. I tidsrommet mai til september 2013 ble totalt 59 lokaliteter i elleve kommuner kartlagt. 47 av disse ble vurdert som verdifulle kystlyngheimråder, med enten lav verdi (C), middels verdi (B) eller høy verdi (A) (Jordal, 2012). Fem lokaliteter er vurdert å ikke ha verdi som kystlynghei, men som andre naturtyper (slåttemark, hagemark, naturbeitemark eller strandeng og strandsump). De resterende sju lokalitetene ble vurdert å ha ingen naturtypeverdi.

Denne rapport presenterer resultatet fra kystlyngheikartleggingen. Kartleggingen baserer seg på feltbefaring til alle lokaliteter. Det ble foretatt naturtypekartlegging av kystlynghei og andre viktige naturtyper (f.eks. strandeng og strandsump, naturbeitemark, rikmyr, kystmyr, hagemark, etc.) samt vegetasjonstypekartlegging av ikke prioriterte naturtyper (Direktoratet for naturforvaltning, 2007; Fremstad, 1997). Informasjon om dagens og tidligere beitebruk er innhentet fra grunneiere, beitebrukere og kommunenes landbrukskontor.

I prosjektet har personer fra Bioforsk Nord sin avdeling på Tjøtta (v/Maja S. Kvalvik, Thomas H. Carlsen & Annette Bär), Bioforsk Midt-Norge på Kvithamar (v/Line Johansen) samt Bioforsk Vest Fureneset (v/Pål Thorvaldsen) deltatt i samarbeid med Norsk Landbruksrådgiving Helgeland (v/Marit Dyrhaug). De sørlige kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy og Vevelstad ble kartlagt av Thomas H. Carlsen og Maja S. Kvalvik i uke 23. Alstahaug kommune ble kartlagt av Thomas H. Carlsen, Pål Thorvaldsen og Line Johansen i uke 25 og 30, mens Herøy og Dønna kommune ble kartlagt av de tre sistnevnte inklusive Maja S. Kvalvik i uke 25. Nesna kommune ble kartlagt av Maja S. Kvalvik i uke 37, og Rødøy og Lurøy kommune ble kartlagt av Maja S. Kvalvik og Marit Dyrhaug i uke 24. Træna kommune ble kartlagt av Thomas H. Carlsen i uke 19. Alle bilder som er presentert i rapporten er tatt av forfatterne av denne rapport med kopirett til Bioforsk.

Takk til alle medarbeidere og Fylkesmannen i Nordland for godt samarbeid. Takk til de ressurspersoner som har vært hjelpelige med å gi oss informasjon som hjalp oss med å velge ut og prioritere kystlyngheilokaliteter. En spesiell takk rettes også til de grunneiere som lånte ut sin båt, med eller uten seg selv bak roret, noe som løste utfordringer knyttet til logistikk samtidig som vi fikk hyggelige opplevelser.

Tjøtta, 30.11.2013

Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (prosjektleder)
Bioforsk Nord Tjøtta

Innhold

Innhold	2
Sammendrag	4
Summary	5
Innledning	6
Metode	8
Oversikt over verdifulle kystlyngheilokaliteter	9
Liste over verdifulle kystlyngheilokaliteter	9
Oversiktskart over verdifulle kystlyngheilokaliteter	11
Bindal kommune	15
Områdenavn: Gimlinga	16
Sømna kommune	21
Områdenavn: Vakthusøya og omegn	22
Områdenavn: Hellbergsøya	27
Områdenavn: Ytterandklakken	32
Områdenavn: Innerandklakken	37
Brønnøy kommune	42
Områdenavn: Sandøya	43
Områdenavn: Helløya nordvest	48
Områdenavn: Helløya strandeng	53
Områdenavn: Burøya	58
Områdenavn: Prestøyen vest	63
Områdenavn: Prestøyen øst	68
Områdenavn: Lyngøya	73
Alstahaug kommune	78
Områdenavn: Ytre Buøya ved Skotsvær	79
Områdenavn: Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng	84
Områdenavn: Nordre Susenøy	89
Områdenavn: Buøya ved Skålvær	94
Områdenavn: Kvithammaren	99
Områdenavn: Kvithammaren, vest	104
Områdenavn: Trettøya	109
Områdenavn: Buøya ved Tranøya	114
Områdenavn: Haukøya	119
Områdenavn: Skarvøya	124
Herøy kommune	129
Områdenavn: Lyngøya i Husvær	130
Områdenavn: Gantøya og Gløsøya	135
Områdenavn: Kvaløya	140
Områdenavn: Dolsøya og Vågøya	145
Områdenavn: Stor-Ramnøya	150
Områdenavn: Risøya	155
Dønna kommune	160
Områdenavn: Slapøya sør	161
Områdenavn: Havstein sør	166
Områdenavn: Havsteinfjellet	171
Områdenavn: Risneset	176

Nesna kommune	181
Områdenavn: Kiløya	182
Lurøy kommune	187
Områdenavn: Røssøya	188
Områdenavn: Varøya kystlynghei	193
Områdenavn: Varøya slåttemark	198
Områdenavn: Verholmen	203
Områdenavn: Kveitan og Øyvollen	208
Rødøy kommune	213
Områdenavn: Svinøya	214
Områdenavn: Ytre og Indre Bessværøya	219
Områdenavn: Lamøya	224
Områdenavn: Grindvær	229
Områdenavn: Flatøya	234
Områdenavn: Geiterøya	239
Områdenavn: Valøya og Nord-Renga	244
Områdenavn: Løngmoan på Rangsdøya	249
Træna kommune	254
Områdenavn: Ålvoren	255
Områdenavn: Røssneset	260
Områdenavn: Torvøya	265
Områdenavn: Nordskarven	270
Områdenavn: Buøya i Dørvær	275
Områdenavn: Vardøya	280
Kartlagte, ikke verdifulle lokaliteter	285
Kilder	286

Sammendrag

Dette prosjekt ble gjennomført i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven, § 52. En egen handlingsplan for kystlynghei er under utarbeidelse (Kaland & Kvamme 2012). Kystlynghei omfatter «*åpne, heipregete og trebare områder dominert av dvergbusker, først og fremst røsslyng (Calluna vulgaris)*» (Kaland & Kvamme 2012).

Kartleggingen er gjort på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland v/miljøvern avdelingen. De kartlagte kommunene er Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Nesna, Lurøy, Rødøy og Træna kommune. Antallet kartlagte lokaliteter per kommune har variert mellom en til ni. Lokalitetene er gitt en verdi fra ingen verdi, lav verdi/lokalt viktig (C), middels verdi/viktig (B) til høy verdi/svært viktig (A), definert ut i fra Direktoratet for Naturforvaltning (i dag Miljødirektoratet) sin håndbok 13 og nye faktaark for kystlynghei til den nye DN-håndbok 13, som er under utarbeidelse (Direktoratet for naturforvaltning, 2007; Jordal, 2012). I et fåtall tilfeller under befaringen har også andre viktige naturtyper blitt beskrevet. Disse er strandeng og strandsump, hagemark (tresatt kulturmark), naturbeitemark og slåttemark, og er kartlagt etter nye faktaark for respektive naturtype (Bratli 2013; Miljødirektoratet 2013; Svalheim 2013a, 2013b).

Til sammen er 59 lokaliteter kartlagt, og 47 av disse er definert som verdifulle kystlyngheilokaliteter. Ni kystlyngheilokaliteter er vurdert med verdi A (høy verdi), 23 med verdi B (middels verdi) og 15 med verdi C (lav verdi). Fem lokaliteter er vurdert til ikke å ha verdi som kystlynghei, men som andre naturtyper. Sju av det totale antallet kartlagte lokaliteter er vurdert ikke å ha naturtypeverdi. I Vevelstad kommune er det bare kartlagt en lokalitet, og denne ble vurdert ikke å ha naturtypeverdi. Dermed er det presentert totalt ti kommuner i denne rapport.

Målet med prosjektet er at kartlegging og rapportering skal være av så god kvalitet at man i etterkant skal kunne si at man har god oversikt over utbredelsen av kystlynghei i de kartlagte kommunene. Det er imidlertid viktig å ikke se dette prosjekt som en totalkartlegging over verdifulle kystlyngheiområder på Ytre Helgeland. I dette og lignende prosjekt er det vanskelig å få en totaloversikt over verdifulle naturtypelokaliteter uten å befare alle områder i kommunene, noe som ikke har vært mulig på grunn av begrensede ressurser. Denne kartlegging kan likevel sies å ha gitt en god oversikt i de kartlagte kommunene, og har bidratt til en økt forståelse for hva helgelandsk kystlynghei er og betyr både for forvaltning, lokalbefolkning og kommuner. Viktige og verdifulle kystlyngheilokaliteter bør nå følges opp med riktig skjøtsel for å beholde og eventuelt øke sin natur- og beiteverdi.

Summary

This project was carried out as coastal *Calluna* heathlands are under valuation of becoming a “special natural environment” (areas of special conservation interest), as described in The Nature Diversity Act (Naturmangfoldloven), § 52. The Norwegian Environmental Agency has initiated the work of making an action plan for the Norwegian coastal heathlands, designed to ensure the survival of the areas. It has been stated that the knowledge of the distribution and condition of the anthropogenic coastal heathlands in Nordland county is low (Kaland & Kvamme 2012).

Coastal heathlands are characteristic cultural landscapes throughout oceanic regions of Europe, now critically threatened by development, land-use change and pollution (Kaland & Kvamme 2012). The coastal heathlands are typically characterized by open areas without trees, dominated by dwarf shrubs as *Calluna vulgaris*. The northernmost border of the heathlands are found in northern Norway, including the Helgeland district in Nordland county where this project was carried out. The mapping of the coastal heathlands in the Helgeland district has been founded by the County Governor of Nordland. The mapped municipalities are Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Nesna, Lurøy, Rødøy and Træna. The total numbers of mapped areas per municipality ranged from one to nine. All areas have been given a value from zero (no value), to low value (C), average value (B) or high value (A), as defined by the Norwegian Directorate of Nature Management (today the Norwegian Environmental Agency) in the publication “handbook 13/håndbok 13” and a new fact sheet for coastal heathlands for the new handbook 13 (work in progress) (Direktoratet for naturforvaltning, 2007; Jordal, 2012). In a few occasions, also other types of “natural environment types” than coastal heathlands have been described. These are sublittoral vegetation areas, tree covered grasslands, natural pasture or hay meadows, mapped by the new fact sheets for each type of natural environment (Bratli 2013; Miljødirektoratet 2013; Svalheim 2013a, 2013b).

This report presents 59 mapped areas in total. Descriptions of 47 of these that are defined as valuable coastal heathland areas are given. Nine coastal heathland areas have been estimated as high value areas (A), 23 as average value areas (B) and 15 as low value areas (C). Five areas are estimated to be valuable as another natural environment type. Seven areas of the total amount of mapped areas are estimated to have no value as a natural environment type (as defined in the handbook 13).

The goal of this project was to achieve a good overview of the distribution of coastal heathlands in the mapped municipalities. It is, however, important not to see this project as a total thorough overview of the coastal heathlands in the Helgeland district - something that is not possible to achieve without visiting all potential areas in the region. Nevertheless, this mapping has given a good overview of valuable coastal heathland areas in Helgeland, and has contributed to give a better understanding of what coastal heathlands are and means for the region, both for management authorities, the local community and for municipalities. Important and valuable coastal heathland areas must now be followed up with accurate methods to preserve and if possible, increase their value as both nature and pasture areas.

Innledning

Dette prosjekt ble gjennomført i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven, § 52. En egen handlingsplan for kystlynghei er under utarbeidelse (Kaland & Kvamme 2012). Naturtypen kystlynghei er i DN-håndbok 13 og nytt faktaark (Jordal, 2012) definert som områder som «er opprinnelig oppstått ved avskoging/avsviing og senere vedlikeholdt ved beiting/sviing og delvis også slått». Kystlynghei omfatter «åpne, heipregete og trebare områder dominert av dvergbusker, først og fremst røsslyng (*Calluna vulgaris*)» (Kaland & Kvamme 2012). I rødlista for naturtyper er kystlynghei oppført som EN, sterkt truet (Norderhaug & Johansen, 2011).

I Direktoratet for naturforvaltning (i dag Miljødirektoratet) sitt forslag om å gi naturtypen kystlynghei status som utvalgt naturtype, fremgår det at kunnskapen om kystlynghei i Nordland er lav. Fylkesmannen i Nordland ga derfor i oppdrag til Bioforsk å kartlegge kystlynghei i utvalgte kommuner langs kysten av Helgeland. Aktuelle kommuner er Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna, Nesna, Lurøy, Træna og Rødøy.

Prosjektet besto i to deloppdrag. I deloppdrag 1 ble relevante data og informasjon gjennomgått som kunne si noe om utbredelsen av naturtypen kystlynghei i de aktuelle kommunene. I deloppdrag 2 ble de aktuelle lokalitetene kartlagt.

Lokalitetene ble i deloppdrag 1 prioritert etter hvorvidt områdene:

- blir beitet (sommer- eller helårsbeite), og
- i liten grad er gjengrodd/tilplantet.

Det ble ikke prioritert:

- verneområder,
- områder som nylig er registrert i naturbasen, eller
- områder på og rundt Blomsøya i Alstahaug kommune, som har status som utvalgt kulturlandskap.

Beiteaktiviteten i kommunene ble kartlagt gjennom kontakt med kommunenes landbrukskontor, sau- og geitavlslag, beitelag, bondelag, Mattilsynet, og andre personer og aktører med mulig kjennskap til potensielt verdifulle kystlyngheilokaliteter med beiteaktivitet. Kontakten med grunneiere og beitebrukere var en sentral del av deloppdrag 1, og denne ble i stor grad videreført i deloppdrag 2.

Foruten at beitede og ikke gjengrodd områder ble prioritert, ble det også prioritert å få en god variasjon mellom røsslyngrike heier på fattigere berggrunn og gras- og urterike heier på kalkrik berggrunn, samt variasjon i geografisk spredning og mellom klimagradianter som ytre (klart oseanisk) og indre. De lokaliteter der forholdene ligger til rette for beite også i fremtida er også blitt prioritert. Det ble også inkludert noen få små lokaliteter for å få en god variasjon i størrelse, men de aller fleste er over 100 daa. Gjennom flybildetolkning ble en mer grundig vurdering og selektering av lokalitetene gjort. Dette gjorde at enkelte områder med høy grad av gjengroing, eller som på andre måter var uinteressante som verdifulle kystlyngheilokaliteter, ble ekskludert. Videre ble det etter flybildetolkningen også inkludert enkelte områder uten kjent beiteaktivitet. Disse ble da vurdert å være potensielt verdifulle kystlyngheilokaliteter grunnet utseende (flybilde), noen ganger i kombinasjon med anbefalinger av personer med svært god kjennskap til kystlyngheilokaliteter på Helgeland. Eksisterende naturbaseregistreringer som ble vurdert å være mangelfulle, gamle eller unøyaktige ble også inkludert.

For hver kommune ble forslag til lokaliteter som skulle sjekkes i felt navngitt i et eget notat til Fylkesmannen våren 2013 (Kvalvik, M. 2013). Notatet presenterte en liste på en rekke lokaliteter for hver kommune med informasjon om beiting og brukshistorie, gjengroing, lyngbrenning, evt. naturbaseinformasjon og navn på grunneier eller beitebruker der dette var kjent. I listen ble det også gitt forslag på lokaliteter med lavere prioritering, dvs. områder der potensialet for verdifull kystlynghei (jf. DN-håndbok 13 og nytt faktaark for kystlynghei) var noe lavere. Listen presenterte derfor områder med første prioritet, og områder med andre prioritet. Lokalitetene med andre prioritering dannet et grunnlag for diskusjon med Fylkesmannen i Nordland om evt. omprioritering i forkant av feltarbeidet. Enkelte av de utvalgte områder med første prioritering ble tatt ut fra dette prosjekt, da disse ble kartlagt i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplaner. I disse tilfeller ble det i stedet mulig å ta in lokaliteter med andre prioritet.

Denne rapport presenterer de kartlagte lokalitetene per kommune, fra sør til nord. En liste over de kartlagte lokalitetene ses i tabell 1 og tabell 2 på side 9 og 10. Alle verdifulle kystlyngheilokaliteter legges senere inn i naturbase på nett (www.naturbase.no). I et fåtall tilfeller viste det seg at besøkte lokaliteter av en eller annen grunn ikke har naturtypeverdi. Disse lokaliteter er presentert i tabell 3 på side 286, med begrunnelse for vurderingen.

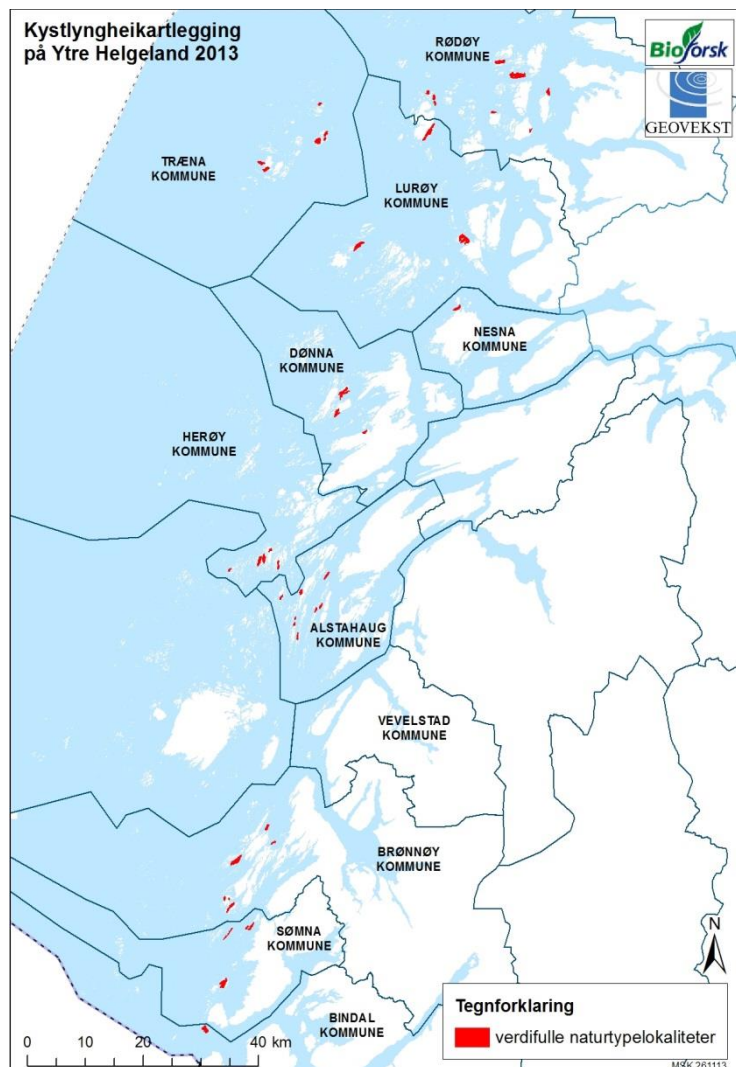
Målet med prosjektet er at kartlegging og rapportering skal være av så god kvalitet at man i etterkant skal kunne si at man har god oversikt over utbredelsen av kystlynghei i de kartlagte kommunene. Det er kartlagt totalt 59 lokaliteter i dette prosjekt, fordelt på 11 kommuner på Ytre Helgeland. Av de 59 lokaliteter som ble kartlagt, er det totale antallet verdifulle kystlyngheilokaliteter 47, antall lokaliteter av annen naturtype med verdi er fem og antallet lokaliteter som er vurdert å ikke ha naturtypeverdi er sju. I Vevelstad kommune ble bare en lokalitet kartlagt, og denne ble vurdert ikke å ha naturtypeverdi. Oversikten over verdifulle kystlyngheilokaliteter i de kartlagte kommunene kan sies være god, men den er ikke fullstendig. I realiteten er det vanskelig å få totaloversikt over verdifulle kystlyngheilokaliteter uten å besøke hver øy. I flere tilfeller har vi under feltarbeidet passert områder/øyer med potensielt viktige kystlyngheiområder. Dessverre har ressursene vært begrenset, og det er viktig å være oppmerksom på at det trolig finnes potensial for flere viktige kystlyngheiområder i regionen, som bør kartlegges i framtida. Flere områder som i og for seg defineres som kystlynghei har ikke blitt prioritert i dette prosjektet på grunn av for tiden manglende beiteaktivitet. Dette utelukker ikke at områdene har potensial som verdifulle kystlyngheiområder, som følge av mye og fin røsslyng, rel. nylig beiteaktivitet, artsrikdom og sjeldne og/eller rødlistede arter. Noen områder som kan nevnes i denne sammenheng er øyer i øyværene Brasøy og Husvær i Herøy kommune, de kalkrike områdene sørvest i Alstahaug kommune som grenser til Vegaøyan verdensarvområde, samt områder som måtte bortprioriteres spesielt i kommunene Brønnøy, Lurøy og Rødøy. Denne kartlegging kan derfor ikke ses på som en totalkartlegging over kystlyngheiområder på Ytre Helgeland.

Metode

Kartlegging av de utvalgte lokalitetene fra Deloppgave 1 (se Innledning side 6) ble gjort i tidsrommet mai til september 2013. Antall personer i felt varierte fra en til fire personer, med et snitt på to personer. Alt feltarbeid foregikk i skjærgården. For å ta seg rundt ble det brukt egen båt, ferge og hurtigbåt, eller innleid båt med eller uten innleid båtfører (utelukkende grunneiere eller brukere). Under feltarbeidet ble verdifull kystlynghei etter DN-håndbok 13 og nytt faktaark (Jordal, 2012) avgrenset på kart og koordinatfestet med GPS. Rødlisterarter ble koordinatfestet i felt for senere innlegging i Artsdatabanken sin nettbaserte database. Hver kystlyngheilokalitet ble dokumentert med foto. I et fåtall tilfeller ble også andre verdifulle naturtyper avgrenset og beskrevet (slåttemark, hagemark, naturbeitemark og strandeng og strandsump). Dette var i utgangspunktet ikke en del av prosjektet, men de aktuelle områdene ble vurdert å være alt for viktige for ikke å dokumenteres. Disse områder er også beskrevet i denne rapport.

Rapporteringen er gjort digitalt gjennom innlegging i ACESSdatabasen, i tillegg til foreliggende Bioforskrapport. Denne informasjon vil av Fylkesmannen i Nordland v/miljøvern avdelinga legges ut på Miljødirektoratet sin nettbaserte tjeneste Naturbase, som bl.a. gir en oversikt over kartlagte områder med utvalgte naturtyper i Norge (www.naturbase.no). Den samme informasjon om lokalitetene som presenteres i Naturbase blir også presentert i denne rapport.

Figur 1 viser de elleve kommunene som ble kartlagt, med de verdifulle naturtypelokalitetene markert. En utførlig oversikt over de kartlagte verdifulle lokalitetene kan ses på de neste seks sidene.

Figur 1. Oversikt over kartleggingsområdet. Navngitte kommuner er kartlagt, og figurene i rødt viser beliggenheten av de verdifulle naturtypelokalitetene.

Oversikt over verdifulle kystlyngheilokaliteter

Liste over verdifulle kystlyngheilokaliteter

Totalt 59 lokaliteter ble kartlagt i 2013, hvorav 52 er vurdert som verdifulle naturtypelokaliteter. 47 av de verdifulle lokalitetene er kystlyngheilokaliteter, de fem resterende består av enten naturtypen strandeng og strandsump, hagemark, naturbeitemark eller slåttemark. Vurdering av naturtyper og verdisetting er vurdert etter DN-håndbok 13 og nye faktaark til den nye DN-håndbok 13 som er under utarbeidelse da dette skrives (Bratli 2013; Direktoratet for naturforvaltning, 2007; Miljødirektoratet, 2012; Svalheim 2013a og 2013b). Ni av de verdifulle kystlyngheilokalitetene er vurdert som svært viktige/høy verdi (A-verdi), 23 som viktige/middels høy verdi (B-verdi) og 15 som lokalt viktige/lav verdi (C-verdi). Tabell 1 og 2 gir en oversikt over alle lokaliteter som er vurdert som verdifulle i de ti kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy, Alstahaug, Herøy, Dønna, Nesna, Lurøy, Rødøy og Træna (i Vevelstad ble en lokalitet kartlagt, og denne ble vurdert å ikke ha naturtypeverdi). Sju lokaliteter som ble kartlagt sommeren 2013 er ikke vurdert som verdifulle naturtypelokaliteter. Disse er listet under kapittelet «kartlagte, ikke verdifulle lokaliteter» på side 286.

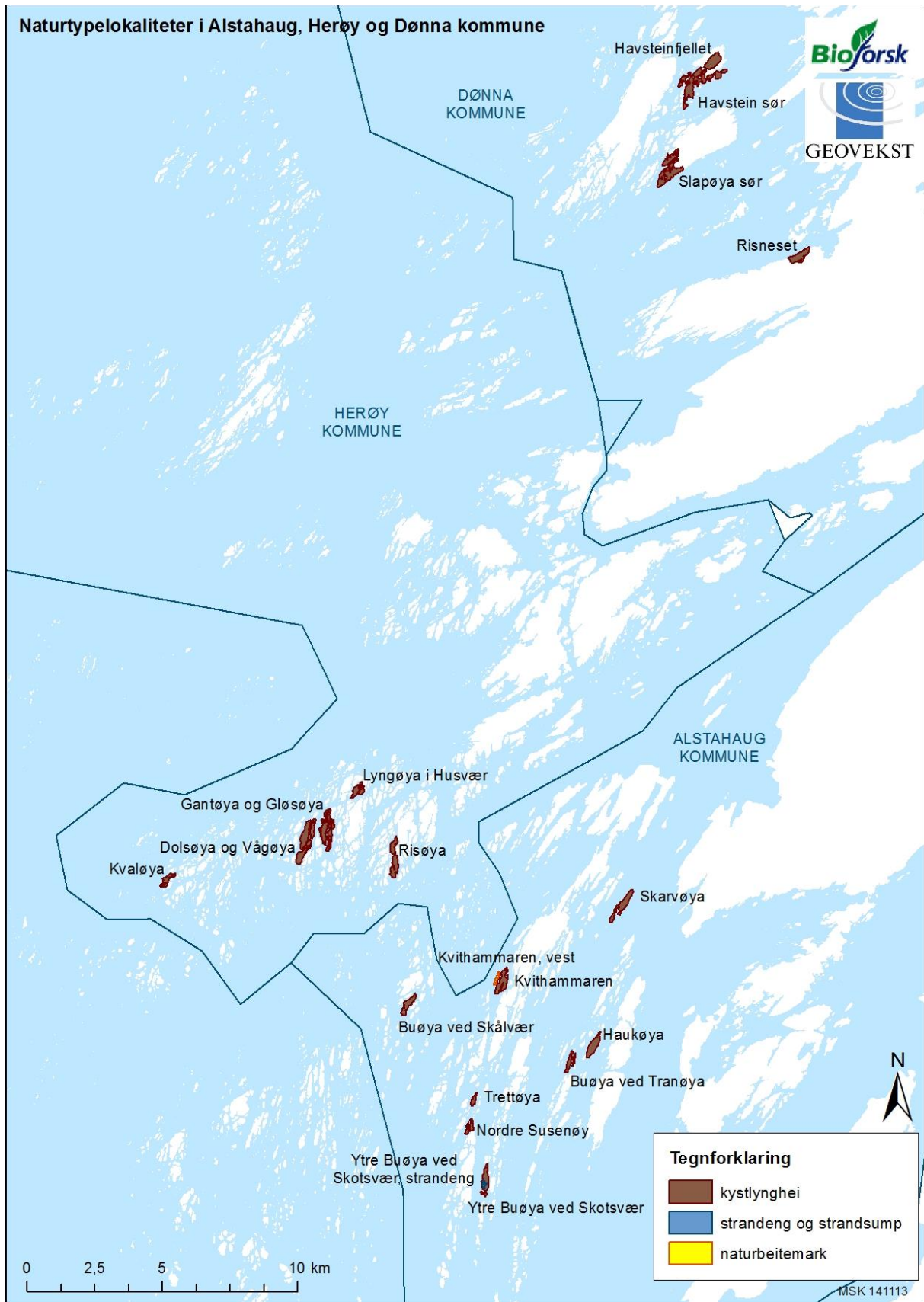
Tabell 1. Liste over verdifulle kystlyngheilokaliteter i kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy og Alstahaug.

Kommune	Lokalitet	Områdenummer	Hovednaturtype	Verdi
Bindal	Gimlinga	181140127	kystlynghei	C
Sømna	Vakthusøya med omegn	181240045	kystlynghei	B
Sømna	Hellbergsøya	181240046	kystlynghei	B
Sømna	Ytterandklakken	181240047	kystlynghei	C
Sømna	Innerandklakken	181240048	kystlynghei	B
Brønnøy	Sandøya	181311257	kystlynghei	B
Brønnøy	Helløya nordvest	181311258	kystlynghei	B
Brønnøy	Helløya strandeng	181311259	strandeng og strandsump	C
Brønnøy	Burøya	181311260	kystlynghei	C
Brønnøy	Prestøyan vest	181311261	kystlynghei	B
Brønnøy	Prestøyan øst	181311262	hagemark	B
Brønnøy	Lyngøya	181311263	kystlynghei	A
Alstahaug	Ytre Buøya ved Skotsvær	182040101	kystlynghei	B
Alstahaug	Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng	182040110	strandeng og strandsump	B
Alstahaug	Nordre Susenøy	182040102	kystlynghei	C
Alstahaug	Buøya ved Skålvær	182040103	kystlynghei	A
Alstahaug	Kvithammaren	182040104	kystlynghei	B
Alstahaug	Kvithammaren, vest	182040109	naturbeitemark	B
Alstahaug	Trettøya	182040105	kystlynghei	B
Alstahaug	Buøya ved Tranøya	182040106	kystlynghei	B
Alstahaug	Haukøya	182040107	kystlynghei	C
Alstahaug	Skarvøya	182040108	kystlynghei	A

Tabell 2. Liste over verdifulle kystlyngheilokaliteter i kommunene Herøy, Dønna, Nesna, Lurøy, Rødøy og Træna.

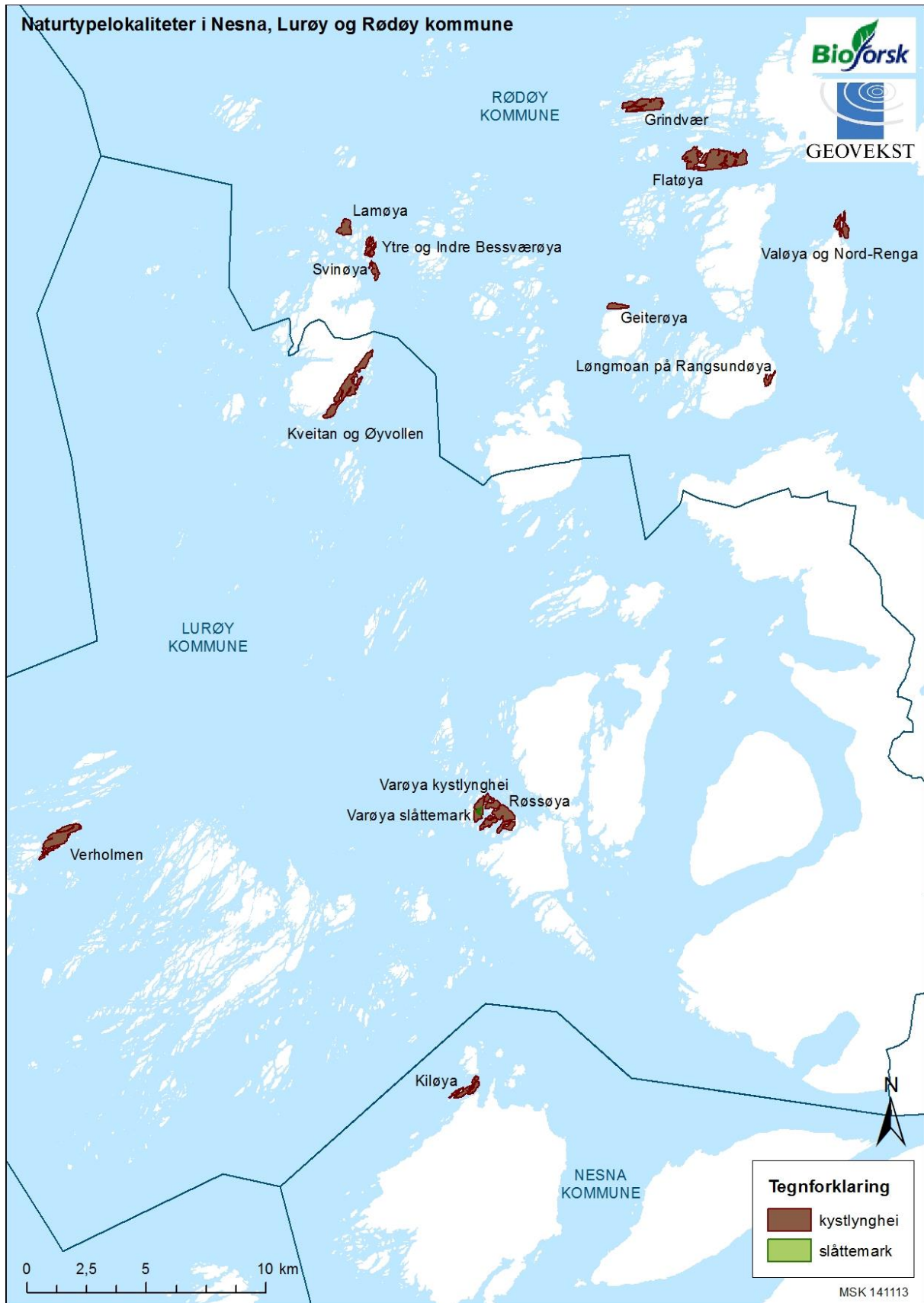
Kommune	Lokalitet	Områdenummer	Hovednaturtype	Verdi
Herøy	Lyngøya i Husvær	181810029	kystlynghei	B
Herøy	Gantøya og Gløsøya	181810030	kystlynghei	B
Herøy	Kvaløya	181810031	kystlynghei	B
Herøy	Dolsøya og Vågøya	181810032	kystlynghei	A
Herøy	Stor-Ramnøya	181810033	kystlynghei	A
Herøy	Risøya	181810034	kystlynghei	C
Dønna	Slapøya sør	182710022	kystlynghei	C
Dønna	Havstein sør	182710023	kystlynghei	B
Dønna	Havsteinfjellet	182710024	kystlynghei	C
Dønna	Risneset	182710025	kystlynghei	C
Nesna	Kiløya	182810045	kystlynghei	C
Lurøy	Røssøya	183410101	kystlynghei	B
Lurøy	Varøya kystlynghei	183410102	kystlynghei	B
Lurøy	Varøya slåttemark	183410103	slåttemark	B
Lurøy	Verholmen	183410104	kystlynghei	B
Lurøy	Kveitan og Øyvollen	183410105	kystlynghei	A
Rødøy	Svinøya	183610304	kystlynghei	A
Rødøy	Ytre og Indre Bessværøya	183610305	kystlynghei	B
Rødøy	Lamøya	183610306	kystlynghei	A
Rødøy	Grindvær	183610307	kystlynghei	B
Rødøy	Flatøya	183610308	kystlynghei	B
Rødøy	Geiterøya	183610309	kystlynghei	C
Rødøy	Valøya og Nord-Renga	183610310	kystlynghei	C
Rødøy	Løngmoan på Rangsundøya	183610311	kystlynghei	C
Træna	Ålvoren	183510020	kystlynghei	B
Træna	Røssneset	183510021	kystlynghei	C
Træna	Torvøya	183510022	kystlynghei	A
Træna	Nordskarven	183510023	kystlynghei	C
Træna	Buøya i Dørvær	183510024	kystlynghei	B
Træna	Vardøya	183510025	kystlynghei	B

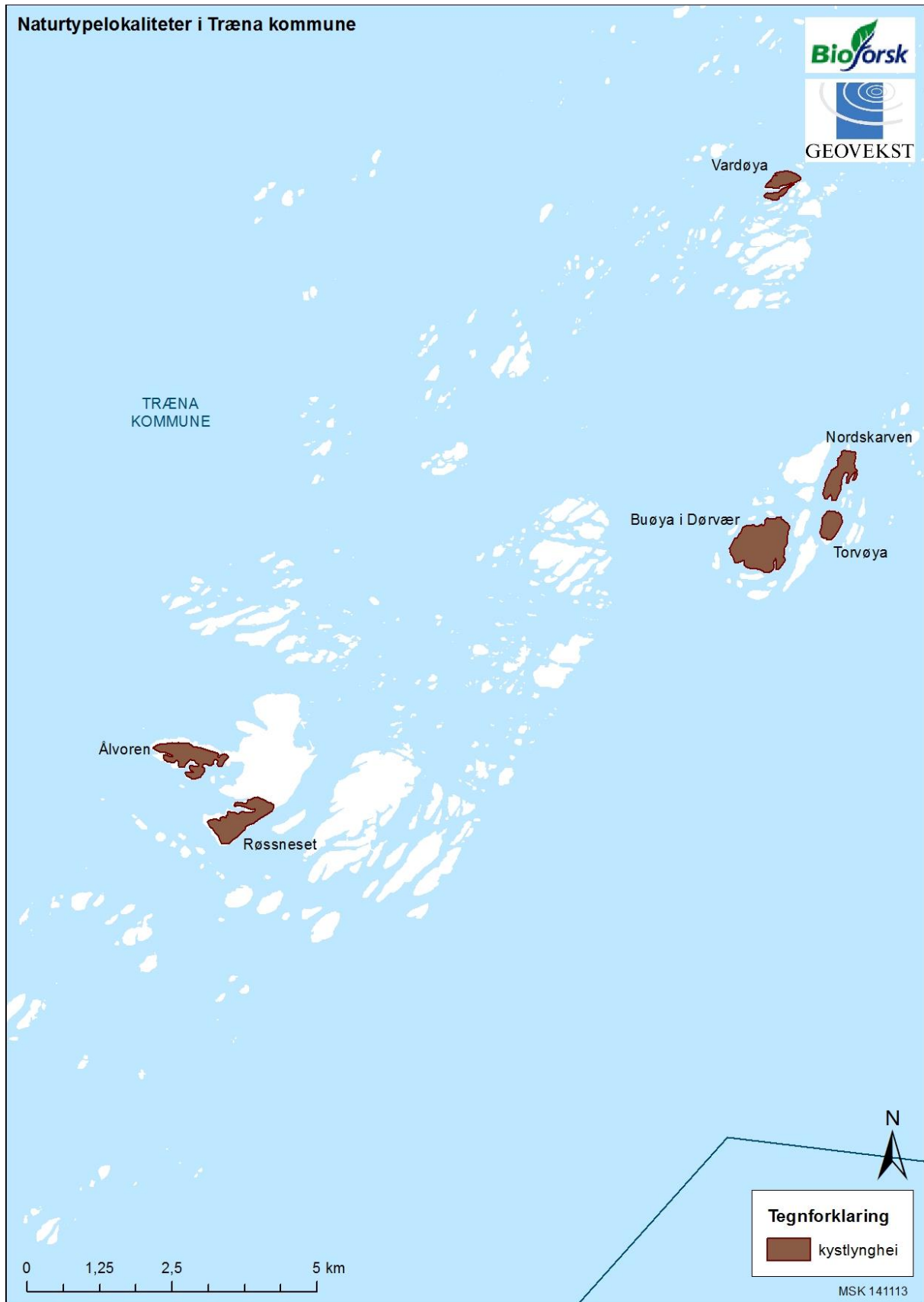
Figur 3. Oversikt over naturtypelokaliteter i kommunene Alstahaug, Herøy og Dønna.

Figur 4. Oversikt over naturtypelokaliteter i kommunene Nesna, Lurøy og Rødøy.

Figur 5. Oversikt over naturtypelokaliteter i Træna kommune.

LOKALITETER: Gimlinga

Gimlinga

Områdenavn:
Områdenummer:

Gimlinga
181140127

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	04.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		30 %	
G05 Strandeng med strandsump		-		5 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		2 %	
D04 Naturbeitemark		D0421 Beitevåteng		3 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Gimlinga ble befart 04.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger rett sør for Kvaløya (som hører til Sømna kommune) og nord for Oterneset i Bindal kommune. Øya er svært kupert med tre-fire høye topper. Mellom disse ligger innmark eller strandeng. Lyngheiområdene er til dels veldig skrinne. Berggrunnen består av glimmergneis, glimmerskifer. Gårds- og bruksnummer er 10/1, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0357599Ø 7234339N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 657 daa og består av ca. 90 % kystlynghei (D07), 5 % strandeng (G05) og 5 % naturbeitemark (D04). Utforminger i lyngheia er 60 % kalkfattig kysthei (D0707) og 30 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Det er en god del bart berg i lokaliteten, stedvis over 50 prosent. I sørøst finnes gammel innmark som er vurdert som naturbeitemark, selv om øya ikke ble beitet ved befaring. Utforminger i naturbeitemarka er ca. 2 % svak lågurtbeiteeng (D0415) og ca. 3 % beitevåteng (D0421). Utforming i strandenga ble ikke bestemt.

Artsmangfold

På Gimlinga dominerer røsslyng og krekling. Stedvis er det også dominans av blokkebær. Her vokser også skrubbebær, reinlav, heigråmose, molte, torvmyrull, rypebær, blåbær, vier sp., melbær, slåttestarr, einer, blåknapp og skogstjerne. Her og der vokser oppslag av bjørk og rogn, og noen få individ av kystfuru ble registrert. Det er lite einer i lokaliteten, og røsslyngen er generelt i god hevd. I naturbeitemarka vokser en god del stolpestarr som en gjengroingsart. Her er også gulaks, nyresoleie, engsyre og legeveronika.

Bruk, tilstand og påvirkning

Gimlinga ble ikke beitet ved befaring i 2013. For tre-fire år siden beitet norsk kvit sau på øya. Det er sparsomt med vanntilgang i lokaliteten.

Fremmede arter

Prakthjelm og lije sp. ved et gammelt bolighus i naturbeitemarka i sørøst.

Del av helhetlig landskap

I lokaliteten er det mest lyngområder med et mindre naturbeitemarksområde. Gimlinga ligger for øvrig noe ensom i øygarden, uten nærhet til andre kjente verdifulle kulturmarksområder.

Kulturminner

Et par e-hus ble observert, og det kan finnes rester av flere. Her er også en steinmur, hustuft og noen gamle hus.

Skjøtsel og hensyn

Beiting med gammelnorsk sau anbefales, gjerne helårsbeiting grunnet god tilgang på røsslyng. Sviing anbefales ikke på grunn av skrinne forhold i lokaliteten.

Verdibegrunnelse

Gimlinga viser mange plasser fortsatt en god hevd på røsslyngen selv om den ikke blir beitet per i dag. Her er ikke mye av gjengroingsarten einer, men noe bjørk og vierkratt. Lokaliteten er ganske stor med sine 657 daa. Da øya ikke lenger blir holdt i hevd med beite er den vurdert til verdi C, lokalt viktig. Et stedvis ganske tett røsslyngdekke i god hevd tilbyr godt grunnlag for helårsbeite med utegangersau. Settes dette inn som skjøtselstiltak vil lokaliteten kunne få en høyere verdi.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Vakthusøya og omegn
Hellbergsøya
Ytterandklakken
Innerandklakken

Hellbergsøya

Områdenavn:
Områdenummer:

Vakthusøya og omegn
181240045

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	04.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		75 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		15 %	
D04 Naturbeitemark		-		10 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Vakthusøya og omegn i Lyngvær ble befart 04.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Hele Lyngvær (aktuell lokalitet inklusive Vågøya i sørvest og Lyngværøya i øst) er registrert i Naturbase i 2002 som kystlynghei etter undersøkelse av Elven R, et al. i 1988 og Mjelde, M. i 2004. I Naturbase-registreringen er kystlyngheia sparsomt beskrevet og avgrensingen unøyaktig. Vågøya ble ikke undersøkt ved befaring i 2013 grunnet informasjon om at grunneier nylig plantet skog på store deler av øya. Lyngværøya ble ikke undersøkt da denne ble vurdert å være største delen innmark med skrinne, ganske vegetasjonsløse lyngområder på kantene.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i Lyngvær, nord for Rossvika på Kvaløya i Sømna kommune. Lokaliteten omfatter Vakthusøya lengst i øst, samt øyene Bærøya, Sandskjæran, Nipøya, Langøya og noen småøyer vest og nord for Vakthusøya. Øyene henger sammen med et strandengkompleks av skjellsand. Berggrunnen består av glimmergneis. Gårds- og bruksnummer er 34/1, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 03608040 7241920N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 652 daa og lokaliteten består av ca. 90 % kystlynghei (D07) og 10 % naturbeitemark (D04). Utforminger i lyngheia er 75 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 15 % kalkfattig kysthei (D0707). Østsiden av de fleste øyene er noe tørrere og skrinnere med over 50 % bart berg enkelte steder. Naturbeitemarkparti finnes først og fremst på nordligste del av Sandskjæran-øyene som ligger sørvest i lokaliteten. Dette område er noe saltpåvirket med strandengpreg, men er likevel vurdert som naturbeitemark. Utforming i naturbeitemarka ble ikke bestemt.

Artsmangfold

I lyngheiområdene i lokaliteten dominerer røsslyng, og andre vanlige arter er krekling, molte, blokkebær, torvmyrull, dunbjørk, tyttebær, einer, blåbær og slåttestarr. Vakthusøya er noe fuktigere enn de andre øyene (største andelen kystfukthei finnes her), med mer blokkebær. Her finnes også mer av gjengroingsarten einer, som er konsentrert i store mengder på nordøstsiden av Vakthusøya, østsiden av Nipøya og nordsiden av Bærøya. Klumpvis vokser også vier sp.

I naturbeitemarka vokser arter som gåsemure, slåttestarr, blokkebær, einer, samt noe mjøddurt som stedvis er godt nedbeitet. Her finnes også trær av rogn og dunbjørk som ikke er vurdert å spre seg siden de blir godt beitet der sau slipper til. I naturbaseregistrering fra 2002 er hele Lyngvær vurdert å ha lokal verdi som hekke- og overvintringsområde for sjøfugl.

Bruk, tilstand og påvirkning

I dag beiter ca. 100 gammel norsk sau med lam fra juni til september/oktober i lokaliteten. Nåværende beitebruker har brukt øya i seks-syv år. Lokaliteten har vært beitet i mange år, og før nåværende beitebruker var det også helårsbeite i lokaliteten. Grunneier husker at det var brenning i lokaliteten for ca. 50 år siden. Lyngheia er vurdert å være i svak hevd grunnet gammel røsslyng og einergjengroing langs kantene på noen plasser.

Fremmede arter

Et individ av gran, sannsynligvis sitkagran ble registrert i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

I lokaliteten er det mest lyngområder med et mindre naturbeitemarksområde. Hele Lyngvær sett under ett har en fin variasjon av lyngområder, innmarksområder (naturbeitemark) og interessante strandengkompleks som er beskrevet av Elven et al. (1988).

Kulturminner

Ikke registrert i lokaliteten, men dette kan ikke utelukkes da lokaliteten er stor.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette beitet med gammelnorsk sau. Enkelte plasser kan svis, spesielt langs skråninger på Vakthusøya der det vokser mye einer og/eller gammel røsslyng. Sviing må skje tidlig vår eller sein høst for å unngå jordbrann og for å unngå å forstyrre hekkende fugl.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten har en størrelse tilsvarende middels verdi, og gjengroingspreget er konsentrert til enkelte parti (med einer og delvis også vier). Lokaliteten er lite påvirket av mennesker, uten hytter, kjørespor, dreneringer eller andre spor som er vanlig å finne andre plasser. Røsslyngen er i varierende hevd. Det ble ikke funnet rødlistearter, men området er av lokal verdi som hekke- og overvintringsområde for sjøfugl der det potensielt også kan finnes rødlistearter. Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig, grunnet størrelse og tilstand. En bedre tilstand på røsslyngen, som delvis kan oppnås gjennom brenning og riktig beitepress i etterkant av brenning, vil kunne øke verdien på sikt.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Hellbergsøya
181240046

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	04.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		30 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Hellbergsøya ble befart 04.06.2013 av Maja Sjøskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Hellbergsøya ble også befart av Sømna landbrukskontor i forbindelse med en beitevurdering på øya i januar 2009.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger lengst øst i Sandværet i Sømna kommune. Lokaliteten omfatter Hellbergsøya som strekker seg i nord-sør retning, samt småøyer mot Nordodden i nord som sauene kan komme til ved fjære sjø. Hellbergsøya er en lang og smal øy med en lang, relativt flat rygg. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0361423Ø 7249939N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 226 daa og lokaliteten består av 100 % kystlynghei (D07), med utformingene 70 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 30 % kalkfattig kysthei (D0707). Det er også noen små myrflekker i lokaliteten som ligger i småmosaikk med lyngen og som ikke er vurdert med i de totale naturtypeandelene.

Artsmangfold

Hellbergsøya er homogen med mesteparten fuktige lyngheiområder. Vegetasjonsdekket er tykt med torvdannelse enkelte områder. I lokaliteten dominerer røsslyng og torvull, og det er også en god del molte og krekling. Det er litt døende einer her og der, samt en og annen rogn. Nordodden nord for Hellbergsøya ble ikke befart, men kommunens landbrukskontor gjorde befaring til Hellbergsøya i januar 2009, og beskrev da øyene mot Nordodden som mer grasrike enn Hellbergsøya.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det beiter rundt seks gammelnorsk sau hele året på Hellbergsøya, og nåværende beitebruker har hatt sau i lokaliteten rundt ti år. Da landbrukskontoret befarte lokaliteten i 2009 var det 14 dyr totalt, noe som da også ble vurdert som en optimal besetning med tanke på beitegrunnet på øya. Øya har tilgjengelig vann hele året.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Noen tufter som kan ha vært et gammelt sommerfjøs, torvuttak, og et nakent og rensert parti på et berg som kan ha vært bruk som et klippfiskberg tidligere.

Skjøtsel og hensyn

Beitet bør fortsette på Hellbergsøya, røsslyngen er ung og fin takket være den relativt lange beitehistorien. Sviing er ikke nødvendig i lokaliteten per i dag da røsslyngen er vurdert som frisk, ung og moden. Det anbefales et eventuelt større beitetrykk i perioder slik at røsslyngen holdes i hevd, men dette må vurderes kontinuerlig med tanke på røsslyngens tilstand og tilgang på vår- og sommerbeite. Det er generelt litt sparsomt med grasrike sommerbeiter, unntatt øyene mot Nordodden i nord.

Verdibegrunnelse

Hellbergsøya er røsslyngrik, røsslyngen er i god hevd og blir beitet hele året av gammelnorsk sau. Størrelsen er av middels verdi og det ble ikke funnet rødlistearter, men grunnet tilstanden med helårsbeite og fine, homogene og åpne lyngheiområder er lokaliteten vurdert til A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Ytterandklakken
181240047

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		C	04.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		80 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		15 %	
D04 Naturbeitemark		-		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Ytterandklakken ble befart 04.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Ytterandklakken ligger sør for Sømnesøya og øst for Innerandklakken i Sømna kommune. Ytterandklakken er en kupert, ganske høy øy med to høye koller og en del sprekker og kløfter. Her finnes også noe blokkemark. Vegetasjondekket er ganske tett med noe fuktigere områder med myrpreg innimellom lyngvegetasjonen. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0364803Ø 7251305N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 101 daa og lokaliteten består av 95 % kystlyngheier (D07), med utformingene 80 % kalkfattig kystfuktheier (D0708) og 15 % kalkfattig kystheier (D0707). Resterende 5 % utgjøres av naturbeitemark (D04) med ukjent utforming (ikke bestemt). Det er også noen små myrflekker i lokaliteten som ligger i småmosaikk med lyngen og som ikke er vurdert med i de totale naturtypeandelene.

Artsmangfold

Røsslyng dominerer i lokaliteten. Denne er ganske gammel og buskete, men det finnes også frisk og ung røsslyng. Andre vanlige arter er krekling, molte, duskmyrull, blokkebær, blåbær, og einer med tykke grove stammer. Bunnsjiktet er generelt veldig moserikt med moser som heigråmose og etasjemose. Det finnes et nesten ren blokkebærbestand i et begrenset område på vestsiden. På øya finnes spredte krattoppslag av bjørk og rogn, samt en del vierbusker av ørevier. Det ble også funnet noen få grantrær. Naturbeitemarka er ikke undersøkt på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten blir benyttet som sommer- og høstbeite for værer. Fire værer beiter her frem til oktober. Beitebruker har hatt beite på øya i ca. femten år, og før det har øya sannsynligvis ikke vært beitet i noen år.

Fremmede arter

Et par sitkagrantrær ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med beitinga. Mosedekket er tykt, og røsslyngen er gammel og det er forekomst av en del einer. Gjennom å rotasjonsvi lyngvegetasjonen vil røsslyngen fornyes og få bedre beiteverdi, mosedekket vil kunne åpnes opp noe slik at nye skudd av lyngarter, urter og grasarter kan spire, samt at einer vil dø. Det anbefales også, hvis mulig, å øke beitetrykket deler av året.

Verdibegrunnelse

Røsslyngen er i relativt dårlig hevd på Ytterandklakken og det vokser en del einer på øya, slik at tilstanden er vurdert som relativt dårlig per i dag. Lokaliteten er ganske liten med sine knappe 100 daa og det ble ikke funnet rødlistearter. Lokaliteten gis verdi C, lokalt viktig, grunnet tilstanden. Sviing, eventuelt i kombinasjon med et høyere beitetrykk, vil kunne øke verdien på sikt.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Innerandklakken
181240048

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	04.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		75 %	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		10 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		15 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Innerandklakken ble befart 04.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Innerandklakken ligger sør for Sømnesøya og vest for Ytterandklakken i Sømna kommune. Innerandklakken er en ganske kupert øy med mange små koller, der naturbeitemark eller sandstrand ligger mellom kollene. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0365525Ø 7251339N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 219 daa. Lokaliteten består av 85 % kystlynghei (D07) og 15 % naturbeitemark (D04). Kystlyngheirutformingene er til 75 % vurdert som kalkfattig kystfukthei (D0708) og til 10 % intermediaær kysthei (D0709). Naturbeitemarka har preg av fuglegjødset eng, men er vurdert som det førstnevnte. Utformingene er svak lågurtbeiteeng (D0415), selv om det også var noen innslag av arter som hører til en rikere utforming.

Artsmangfold

Langst i nord er det kalkrik vegetasjon, sannsynligvis påvirket av skjellsand. Her finnes kalkindikatorer som blåstarr, hårstarr, kornstarr, brudespore, nattfiol, marinøkkel, bakkestjerne, fjellfrøstjerne, blåknapp og blåkoll. Lyngområdene i sør er av en fattigere vegetasjonstype, selv om det også finnes innslag av kalkindikatorer som brudespore. Her dominerer arter som røsslyng, krekling, blokkebær og molte. Røsslyngen er i noen partier helt død, mens den i andre partier er frisk og ung. Det finnes einer i begrensede områder, samt en del busker og trær av dunbjørk, vier spp., bl.a. ørevier og rogn. I naturbeitemarka vokser gulaks, rød jonsokblom, vanlig arve, noe mjørdurt, slåttestarr, skogstorkenebb, engsoleie og kornstarr.

Bruk, tilstand og påvirkning

25-30 søyer med lam av gammelnorsk rase sommer- og høstbeiter på øya frem til september. Beitebruker har hatt beite i omtrent 15 år i lokaliteten.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

To tufter ble registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med beitinga. Der røsslyngen er gammel anbefales det å svi for å fornye denne og dermed bedre beitekvaliteten. Sviing må skje tidlig vår eller sein høst for å unngå jordbrann og for ikke å forstyrre hekkende fugl. Sviing bør også skje over en 15-årsperiode i små sviflater (10-15 daa) for å skape en mosaikk av røsslyng i forskjellige utviklingsstadier. De første årene etter sviing vil sviflatene i tillegg til ung og frisk røsslyng også by på skudd av urter og gras, noe som vil gi et fint vår- og sommerbeite. Oppslag av lauvtrær bør ikke spre seg mer enn i dag, og gjerne tynnes noe.

Verdibegrunnelse

Innerandklakken har en fin variasjon mellom en mer fattige lyngheitype i sør og rikere i nord, sammen med grasrike naturbeitemarksområder. Her er det stedvis godt med røsslyng, men den er generelt gammel og/eller død. Det ble ikke funnet rødlistearter. Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig, grunnet sin størrelse og tilstand.

MSK 181013

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Sandøya
Helløya nordvest
Burøya
Prestøyan vest
Prestøyan øst
Lyngøya

Lyngøya

Områdenavn:
Områdenummer:

Sandøya
181311257

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	05.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		17 %	
D05 Hagemark		D0501 Bjørkehage		15 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		8 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Sandøya ble befart 05.06.2013 av Maja Sjøskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Sandøya, inklusive Sandøyklubben i sør og småøyer nordvest for Sandøya, ligger sørvest for Torghatten i Brønnøy kommune. Dette er en variert øy med kystlynghei, strandengkompleks og finhagemark. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0362111 Ø 7254846 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 393 daa. Lokaliteten består av ca. 77 % kystlynghei (D07), ca. 15 % hagemark (D05) og ca. 8 % strandeng og strandsump (G05). Utforming i lyngheia er 60 % kalkfattig kysthei (D0707) og 17 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Utforming i hagemark er bjørkehage (D0501) og utforming i strandenga er strandeng som blir hevdet med beite (G0503).

Artsmangfold

I lyngheia dominerer røsslyng, men denne er svært gammel, også død mange plasser. Røsslyngen blir ikke beitet på. Andre vanlige arter er molte og krekling, men her vokser også en del torvmyrull, skogstjerne, ryllik, samt noe blokkebær og einer. Blokkebær har blitt hardt beita, og eineren er død eller døende mange plasser. I de fuktigere delene av lyngheia er det noe tuemyrpreg, men dette har likevel blitt vurdert som en fuktig lynghei. Hagemarka finnes midt på øya og er et særdeles flott område i lokaliteten. Her finnes flere lauvtrær av bjørk, selje, rogn, og i tillegg furu. Bunnvegetasjonen domineres av gulaks og engsyre, men her er også en god del rødsvingel, arve sp., slåttestarr og stolpestarr. Beitemarksopp ble også observert, men ikke artsbestemt. Det finnes også en ospelund på østsida av Sandøyklubben. I lokaliteten er det en del strandengkompleks som ikke ble nærmer undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten ble i gamle dager sambeitet av storfe og sau fram til 1950-tallet, men har siden ligget brakk fram til 2005 da dagens beitebruker startet opp. Siden 2005 har gammelnorsk sau helårsbeitet på Sandøya. Ved befaring ble rundt 20 individer observert, men det er mulig at det er flere som beiter på øya. Røsslyngen er i dårlig hevd og har ikke blitt beitet på. Her er derimot ikke gjengroing noe problem. Det er flere nedgnagde blokkebærtuer i tilknytning til hagemarka. Hagemarka er også godt nedbeita. Det er sparsomt med vannforekomster i lokaliteten.

Fremmede arter

Et lite furufelt (buskfuru) finnes midt i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig landskap av kystlynghei, hagemark og strandengkompleks.

Kulturminner

På Sandøya finnes hustufter etter besteforeldrene til dagens beitebruker.

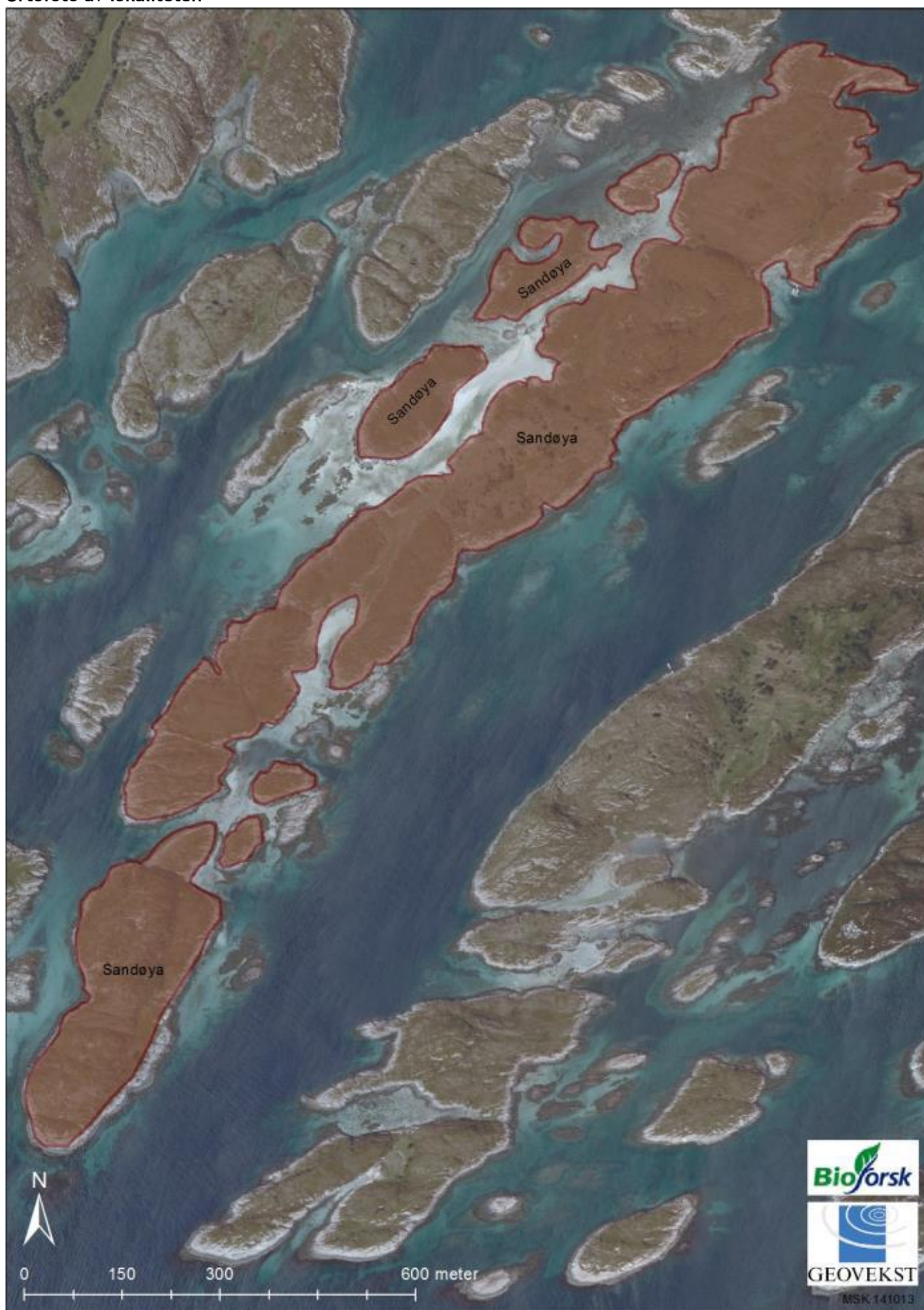
Skjøtsel og hensyn

Beitinga med utegangersau (gammelnorsk sau) på Sandøya bør fortsette, men det er avgjørende å få svidd av den gamle og stedvis døde røsslyngen for at den skal kunne fornyes å bli beitet på. Helårsbeite er i utgangspunkt bra for å holde kystlyngheia i god hevd med røsslyng som den viktigste beiteplanten, men med så gammel røsslyng som det i dag er på Sandøya, er det viktig med jevnlig tilsyn og tilskuddsfôring om vinteren. Hagemarksområdene, inklusive deler av lyngområdene (blokkebærforekomst), blir nokså hardt beitet i dag. Med en bedre tilstand på røsslyngen vil Sandøya være en særdeles flott helårsbeiteøy. Lokaliteten har en god del grasrike beiter (hagemarksområdene og strandengene) som gir et bra vårbeite i kombinasjon med røsslyngdominerte utmarksbeiter som gir vinterbeite (og til dels vårbeite), så sant det ikke kommer snø. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 15-20 daa, slik at røsslyngen kommer opp år for år og skaper forskjellige aldersstadier. Gamle døde einerskjelett må fjernes manuelt for å forhindre at sauen skader seg. Det er også anbefalt at tynne skogen/trærne tilknyttet hagemarka. Det er også svært viktig at ikke furuen sprer seg utover dagens areal. Furu som står spredt i lyngheia i anbefales fjernet.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig. Sandøya har mye gammel røsslyng i dårlig tilstand, men lokaliteten har stort potensiale med tanke på røsslyngen, hvis den blir svidd. I lokaliteten finnes en fin variasjon med røsslyngdominerte heier, hagemark og strandenger. Hagemarka trekker opp verdien, samt at lokaliteten er i bruk som helårsbeite. Det ble ikke observert noen rødlistearter, men en nærmere undersøkelse av beitemarksopp i hagemarka ville potensielt by på rødlisteforekomster. En bedre tilstand på røsslyngen ved hjelp av sviing vil også kunne øke verdien.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Helløya ble befart 05.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Helløya er en stor øy som ligger vest for Torghatten og nordvest for Torgværet i Brønnøy kommune. Lokaliteten omfatter en mindre del av øya i nordvest, som er mindre skrinn sammenlignet med resten av heiområdene øya. Jordsmonnet er likevel tynt og vegetasjonstypen tørr. Midt i lokalitetsområdet finnes en strandeng og en poll som er tatt ut fra lokalitetsavgrønsinga. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0360868 Ø 7256177 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 123 daa og lokaliteten består av 100 % kystlynghei (D07) av utformingen kalkfattig kysthei (D0707).

Artsmangfold

Her dominerer røsslyng, sammen med torvmyrull og en god del molte. Røsslyngen er for det meste gammel, men noen partier er i bedre hevd. I lokaliteten vokser også reinlav, heigråmose, etasjemose, blokkebær, skogstjerne, gulflatbelg, hårfrytle, fuglevikke, tyttebær og noe krekling. Lyngheia har et veldig tuet preg med røsslyngen som delvis vokser i tuer. Det er ganske tykt mosedekke i lokaliteten, og noen få oppslag med bjørk i øst.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Helløya går det både storfe av herefordrase og sau av gammelnorsk rase. Antallet storfe er rundt 25, og antallet gammelnorsk sau som beiter på øya er også 25. Grunneier har nylig minket sauebesetninga fra rundt 100 individer til dagens antall. Sauene går ute til oktober og storfe til slutten av september. Helløya er også godkjent som vinterbeite, men sauen holdes på Vikran hos grunneieren om vinteren. I følge grunneier har Helløya vært beita i lang tid, noe som sannsynligvis har vært mulig på grunn av veiadkomst fra fastlandet ved fjære sjø. Grunneier mener lyngen ble brent på Helløya for 40-50 år siden. I lokaliteten er røsslyngen i stor grad urørt, og det går sannsynligvis mer storfe enn sau på denne del av Helløya.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig landskap av kystlynghei, naturbeitemark (gammel innmark) og strandenger som beites.

Kulturminner

Ikke registrert i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med samarbeidet med storfe (Hereford) og sau (gammelnorsk rase). Moselageret er nokså tykt, og det er bra med storfe som trækker opp i mosen. Røsslyngen er stedvis ganske gammel, men sviing er vurdert som vanskelig da røsslyngen vokser i tuer. Eventuell kan punktsviing fungere.

Verdibegrunnelse

Andelen røsslyng i lokaliteten er relativt høy, men røsslyngen er gammel og lite vital. Lokaliteten er kalkfattig og størrelsen på 123 daa er av middels verdi. Lokaliteten er likevel ikke gjengrodd og er i bruk med sporadisk beite av både storfe (Hereford) og sau (gammelnorsk rase). Det ble ikke funnet rødlistearter, men lokaliteten gis likevel en svak B (viktig). Verdivurderingen er noe usikker grunnet ganske liten størrelse, og røsslyng i dårlig hevd med lite potensiale for forbedring.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Helløya ble befart 05.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Helløya er en stor øy som ligger vest for Torghatten og nordvest for Torgværet i Brønnøy kommune. Lokaliteten omfatter et strandengkompleks nordøst på Helløya, som avgrenses av lyngheiknauser i øst og vest og en driftsvei i nord. I sør går strandenga ut mot sandstrand og hav. Strandenga har store og fine soneringer. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0361731 Ø 7256063 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 38 daa. Lokaliteten består av ca. 90 % strandeng (G05) av utformingen strandeng hevdet med beite (G0503), og 5 % kystlynghei (D07) av utformingen kalkfattig kysthei (D0707).

Artsmangfold

I de midtre og øvre soneringene dominerer rødsvingel, sammen med en god del buestarr. Her vokser også gåsemure, hanekam, engsoleie, strandnellik, løvetann sp., hvitløver, skjørbuksurt, myrsaulauk, strandkryp og strandkjempe. I den nedre delen av strandenga vokser strandkjempe, strandkryp, noe saltsiv og rødsvingel. Nedfor denne er det mudderstrand uten vegetasjon unntatt noe salturt. Det finnes også små fragment av kystlyngheia som omkranser strandenga, denne er av en fattig tørr type som ikke ble nærmer vegetasjonsundersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Helløya går det både storfe av herefordrase og sau av gammelnorsk rase. Antallet storfe er rundt 25, og antallet gammelnorsk sau som beiter på øya er også 25. Grunneier har nylig minket sauebesetninga fra rundt 100 individer til dagens antall. Sauene går ute til oktober og storfe til slutten av september. Helløya er også godkjent som vinterbeite, men sauene holdes på Vikran hos grunneieren om vinteren. I følge grunneier har Helløya vært beita i lang tid, noe som sannsynligvis har vært mulig på grunn av veiadkomst fra fastlandet ved fjære sjø. Helløya er en stor øy, og strandenga blir derfor bare sporadisk beitet. Det var i tillegg til spor av storfe- og sauebeite også mye gåsebeitespor i strandengkomplekset. Storfe har bidratt med noe tråkkspor i strandenga, i tillegg til en del kjørespor og spor av gammel drenering.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig landskap av kystlynghei og naturbeitemark (gammel innmark).

Kulturminner

Ikke registrert i lokaliteten.

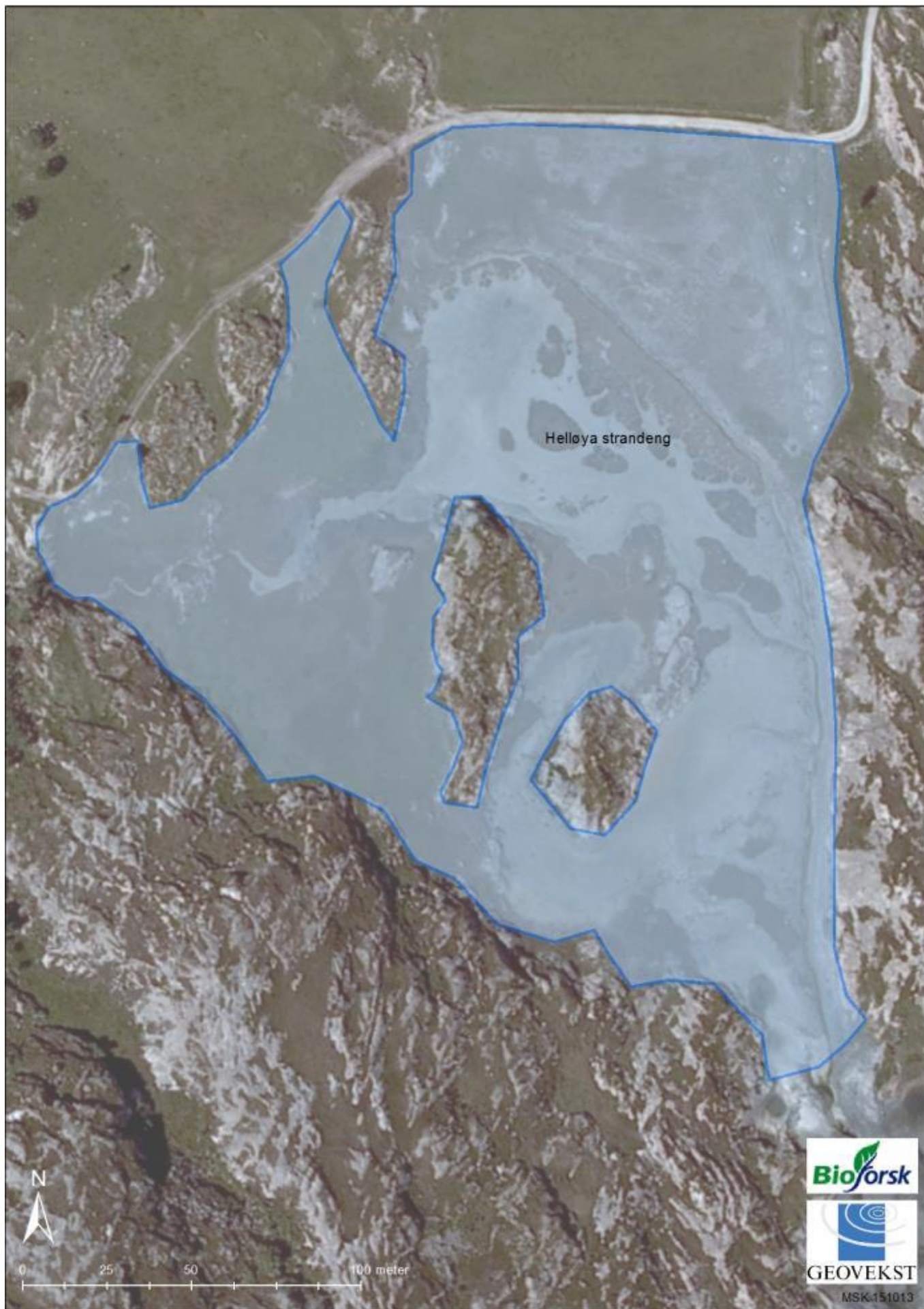
Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med samarbeidet av hereford og gammelnorsk sau. Et høyere beitetrykk vil ikke være gunstig for strandenga.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er relativt liten, preget av en del kjørespor samt gamle dreneringsspor fra grøfting. Her ble ikke funnet rødlistearter. Det ble heller ikke funnet fremmedarter og strandenga er ikke gjengrodd, men i bruk med godt beitetrykk fra både storfe (hereford) og sau (gammelnorsk rase). Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Ingen bilder fra lokaliteten foreligger.

Områdenavn:
Områdenummer:

Burøya
181311260

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	05.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		5 %	
D04 Naturbeitemark		D0418 Svak lågurtbeitefukteng		10 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Burøya ble befart 05.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Burøya ligger øst for Uttorgværet i Brønnøy kommune. Øya er svært variert. Her finnes ekstreme kuperinger med dype kløfter og bratte skråninger og en god del nakent berg på de bratteste sidene mot toppene, men også en god del sammenhengende lyngpartier. Det forekommer dalsystem som går i ulike retninger midt på øya, med gammel innmark (nå naturbeitemark) og tuemyr, og for det meste tørr lynghei, men også en mindre del fuktig lynghei i dalsidene. På øya finnes også en god del kratt og skogsflekker av lauvtrær samt noe strandeng. Her finnes tre-fire nye hytter, samt to gamle gårder med falleferdige hus, og en gård med bare tufter igjen. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0363013 Ø 7262443 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 993 daa, og lokaliteten består av ca. 75 % kystlynghei (D07), ca. 10 % naturbeitemark (D04) og ca. 5 % strandeng og strandsump (G05). De tørre lyngheiområdene inkluderer en god del nakent berg, enkelte områder over 50 %. Her finnes også en del trivielle naturtyper som fattige tuemyrområder, lauvskogsområder samt noe lauvkratt, som sammen tar opp de resterende 10 %. Utformingene i lyngheia er i hovedsak kalkfattig kysthei (D0707), vurdert til omtrent 70 % av totalarealet, samt en mindre del (5 %) kalkfattig kystfukthei (D0708). Naturbeitemarka er av utformingen svak lågurtbeitefukteng (D0418). Strandenga er av utformingen strandeng hevdet med beite (G0503). Det er mulig at det er mer variasjon med flere utforminger i naturbeitemarka, noe som vil kunne bestemmes ved en mer nøye kartlegging av disse områder.

Artsmangfold

I lyngområdene dominerer røsslyng, sammen med krekling og heigråmose. Lyngområdene på øya er for det meste svært skrinne med mye bart berg, men enkelte plasser vokser også noe blokkebær og molte. Andre vanlige arter er tyttebær, rypebær, stormarimjelle, torvmyrull, skrubbebær, bjønnskjegg, og einer på de frodige delene ned mot innmarka midt på øya. I lyngheia finnes også en del vier-, bjørk- og seljeoppslag, samt noe gran- og furuforekomster her og der. Eng og myrpartiene midt på øya domineres av stolpestarr og sølvbunke. Her vokser også engsyre, rødsvingel, gulaks, rapp sp., skvallerkål, engsoleie, nyresoleie, skogstjerne, elvesnelle og åkersnelle. Det ble også funnet et par eksemplarer av bittersøte, en sjelden plante som tidligere var rødlistet. Strandengområdene på øya ble ikke nærmere undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Burøya sommerbeitet i 2013 rundt 28 gammel norsk sau med lam. Lammene tas inn i september, og resten av dyrene, noe avhengig av været, i oktober eller november. Dagens beitebruker begynte med sau på Burøya i 2012. Tidligere beitehistorie er ikke undersøkt, men dagens beitebruker mener det ble brent sist på 70-tallet. Beitepresset på øya er lavt i lyngheia, mens strandengene og naturbeitemarka (gammel innmark) er godt nedbeita. Det er rikelig med vannforekomster på øya. Største trusselen mot naturverdiene i lokaliteten er dårlig hevd på røsslyngen.

Fremmede arter

Furu og gran, samt diverse hageplanter som prakthjelm og reinfann ved gamle hus midt på øya.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig landskap av strandenger og naturbeitemark (gammel innmark).

Kulturminner

På Burøya finnes flere gamle hus, samt tufter av hus og fjøs.

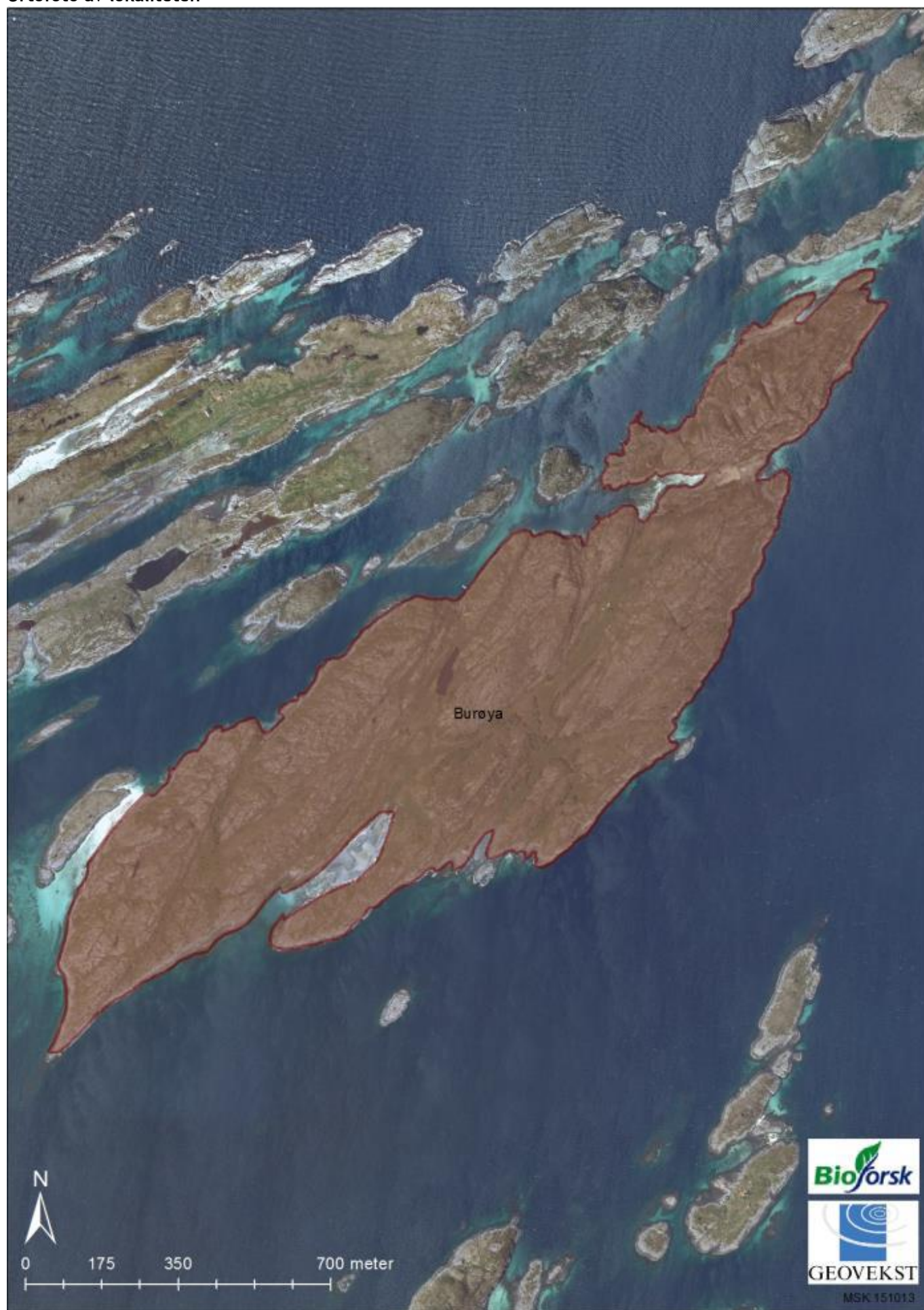
Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med saubeite. Det er mulig å svi av enkelte plasser på øya for å fornye røsslyngen og for å få bort bunnsjiktet i form av mosedekke av blant annet heigråmose. Det anbefales også å vurdere fjernet furu og gran som begge er fremmedarter. Skog- og krattområder med bjørk og andre lauvtrær kan tynnes.

Verdibegrunnelse

Burøya er en stor øy som har en fin variasjon av lyngområder og gressletter. Lokaliteten inkluderer en del fremmedarter av gran og furu, samt kratt- og skogsområder av lauvtrær og lyngheia er artsfattig. Det er likevel generelt en god andel av røsslyng i lyngheia. Lokaliteten er vurdert til C, lokalt viktig, grunnet forekomsten av fremmedarter og noe gjengroingspreg og relativt lavt artsmangfold.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Prestøyen vest
181311261

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	06.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		75 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		15 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		10 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Prestøyan ble befart 06.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Prestøyan er to øyer rett nordvest for Brønnøysund, og lokaliteten omfatter den vestlige av de to øyene. Dette er en todelt øy som er skilt av en sandstrand som ikke flør over. Begge delene er svakt kolleformede med tett vegetasjonsdekke. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0369336Ø 7265441N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 67 daa. Lokaliteten består av ca. 90 % kystlynghei (D07) og ca. 10 % strandeng og strandsump (G05). Utformingene i lyngheia er til 75 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 15 % kalkfattig kysthei (D0707). Strandenga er av utformingen strandeng hevdet med beite (G0503).

Artsmangfold

I lyngheia dominerer røsslyng som stedvis er gammel (moden til degenererende fase), men ikke like gammel som på den østre av de to Prestøyene. Her vokser også en god del blokkebær (enkelte svært tette bestander) og krekling. Den sørlige delen av lokaliteten har mindre andel røsslyng og mer krekling, torvmyrull, blokkebær, noe blåbær og tykt mosedekke. Aller lengst i sør er det enda mindre røsslyng, og store bestander av blokkebær. Den nordlige delen av lokaliteten har mer lyngarter og større dominans av røsslyng. På øya vokser også molte, skrubbær og engsyre. I strandenga som deler den nordlige og den sørlige delen vokser gåsemure, gulaks, mjørdurt, einer, vendelrot og engsyre.

Bruk, tilstand og påvirkning

Prestøyan i øst (innmark) og vest (utmark) er en gammel husmannsplass under prestegården med svært lang beitehistorie. Husmannsplassen ble kjøpt opp av en småbruker i 1895, og fra 1935 til 1961 bodde familien til dagens grunneier der. De drev med sau, kyr og gris. Øya lå brakk fra 60-tallet frem til 2003, da grunneier begynte med sau igjen. Tidligere sviing på øya er ikke kjent. I dag beiter tre individer av gammelnorsk sau på Prestøyan vest vinterstid, og flyttes til Prestøyan øst om sommeren. Besetning har nylig blitt minket i antall grunnet kapasitetsproblemer. Det er sparsomt med vannforekomster på øya.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Prestøyen er en del av et helhetlig landskap med lyngdominert utmark på Prestøyen vest og grasdominert innmark på Prestøyen øst, som også inkluderer flere gamle kulturminner som tyder på tidligere småbruk.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det er generelt viktig å fortsette med beitet i lokaliteten, men vinterbeitekvaliteten er noe begrenset grunnet gammel røsslyng. Så lenge det ikke gjøres noe med røsslyngen (sviing) må det tilskuddsføres jevnlig. På den nordlige delen av Prestøyen vest er andelen røsslyng høy og her vil sviing av lyngen gjøre at denne fornyes og får høyre beiteverdi, noe som er svært viktig da øya brukes som vinterbeite. Samtidig er det mulig å prøve å svi bort litt mose slik at frø fra både røsslyng samt urter og gras lettere spirer. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras, samtidig som den unge røsslyngen gir et bedre vinterbeite (så sant det ikke kommer snø). Med dagens lave beitetrykk vil små sviflater ikke være noe problem, men det er likevel svært viktig å nøye følge med beitetrykket etter sviing, for å unngå at sauene beiter for mye slik at de unge røsslyngskuddene ikke rekker å etablere seg.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er liten men er ikke utsatt for gjengroing av lauvtrær eller einer. Fremmedarter ble ikke påtruffet, og heller ikke rødlistearter. Lokaliteten er vurdert til en svak B (viktig), grunnet lite gjengroingspreg og relativt høy andel røsslyng. Tilstanden på røsslyngen må imidlertid forbedres gjennom sviing for å opprettholde naturverdiene.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Prestøyen øst
181311262

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D05 Hagemark		D0501 Bjørkehage		B	06.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D05 Hagemark		D0501 Bjørkehage		90 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		10 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Burøya ble befart 05.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Prestøyan er to øyer rett nordvest for Brønnøysund, og lokaliteten omfatter den grasrike delen av den østlige av de to øyene. Dette er flat øy og lokaliteten avgrenses av hav øst og vest, og lyngområder i nord og sør. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0369734Ø 7265572N. Lyngområdene utenfor lokaliteten er tatt ut på grunn av svært gammel røsslyng uten verdi.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 28 daa og består av ca. 90 % hagemark (D05), og fragment på totalt ca. 10 % av kystlynghei (D05). Utforming i hagemark er bjørkehage (D0501), og kystlyngheia er vurdert som kalkfattig kysthei (D0707).

Artsmangfold

I hagemarka finnes store gamle og flotte lauvtrær av bjørk og rogn. I de fineste delene av hagemarka dominerer gulaks, og andre vanlige arter er engkvein, slåttestarr, gullris, engsyre, skrubbær, skogstjerne, engsoleie, tepperot, loppestarr, engkarse, tistel cf., hvitkløver, engfrytle, legeveronika og ryllik. Det er også en del einer på enkelte plasser. I fuktigere og tuete områder vokser stolpestarr, bekkeblom, engsoleie og litt mjøduert. I lokaliteten finnes små fragment av kystlynghei med gammel røsslyng, torvmyrull og krekling som dominerende arter.

Bruk, tilstand og påvirkning

Prestøyan i øst (innmark) og vest (utmark) er en gammel husmannsplass under prestegården med svært lang beitehistorie. Husmannsplassen ble kjøpt opp av en småbruker i 1895, og fra 1935 til 1961 bodde familien til dagens grunneier der. De drev med sau, kyr og gris. Steinrøyser på Prestøyan øst tyder på gammel slåttemark. Øya lå brakk fra 60-tallet frem til for 2003 da grunneier begynte med sau igjen. Tidligere sviing på øyene er ikke kjent. I dag beiter tre individer av gammelnorsk sau på Prestøyan vest vinterstid, og flyttes til Prestøyan øst om sommeren. Besetning har nylig blitt minket i antall grunnet kapasitetsproblemer. Det er rikelig med vannforekomster på Prestøyan øst.

Fremmede arter

Diverse hageplanter finnes ved huset.

Del av helhetlig landskap

Prestøyen er en del av et helhetlig landskap med lyngdominert utmark på Prestøyen vest og grasdominert innmark på Prestøyen øst, som også inkluderer flere gamle kulturminner som tyder på tidligere småbruk.

Kulturminner

På øya finnes et gammelt hus (ved en fyr), rester av jordkjeller, gammel steinkantet veg som løper fra havn til hus, tufter og steinrøys.

Skjøtsel og hensyn

Beitet bør fortsette og det anbefales å justere opp beitetrykket med flere beitedyr sommerstid. I de fuktigere områdene der stolpestarr dominerer kan en eventuelt vurdere å gå over med beitepusser. Trærne i hagemarka bør ikke spre seg mer enn i dag. Lyngheiområder både innfor og utenfor lokaliteten består av svært gammel røsslyng, denne bør svis og vil da høyne både naturverdien og beiteverdien betydelig.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er i bruk som sommerbeite, men beitepresset er for lavt. Bruken av Prestøyen i vest som utmark og Prestøyen i øst som innmark er fortsatt bevart fra gamle dager. Her finnes flere kulturminner som gir et godt bilde av den gamle drifta. Lokaliteten er stor, men det ble ikke funnet rødlistearter. Lokaliteten er vurdert til en sterk B (viktig) grunnet størrelsen, nærhet til andre verdifulle kulturmarker, at den er i bruk som beite og relativt artsrik (men fortsatt en fattig type). Årsaken til at den ikke er vurdert til en A, svært viktig, er det lave beitetrykket som har gitt hagemarka et noe forfallett preg enkelte plasser. Verdien vil kunne justeres opp med et høyere beitetrykk og dermed bedre tilstand.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Lyngøya
181311263

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	06.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		20 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Lyngøya ble befart 06.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lyngøya ligger nord for Sauren og vest for Stortorgnes i Brønnøy kommune. Inkludert i lokaliteten er også Lislyngøya og Kråkholmen, to små øyer i sørøst som er mulig å ta seg over til ved fjære sjø. Lyngøya er en relativt flat øy med noen små kuperinger og en fin variasjon mellom naturbeitemark, kystlynghei og myrområder. Berggrunnen består av glimmergneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0368333 Ø 7268177 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 256 daa. Lokaliteten består av ca. 60 % kystlynghei (D07), ca. 20 % naturbeitemark (D04) og ca. 20 % fattige tuemyrområder (ikke definert som verdifull naturtype). Utforming i lyngheia er kalkfattig kysthei (D0707), og naturbeitemarka er av utformingen svak lågurtbeiteeng (D0415).

Artsmangfold

I lyngheia dominerer røsslyng som er i relativt god tilstand men på enkelte plasser i mer moden fase. Røsslyngdekket er tett. Her vokser også torvmyrull, molte, skrubber, kvitlyng, torvmoser, tranebær, samt litt blokkebær, krekling og tyttebær. I naturbeitemarka finnes stolpestarr, engsyre, gulaks, skogstjerne, slåttestarr, ryllik, hvitkløver, noe einer samt en del spredte bjørke- og rognetrær. I tuemyra vokser torvmyrull, kvitlyng, myrhatt, bjønnskjegg, tranebær, skrubber, rundsoldogg, skogstjerne, slåttestarr, frynsestarr og torvmoser. I tuer vokser krekling, røsslyng og blokkebær. Av fugler ble det observert flere par storspover og seks par fiskemåker (begge vurdert som nært truet, NT, på Norsk Rødlista) med hekkeartferd. Det ble funnet reir tilhørende storspove.

Bruk, tilstand og påvirkning

Dagens beitebruker begynte med sau på Lyngøya år 2000, og har i dag 25 gammelnorsk sau på sommer- og høstbeite frem til september (lammene) og oktober-november (resterende) på øya. Tidligere ble det beitet av annen beitebruker. Lyngøya ble fraflyttet på 50-tallet og har sannsynligvis ligget brakk noen år i mellomtiden. Lyngøya har lang lyngbrenningshistorikk, men har ikke blitt brent de seneste 15 årene. Lyngbrenningshistorikken bør undersøkes nærmere og dokumenteres.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av et helhetlig landskap med kystlynghei (gammel utmark) og naturbeitemark (gammel innmark).

Kulturminner

På Lyngøya finnes flere tufter av hus og fjøs (inkludert låvebru) samt en gammel potetkjeller som i dag fungerer som skjul for sau.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med saubeite slik som i dag. Lyngøya er en fin helårsbeiteøy (så sant det ikke legger seg snø), eller som sommer- og høstbeiteøy slik drifta er lagt opp i dag. Her finnes røsslyngrike utmarksbeiteområder og grasrike innmarksbeiter. Det er i dag høyt beitepress på naturbeitemarka, mens røsslyngen i kystlyngheia ikke har særlig høyt beitetrykk. En sviplan bør utarbeides for øya, da dette er en svært fin røsslyngrik kystlynghei, men med noe gammel røsslyng som bør rotasjonsvis. Gjennom langsiktig å svi av små sviflater på 15-20 daa slik at røsslyngen kommer opp i forskjellige år (og skaper forskjellige aldersstadier), vil det gis bedre tilgang på godt høst- og vinterbeite med frisk røsslyng, samt godt vår- og sommerbeite med friske skudd av urter og gras. Dette vil også bidra til å lette noe på dagens beitepress i den grasrike beitemarka.

Verdibegrunnelse

Kystlyngheia på Lyngøya har en god andel røsslyng, men som er ganske gammel. Øya har en lang lyngbrenningshistorikk, noe som er unikt å finne i Nord-Norge. Her er en fin mosaikk med naturbeitemark spesielt, men også med tuemyr. Storspove og fiskemåke er rødlistet og ble registrert hekkende. Størrelsen på øya er av middels verdi, men Lyngøya er likevel vurdert til verdi A, svært viktig, grunnet de røsslyngrike heiene som blir holdt i hevd både med sviing og med beiting. Lokaliteten er lite gjengroing, det forekommer ikke fremmedarter, og i lokaliteten hekker rødlisteartene fiskemåke (NT) og storspove (NT).

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Ytre Buøya ved Skotsvær
Ytre Buøya ved Skotsvær, strandeng
Nordre Susenøy
Buøya ved Skålvær
Kvithammaren
Kvithammaren, vest
Trettøya
Buøya ved Tranøya
Haukøya
Skarvøya

Skarvøya

Områdenavn:
Områdenummer:

Ytre Buøya ved Skotsvær
182040101

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	17.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		10 %	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediaær kysthei		15 %	
D07 Kystlynghei		D0710 Intermediaær kystfukthei		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Ytre Buøya ved Skotsvær ble befart den 17.6.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland, i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like øst for Skotsvær og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Ytre Buøya er langstrakt og relativt flat. Høyeste punkt på øya er 17 m o.h. Øya er karakterisert med flere svake koller delt med fuktige søkk mellom. I sørvest finnes et stort og verdifullt strandengkompleks som er tatt ut av lokaliteten. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373592Ø 7300082N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt 158 daa og lokaliteten er en ren kystlyngheilokalitet (D07) etter at strandengkomplekset i sørvest har blitt tatt bort. Utforminger er 70 % kalkfattig kysthei (D0707), 10 % kalkfattig kystfukthei (D0708), 15 % intermediær kysthei (D0709), 5 % intermediær kystfukthei (D0710). Av bergrunnskartet var det grunn til å forvente et høyere innslag av kalkrike naturtyper. Kalkindikatorer ble hovedsakelig funnet i den sørlige delen av lokaliteten. Dominerende vegetasjonstyper er H1e etterfulgt av H2b og H3.

Artsmangfold

Røsslyng dominerer klart i lyngheia, men det vokser også en god del krekling som stedvis kodominerer med røsslyng. I den sørlige og mest kalkrike delen av Ytre Buøya finnes mange av de typiske kalkindikatorerne vi finner på Helgeland (i H2b) som ormetunge (VU, sårbar), blåstarr, hårstarr, kornstarr, marinøkkel, svarttopp, blåkoll, dvergjamne og blåtopp. Videre nordover i lokaliteten avtar kalkinnholdet og vanlige arter i lyngheia er torvull, slåttestarr, skrubbe, rypebær, molte, litt einer, tepperot, skarmarikåpe, heigråmose og reinlav i tillegg til røsslyng og krekling. Enkelte kalkarter finnes også her som blåtopp, svarttopp, blåstarr og dvergjamne. Blokkebær vokser i de fuktigste lyngpartiener. Flere steder vokser enkeltstående og relativt store bjørketrær.

Bruk, tilstand og påvirkning

Ytre Buøya har en lang historie som storfebeite. Et sommerfjøs stod på Ytre Buøya og var i bruk helt til 1970. De siste årene har øya vært brukt til sommerbeite for norsk kvit sau. I 2013 gikk det 11 sau med lam på øya. Dyra går av og til over til Indre Buøya og Blikholmen på fjære sjø.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Tufter etter sommerfjøs.

Skjøtsel og hensyn

Partier der røsslyngen er tett og gammel kan med fordel brennes for å fornye røsslyngen. Det anbefales å øke beitetrykket noe og sette på utegangersau i tillegg til kvitsau. Lokaliteten burde også bli beitet på vinterstid, eller evt. senere og tidligere i beitesesongen.

Verdibegrunnelse

Ytre Buøya ved Skotsvær er en fin kystlyngheilokalitet som er lite gjengrodd, den er stedvis svært artsrik, har bra med røsslyngforekomst og har en rødlistet art, ormetunge. Selv om lokaliteten blir beitet er hevdene noe svak. Økt beitetrykk og lyngsviing vil øke verdien på sikt. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Strandenga på Ytre Buøya ved Skotsvær ble befart den 17.6.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland, i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger på sørvestsida av Ytre Buøya, like øst for Skotsvær og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Ytre Buøya er langstrakt og relativt flat. Høyeste punkt på øya er 17 m o.h. Øya er karakterisert med flere svake koller delt med fuktige søkk mellom. Strandengkomplekset er relativt stort, intakt med fine soneringer. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer men lokaliteten ligger på et skjellsandparti. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373517Ø 7300000N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 18 daa og lokaliteten er et rent strandengkompleks (G05). Det ble ikke foretatt nøye vurdering av strandenga med tanke på utforminger og soneringer. Utforminga er generelt bestemt til strandeng og strandsump hevdet med beite (G0503). Dominerende vegetasjonstyper er U5, øvre strandeng og U9, strandsump.

Artsmangfold

Det ble ikke foretatt en nøye artsinventering i denne lokaliteten. Strandenga er grasrik og domineres av rødsvingel. I strandsumpparti dominerer også smårørkvein. Andre arter som ble funnet er buestarr og hanekam. I de nedre delene av strandenga vokser gåsemure, strankryp, strandkjempe, rødsvingel og fjæresaulauk. Rødstilk og enkeltbekkasin holder til i strandenga og utviste hekkeadferd.

Bruk, tilstand og påvirkning

Ytre Buøya har en lang historie som storfebeite. Et sommerfjøs stod på Ytre Buøya og var i bruk helt til 1970. De siste årene har øya vært brukt til sommerbeite for norsk kvit sau. I 2013 gikk det 11 sau med lam på øya. Dyra går av og til over til Indre Buøya og Blikholmen på fjære sjø. Strandenga er fint nedbeita, uten tegn til slitasje eller erosjon. Beitetrykket kan økes noe.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Ikke registrert

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette beite med kvitsau. Beitetrykket kan økes noe. Øya egner seg som helårsbeite for gammel norsk sau som følge av at øya hovedsakelig er ei røsslyngrik kystlyngheiøy.

Verdibegrunnelse

Strandenga på Ytre Buøya ved Skotsvær er ei relativt stor, intakt strandeng med fine soneringer. Lokaliteten holdes i hevd med beiting og beitetrykket kan med fordel økes noe. Det ble ikke registrert rødlistede arter og lokaliteten er nokså artsfattig. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Nordre Susenøy
182040102

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	17.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		20 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	
Gjengrodd	x	Dårlig			

Innledning

Nordre Susenøy, Alstahaug kommune, ble befart 17.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk), som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like nord for Skotsvær og ca. ni km vest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Nordre Susenøya er ei lita øy på ca. 85 daa. Høyeste punkt på øya er 18 m o.h. Øya har en dyp kløft midt på i nord-sørretning. Her finnes en bjørkeskog med relativt store og høye trær i Helgelandskystperspektiv. Hoveddelen av øya består av fattig mose- og lavrik lynghei. Berggrunnen består hovedsakelig av glimmergneis. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373043Ø 7302050N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er på rundt 75 daa. Lokaliteten består av 90 % kystlynghei (D07) fordelt på 70 % kalkfattig kysthei (D0707) og 20 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Dominerende vegetasjonstyper er H1e i tørre parti og H3a i fuktige parti. Resterende areal dekkes av 5 % blåbærskog med bjørk (A4) og 5 % fattig myr (K2/K3)

Artsmangfold

Røsslyng er dominerende art i lyngheia. De tørre partiene domineres også av heigråmose og noe reinlav. Andre vanlige arter er krekling, rypebær, molte, torvull, tyttebær, slåttestarr, blokkebær, blåbær og rødsvingel. Stedvis er det et tydelig oppslag av lauvkratt med arter som bjørk, osp og ørevier. På myrene ble det registrert tranebær.

I skogspartiene på øya (inkl. areal som er tatt ut av lokaliteten) finnes storvokste arter som bjørk, osp og selje, samt stormarimjelde, blåbær, fugletelg, skogstorkenebb, skrubbær og smyle i feltsjiktet.

Bruk, tilstand og påvirkning

Nordre Susenøya blir beitet, men det er uvisst om hvor mange dyr som beiter der (i 2013) og hvilke dyreraser det er snakk om. Spor av sau ble registrert og også indikasjoner på storfe i skogpartiene. Til tross for at tilstanden på røsslyngen er rimelig bra med høy andel ung og moden røsslyng er den generelle tilstanden på Nordre Susenøya dårlig. Øya er i klar gjengroingsfase. Busksjiktet seer ut til å øke med arter som bjørk, vier (ørevier og selje) og osp. Gjengroingsgrad er vurdert til delvis gjengrodd (trinn 3 i NiN).

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Ikke registrert

Skjøtsel og hensyn

Skogpartier bør tynnes og kratt bør ryddes, spesielt hvis det planlegges brenning av lyngheia. Lokalitet egner seg godt til brenning generelt sett. Høyere beitepress i deler av året vil kunne føre til reduksjon i andel heigråmose som stedvis dominerer sammen med røsslyng. Det er rikelige vannforekomster på øya, men lokaliteten er liten.

Verdibegrunnelse

Til tross for at lyngheia domineres av røsslyng i rimelig god tilstand er den generelle tilstanden i lokaliteten dårlig. Øya er i klar gjengroingsfase. Busksjiktet ser ut til å øke med arter som bjørk, vier (ørevier og selje) og osp. Øya skjøttes gjennom beiting, men beitetrykket bør økes i deler av året for å få opp beiteverdi og verdi generelt. Den store forekomsten av heigråmose trekker ned. Lokaliteten får verdi C, lokal verdi.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Buøya ved Skålvær
182040103

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	20.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		55 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		10 %	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediaær kysthei		15 %	
D04 Naturbeitemark		D0413 Frisk næringsrik "natureng"		15 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Buøya ved Skålvær, Alstahaug kommune, ble befart 20.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Kartlegginga er en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like sør for Skålvær i Alstahaug kommune. Buøya består av to deler som henger sammen med en smal stripe med strandeng/naturbeitemark. Den sørlige delen er en kolle med rike forekomster av røsslyng, mens den nordlige største delen er kolleformet i nord og eller relativt flat. Øya har en fin mosaikk av kystlynghei og naturbeitemark, noe som gir øya høy beiteverdi. Berggrunnen er stedvis rik på kalk, men består hovedsakelig av finkornet lys gneis (ryolitt). Øya har bruks- og gårdsnummer 91/1 og UTM koordinater UTM33 0370770Ø 7306693N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er på drøye 150 daa og består av 80 % kystlynghei (D07) av utformingene 55 % kalkfattig kysthei (D0707), 10 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 15 % intermediær kysthei (D0709). Dominerende vegetasjonstyper i lyngheia er H1e og H2b. Det finnes også rundt 15 % med naturbeitemark (D04) av utforminga frisk næringsrik "natureng" (D0413). Engpartiene er av typene G13 og G7. Resterende 5 % utgjøres av intermediær fastmattemyr (L2)

Artsmangfold

Buøya har særdeles fine forekomster av røsslyng som dominerer i alle lyngheityper. Andre arter som er vanlige i de fattige lyngheipartiene (H1e) er krekling, torvull, bjønnskjegg, slåttestarr, rypebær, legevintergrønn, hvitveis, tepperot, molte, heigråmose og lav. Blokkebær finnes i fuktigere parti. I de rike områdene (H2b) finnes flere kalkkrevende arter som storblåfjær, kornstarr, vårmarihånd, brudespore, kattedot, smalkjempe, linnea, fjellfrøstjerne, geitsvingel, rødsildre, blåstarr, loppestarr, hårstarr, fjellsmelle, blåtopp, blåknapp og blåkoll. Spredte forekomster av bjørk, osp, ørevier og selje finnes her og der i lyngheia.

Naturbeitemarka domineres av arter som enghumbleblom og skogstorkenebb. Her finnes også arter som dunhavre, markrapp, gulaks, geitsvingel, ryllik og noe einer.

Bruk, tilstand og påvirkning

Buøya ved Skålvær blir benyttet som sommerbeite for norsk kvit sau. Det var ingen sau der under befaringa, men tydelige spor av at det hadde vært tidligere. Til tross for et noe lavt beitetrykk er tilstanden i lyngheia god, kun med svake tegn til gjengroing i noen parti. Tilstanden til røsslyngen er generelt god, men stedvis kan den med fordel svis for å fornye den og øke beiteverdien. Einer, ørevier, bjørk, osp og selje finnes spredt her og der, men utgjør ingen stor gjengroingstrussel per i dag.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av utvalgt kulturlandskap for Blomsøy, Hestøy og Skålvær.

Kulturminner

Det ble ikke registrert kulturminner.

Skjøtsel og hensyn

Partier der røsslyngen er tett og gammel kan med fordel brennes for å fornyes. Det anbefales å øke beitetrykket noe og sette på utegangersau i tillegg til kvitsau. Lokaliteten burde også beites vinterstid, eller evt. senere og tidligere i beitesesongen. Lokaliteten egner seg som helårsbeite.

Verdibegrunnelse

Buøya ved Skålvær har en rik og fin forekomst av røsslyng, den er lite eller nesten ikke gjengrodd, er stedvis svært artsrik med mange kalkindikerende arter, den har ingen fremmede arter og blir beitet. Beitetrykket kan økes noe, spesielt utenfor sommersesongen og det bør settes på gammelnorsk rase. Partier av lyngheia kan med fordel svis av for å fornye røsslyngen. Lokaliteten får verdi A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Kvithammaren
182040104

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	20.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		25 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	(x)
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Kvithammaren ved Blomsøy ble befart 20.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Kartlegginga er en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like nordvest for Blomsøyvalen i Alstahaug kommune. Lokaliteten består av to øyer som henger sammen i en sandstrand mellom disse øyene. Øyene er kun skilt i forbindelse med stor flo. Den minste delen i vest er på ca. 60 daa, er relativt flat og har et langsgående søkk i nordsør-retning som deler øya rent geologisk. Den vestlige delen består av kalkspatmarmor, mens den østlige delen består av glimmergneis. Delen med kalkspatmarmor er tatt ut som egen naturtype, naturbeitemark (D04). Hoveddelen av Kvithammaren i øst er ei flat og variert øy på 240 daa som hovedsakelig har et fuktig preg. Denne delen består av glimmergneis. Navnet har lokaliteten fått fra den store hvite granittsteinen (hammer) som står på en høyde midt på øya. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0374236Ø 7307449N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Kystlyngheilokaliteten er totalt 226 daa. Kvithammaren har for det meste en fuktig utforming av kystlynghei (D07) med 70 % kalkfattig kystfukthei (D0708) som dominerende utforming, samt 15 % kalkfattig kysthei (D0707) og 5 % Strandeng og strandsump (D0503). Resterende 10 prosent dekkes av fattig tuemyr.

Artsmangfold

I fuktheia dominerer røsslyng sammen med krekling. Andre vanlige arter er molte torvull, slåttestarr, bjønnskjegg, blokkebær, rypebær, div. torvmoser, heigråmose, furumose og etasjemose. Strandengpartiene var godt nedbeita og arter var vanskelig å identifisere med unntak av rødsvingel, strandkryp, strandkjempe og gåsemure. I de fattige tuemyrene finnes arter som dystarr, slåttestarr, tranebær og rundsoldogg. I tillegg til planter finnes det er rikt fugleliv på øya. En gråmåkekoloni på rundt 20 par hekker her. To par småspove med hekkeadferd ble registrert, samt en tyvjo (NT, nært truet) virket som å være tilknyttet lokaliteten uten at den viste klar hekkeadferd.

Bruk, tilstand og påvirkning

Kvithammaren har en lang beitehistorie med sau. Under befaringa beitet det 15 gimre av gammelnorsk sau på øya. Øya har også blitt benyttet som helårsbeite for værere. Generelt er beitetrykket i lyngheia noe lavt, mens beitetrykket i de delene av øya karakterisert som naturbeitemark (G04) og som har blitt tatt ut av lokaliteten har et høyt beitetrykk. Store deler av øya har spor av torvuttak. Tilstand er generelt god for lokalitet, men det finnes partier med noe gammel røsslyng.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert, men sitkagran vokser like øst for lokalitet på Blomsøya.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger nært tilknyttet det utvalgte kulturlandskapet for Blomsøy, Hestøy og Skålvær.

Kulturminner

Ikke registrert

Skjøtsel og hensyn

Partier der røsslyngen er gammel og grovvokst kan med fordel brennes. Det anbefales å økt beitingen noe på vinterstid for å få et høyere beitetrykk på røsslyngen. Det er gode vannforekomster og øya er lett tilgjengelig fra Blomsøy og Hestøya i forhold til tilsyn.

Verdibegrunnelse

Generelt sett er Kvithammaren en fin, relativt stor og variert øy med en god blanding av kystlynghei, naturbeitemark, strandengparti og myr. Kystlyngheiavgrensinga domineres kalkfattig kystfukthei. Lokaliteten er ikke gjengrodd, har fin og rik forekomst av røsslyng, en lang beitehistorie og er fri for fremmede arter. Det er også et rikt fugleliv på øya og den rødlistede arten tyvjo (NT, nært truet) er tilknyttet lokaliteten. Lokaliteten vil kunne få verdi A på sikt hvis tilstanden på røsslyng blir bedre gjennom sviing og/eller høyere beitetrykk på vinterstid. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Kvithammaren, vest
182040109

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D04 Naturbeitemark		D0420 Kalkbeitefukteng		B	20.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D04 Naturbeitemark		D0420 Kalkbeitefukteng		80 %	
G09 Rikt strandberg		G0902 Vestlig og nordlig		20 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Kvithammaren ved Blomsøy ble befart 20.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Kartlegginga er en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i den vestlige delen av øya Kvithammaren, like nordvest for Blomsøyvalen i Alstahaug kommune. Kvithammaren består av to øyer som henger sammen i en sandstrand mellom disse øyene. Øyene er kun skilt i forbindelse med stor flo. Lokaliteten ligger på vestsiden av på den minste øya, er relativt flat og har et langsgående søkk i nordsør-retning som deler øya rent geologisk. Berggrunnen består av kalkspatmarmor. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0374020Ø 7307604N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Kvithammaren, vest er en naturbeitemarkslokalitet (D04) på ca. 33 daa. Naturbeitemarka er av utforminga kalkbeitefukteng og dekker rundt 80 % av arealet. Resterende 20 % dekkes av rikt strandberg (G09) av vestlig og nordlig utforming (G0902). Vegetasjonstypene er G11 og X1b.

Artsmangfold

Naturbeitemarka er svært artsrik og domineres av artene dunhavre og gulaks. I tillegg ble det funnet mange kalkindikatorer som fjellfrøstjerne, loppestarr, lifiol, dvergjamne, hårstarr, blåstarr og fjellsmelle. Mange arter var vanskelig å identifisere som følge av en høy nedbeitingsgrad. Enkelte strandbergindikatorer som rødsildre og gulsildre ble funnet.

Bruk, tilstand og påvirkning

Kvithammaren har en lang beitehistorie med sau. Under befaringa beitet det 15 gimre av gammelnorsk sau på øya. Øya har også blitt benyttet som helårsbeite for værere. Generelt er beitetrykket i lyngheia noe lavt, mens beitetrykket i naturbeitemarka (G04) har et nokså høyt beitetrykk. Partier er utsatt for moderat erosjon. Store deler av øya har spor av torvuttak. Tilstand er generelt god for lokalitet uten gjengroing og innslag av fremmede arter.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert, men sitkagran vokser like øst for lokalitet på Blomsøya.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger nært tilknyttet det utvalgte kulturlandskapet for Blomsøy, Hestøy og Skålvær.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten blir godt nedbeita, men muligens er beitetrykket noe for høyt. Øya er ei fin helårsbeiteøy. Det er gode vannforekomster og øya er lett tilgjengelig fra Blomsøy og Hestøya i forhold til tilsyn.

Verdibegrunnelse

Generelt sett er Kvithammaren en fin, relativt stor og variert øy med en god blanding av kystlynghei, naturbeitemark, strandengparti og myr. Naturbeitelokaliteten er svært artsrik og ligger på kalkrik grunn, den er ikke gjengrodd og holdt i hevd med beiting av sau. Ingen fremmede arter ble registrert. Beitetrykket er litt for høyt i denne delen av Kvithammaren, noe som fører til noe erosjon. Det ble ikke registrert rødlistede arter og lokaliteten er rundt 33 daa. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Trettøya
182040105

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	20.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		50 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		30 %	
D04 Naturbeitemark		D0421 Beitevåteng		10 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	(x)
Brenning	x	Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Trettøya ved Skotsvær ble befart 20.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Dette som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland, i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like nord for Skotsvær og ca. ni km sørvest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Trettøya er ei lita, men variert øy med små knauser, tørrhei, forsenkninger med myr og fukthei, små strandengkompleks og partier delvis gjengrodd med lauvtrær. Høyeste punkt på øya er 22 m o.h. Berggrunnen består av kloritoid glimmerskifer, stedvis med staurolitt, med andre ord en kalkfattig berggrunn. Øya tilhører gården på Skotsvær og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0373187Ø 7303115N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt 54 daa og består først og fremst av naturtypen kystlynghei (D07) fordelt på 50 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 30 % kalkfattig kysthei (D0707). 10 % dekkes av naturbeitemark (D04) av utformingen beitevåteng (D0421) og 5 % dekkes av beita strandeng og strandsump (G0503). Resterende 5 % dekkes av fattig tuemyr. Vegetasjonstyper som finnes her er H3, H1, U5, G12 og K2.

Artsmangfold

Røsslyng dominerer klart i heiområdene sammen med noe krekling. Andre vanlige arter er blokkebær, skrubebær, torvull, molte, rypebær, ørevier, tyttebær, duskull, etasjemose, furumose og heiflette. Linnea ble også funnet i heiområdene. Rogn, bjørk, selje og ørevier vokser godt på gammel beitevåteng, men ser ikke ut til å utgjøre noen trussel for de åpne heiområdene pr i dag. Dominerende art i beitevåtenga er sølvbunke. Det ble ikke foretatt kontroll av arter i strandengpartiene, men det antas at disse består av trivielle arter og domineres av rødsvingel. Bukkeblad dominerer i myr og små vann.

Bruk, tilstand og påvirkning

Trettøya, samt flere av naboøyene blir benyttet til sommerbeite for gammelnorsk sau. Det ble sett 8-10 søyer med lam under befaringa. Beitepresset er vurdert til middels, da det meste av røsslyng er i moden alder, men også en del i degenerert fase. Det er heller ikke buskoppslag utover det som finnes i engpartiene og i de fuktige søkkene rundt på øya. Tilstanden er vurdert til svak. Lokaliteten har nylig vært brent. En liten brannflate i den nordøstlige delen av lokaliteten tyder på at beitebruker og/eller grunneier har startet med å svi av gammel røsslyng.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Ingen kulturminner ble registrert

Skjøtsel og hensyn

Det er svært positivt at lokaliteten både beites og brennes. Brenninga bør fortsette med en liten ny brannflate hvert år evt. annet hvert år. Dette for å skape variasjon i landskapet og fornye gammel, uspiselig røsslyng. Lokaliteten er velegnet for både sommer- og vinterbeite. Det må tas hensyn til at lokalitet er ganske liten og at det er sparsomt med vannforekomster.

Verdibegrunnelse

Trettøya ved Skotsvær er en fin kystlyngheilokalitet som er lite gjengrodd, har bra med røsslyngforekomst, er variert med tanke på naturtyper og blir både beitet og brent. Selv om lokaliteten blir beitet er hevdene noe svak og lokaliteten er relativt liten. Økt beitetrykk og mer lyngbrenning vil styrke verdien på sikt. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Buøya ved Tranøya ble befart den 20.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Dette som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like nord for Tranøya og ca. seks km vest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Buøya består av en langstrakt kalkrygg i vest og flere små knauser og rygger i vest skilt av et stort strandeng/naturbeitemarkkompleks i den nordlige delen av øya. Lokaliteten er på ca. 140 daa etter at strandeng- og naturbeitemarkpartiene er tatt ut. Høyeste punkt på øya er på 15 m o.h. Berggrunnen består av kalkspatmarmor og noe kalkglimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0376688Ø 7304447N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er på 105 daa, og er en ren kystlyngheilokalitet (D07) etter at strandeng- og naturbeitemarkkomplekset i nord er tatt ut. Utforminger er 100 % kalkkysthei (D0711), med vegetasjonstypen H2b

Artsmangfold

Lokaliteten er svært artrik som følge av den kalkrike berggrunnen. Einer dominerer og opptre som gjengroingsart. Sammen med einer er også røsslyng og krekling vanlige, spesielt opp mot toppen av kalkryggene. I tillegg ble det funnet arter som fjellmarikåpe, gulaks, gulsildre, tiriltunge, villin, blokkebær, tyttebær, smalkjempe, rødsvingel, fjellfrøstjerne, blåklokke, kattedot, teiebær, gjeldkarve, fjellbakkestjerne, engfrytle, gullris, blåknapp, dvergjamne, loppestarr, fuglstarr, marinøkkel, skarmarikåpe, linnea, blåtopp, nattfiol, hengeaks, storblåfjær, markjordbær og den rødlistede småbregnen ormetunge (VU, sårbar). En og annen bjørk finnes her og der.

Bruk, tilstand og påvirkning

Buøya ved Tranøya har en lang beitehistorie og blir (pr 2013) sommerbeitet av opptil 20 einforinger av norsk kvit sau. Det ble talt 16 individer under befaringa. Lokaliteten er gjengrodd med einer, spesielt i kantene og ned mot strandberget. Tilstanden er bedre lengre opp i lyngheia. Lokaliteten er noe tørkeutsatt som følge av det generelt tynne jordsmonnet. Bortsett fra dette er øya som helhet en god beiteøy med blanding av kystlynghei, strandeng og naturbeitemark.

Fremmede arter

Et individ av gran (norsk eller sitka) ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Ingen kulturminner ble registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å sette i gang tiltak for å redusere den sterke einerdominansen i lyngheia. Brenning er effektivt for å drepe einer og dette vil også føre til fornying av røsslyng og større andel urter og gras. Det må tas hensyn til det tynne jordsmonnet ved brenning. Det anbefales å brenne av små flater for hver brenning. Beite må opprettholdes for å bevare verdiene i lyngheia. Lyngheia burde beites med gammelnorsk rase i tillegg til norsk kvit sau. Det er sparsomt med vannforekomster.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er en ren kalkkysthei med et svært høyt arts mangfold. Her finnes også rødlistearten ormetunge (VU, sårbar). Med unntak av einer er det ingen tegn til gjengroing med lauvtrær. Einer er en utfordring som krever tiltak for å reduseres. Brenning er mest effektivt. Lokaliteten får verdi B, viktig. Denne verdien vil styrkes hvis einerdominansen reduseres.

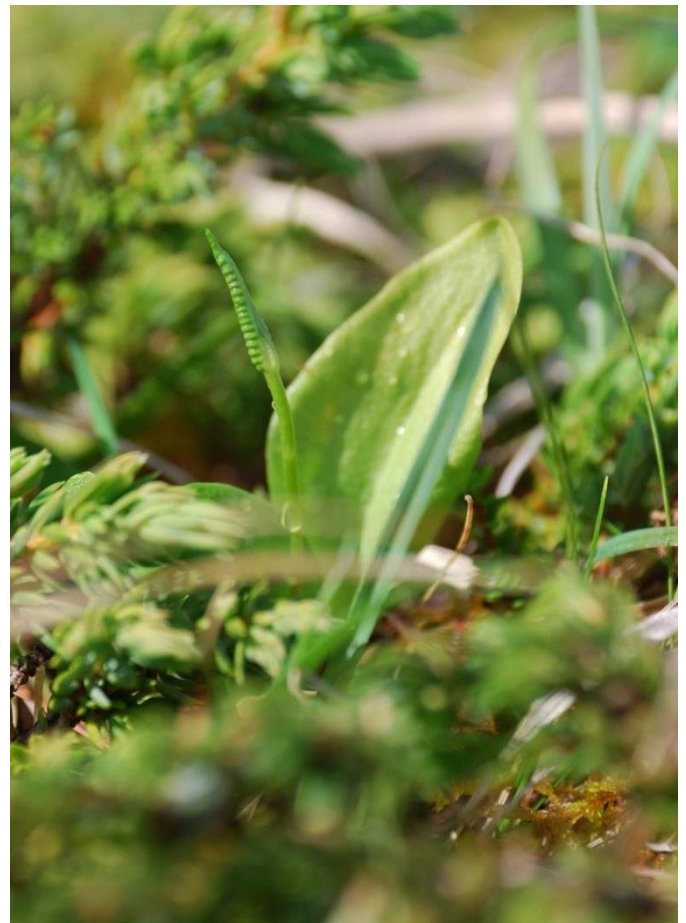

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Haukøya
182040107

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		C	20.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		40 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	
Gjengrodd	x	Dårlig			

Innledning

Haukøya ble befart 20.06.2013 av Line Johansen og Pål Thorvaldsen (Bioforsk). Dette som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger like vest for Rosøya og ca. fem km vest for Tjøtta i Alstahaug kommune. Haukøya er svært kupert og utfordrende å ferdes i som følge av store steinblokker, sprekker i landskapet og mange bratte flog. Øya strekker seg til nesten 40 m o.h. og har en tydelig kollet form. Den er hovedsakelig tørr og stedvis svært skrinn. Geologisk er Haukøya svært variert med ambifolitt med kalkårer i øst, kalkglimmerskifer med marmorårer, granatglimmerskifer og konglomerater med boiler av kvartsitt og dolomittmarmor i midten og i vest. Helt i vest ligger et tynt belte med kalkspatmarmor. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0377558Ø 7304995N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca 207 daa. Lokaliteten er en kystlyngheilokalitet (D07) fordelt på 60 % intermediaær kysthei (D0709) og 40 % kalkfattig kysthei (D0707). Lyngheia er svært grasrik. Av bergrunnskartet var det grunn til å forvente et høyere innslag av kalkrike naturtyper. Kalkindikatorer ble hovedsakelig funnet i den vestlige delen av lokaliteten i reinrosehei.

Artsmangfold

De tre dominerende artene i lokaliteten er røsslyng, einer og krekling. Andre arter som opptre i heia er blokkebær, fjellmarikåpe, linnea, mjørdurt, tepperot, kornstarr, loppestarr, hengeaks, gulaks, smyle, kvitmaure, sisselrot, hengeving, fugletelg, markjordbær, skogburkne, tyttebær, blåstarr, enghumleblom, slirestarr, tveskjeggveronika, sølvbunke, kranskonvall og reinrose. De mest kalkrike partiene finnes i vest med flere små reinroseheiflekker. Flere steder vokser enkeltstående og relativt store bjørke- og rognetrær.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det knytter seg usikkerhet om tidligere bruk av øya. Det fortelles at øya er vanskelig som beite som følge av terrenget og vanskeligheter med å samle dyrene på høsten. Det ble registrert åtte søyer med lam av norsk kvit sau under befaringa.

Øya er delvis gjengrodd med einer. Einer opptre både krypende og stående og er dominerende over hele øya.

Fremmede arter

Et individ av furu (sannsynligvis buskfuru) ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

Inge kulturminner ble registrert.

Skjøtsel og hensyn

Sviing bør iverksettes for å få bukt med einergjengroinga. Øya egner seg fin til å svi, men det må utføres med forsiktighet og ikke for store flater i slengen som følge av det skrinne jordsmonnet. Det er begrenset med vanntilgang på øya.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er relativt stor, har gode forekomster av røsslyng og er stedvis nokså artsrik som følge kalkrik berggrunn. Lokaliteten får likevel lav verdi som følge av ekstremt mye einer som dekker store deler av lokaliteten. Det finnes også en god del bjørk og rogn på øya som forsterker gjengroingsgraden. Verdien kan nok økes på sikt ved å svi bort einer. Øya er uansett ikke en spesielt god beiteøy som følge av topografien. Lokaliteten får verdi C, lokal verdi.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Skarvøya
182040108

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	25.07.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		85 %	
D04 Naturbeitemark		Flere ulike utforminger		15 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Skarvøya ble befart 25.07.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk). Dette som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Skarvøya ligger i Alstenfjorden mellom Alstahaug i øst og Blomsøy i vest i Alstahaug kommune. Øya er på ca. 250 daa, er langstrakt og variert topografisk. Hoveddelen av øya dekkes av tørr kystlynghei. I forsenkninger og søkk finnes grasrike partier med naturbeitemark. En sandstrand med engvegetasjon markerer overgangen til den sørvestlige delen av øya, en smal rygg hovedsakelig med tørr lynghei. Høyeste punkt på øya er 42 m o.h. Berggrunnen består av granat-staurolittglimmerskifer, stedvis rusten og med tynne marmorlag. I tillegg kommer et tynt lag med kvartsbollekonglomerat med glimmerskifergrunnmasse helt i sørvest. Øya tilhører gården på Alstahaug og lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0378713Ø 7310331N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten inkluderer hele øya og er totalt ca. 247 daa. Hovednaturtype er kystlynghei (D07) med kalkfattig kysthei som eneste utforming representert med H1a (røsslyng-utforming) som dominerende vegetasjonstype og noe H1e (lav-heigråmose-utforming) i sør. Lyngheia dekker 85 % av arealet. Resterende 15 % dekkes av naturbeitemark (D04) med ulike utforminger i forhold til fuktighetsgradienter og kalkinnhold. En stor hestehavreeng (G10) ligger mellom to sandstrender litt sør i lokaliteten. Litt lengre øst for hestehavreenga finnes en mosaikk av frisk-fattigeng (G4a) og frisk/tørr middels baserik eng med mye dunhavre (G7). I de fuktigste engpartiene dominerer frisk/fuktig, middels næringsrik eng (G12)

Artsmangfold

Røsslyng er klart dominerende art i lyngheia. I den nordlige og den midtre delen (H1a) finnes også en del krekling, slåttestarr, blokkebær (kun i fuktige partier), torvull, tyttebær, litt einer, rypebær og reinlav. I den sørlige delen (H1e) er andelen reinlav og heigråmose høy mens andelen av røsslyng er lavere og ikke så dominant. Andre arter her er torvull, molte, krekling, slåttestarr, blokkebær, trådsiv og skrubbebær.

I hestehavreenga dominerer hestehavre sammen med gåsemure. Andre arter er strandrug, dunhavre, bleiksoete, rødsvingel, mjøduert, einer, ryllik og stornesle. Videre opp i G4a og G7 dominerer gulaks sammen med engkvein, dunhavre og sølvbunke. Andre arter her er kornstarr, engsyre, engsoleie, mjøduert (litt), ryllik, markrapp og hestehavre. Mosedekket er tykt og velutviklet. I de fuktigste engpartiene (G12) dominerer sølvbunke klart.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det er usikkert hvor lang beitehistorie Skarvøya har, men den har nok vært skjøttet i lang tid når man tolker tilstanden. Rester etter steingjerder og steinrøyser tyder på at øya har hatt bosetting tidligere noe som også er med på å forklare de grasdominerte engpartiene og det sterke innslaget av sølvbunke. Under befaringa i 2013 beitet det ca. 10 søyer med lam av rasen gammelnorsk sau (GNS). Tilstanden på kystlyngheia og da spesielt røsslyngen er svært god pr i dag, men beitetrykket kan nok økes en del. Usikkert om dyrene går på øya helårs.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger i nærheten av både Vegaøyen verdensarvområde og utvalgt kulturlandskap på Blomsøy/Skålvær som har fått sin status på grunn av unike og nasjonalt og internasjonalt viktige kulturlandskap.

Kulturminner

En del av et steingjerde og noen steinrøyser finnes i lokaliteten. Muligens finnes fremdeles også spor av gårdsbygg i form av tufter.

Skjøtsel og hensyn

Beiting med gammelnorsk sau bør fortsette, også på vinterstid hvis dette ikke er tilfellet. Beitetrykket kan med fordel økes, spesielt på sommerstid. Det er gode grasrike beiter på øya. Flere steder er velegnet for lyngbrenning, men det bør ikke brennes på vestsiden av øya som følge av hekking av havørn på øya. I alle fall må dette forholdet tas hensyn til. Det er sparsomt med vannforekomster på øya.

Verdibegrunnelse

Skarvøya har en særdeles stor og fin forekomst av røsslyng i god tilstand. Lokaliteten er helt uten gjengroing og fri for fremmede arter. Lokaliteten er variert med både lynghei og grasrike naturbeitemarker. Stedvis er artsmangfoldet høyt som følge av kalksandpåvirkning og fragment av kalkrik marmor i bergrunnen. Øya blir beitet av gammelnorsk sau og er oppsummert en av de fineste kystlyngheilokaliteter på Helgeland. Lokaliteten får verdi A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Lyngøya i Husvær
Gantøya og Glosøya
Kvaløya
Dolsøya og Vågøya
Stor-Ramnøya
Risøya

Dolsøya

Områdenavn:
Områdenummer:

Lyngøya i Husvær
181810029

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	18.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Pål Thorvaldsen Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		30 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Lyngøya ble befart 18.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen (Bioforsk), som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lyngøya ligger i øyværet Husvær i Herøy kommune, rett nord for øya Husvær. Lokaliteten omfatter nesten hele Lyngvær, unntatt noen strandenger som går på langs og en grasrik eng i nord, samt den sørlige delen av Inner-Lyngøya som ligger øst for Lyngøya. Dyrene kan gå mellom de to øyene ved fjære sjø. Lyngøya er en liten og relativt flat øy men svakt kolleformet, med mye grunnlent mark. Utenfor lokaliteten på Inner-Lyngøya finnes et par feriehus. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0368842Ø 7314532N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 129 daa. Lokaliteten består av 100 % kystlyngheier (D07). Utforminger i lyngheia er 70 % kalkfattig kystheier (D0707) og 30 % kalkfattig kystfuktheier (D0707).

Artsmangfold

I lokaliteten er dekningsgraden av de dominerende artene røsslyng og krekling omtrent det samme. Andre vanlige arter er molte, bjønnskjegge og torvmyrull. I lokaliteten vokser også blokkebær, tettegras, tyttebær, smyle, nattfiol, blåfjær, kornstarr, tiriltunge, tepperot, slåtestarr, skrubbær og blåbær heigråmose, etasjemose og furumose. Det er tre-fire fuglegjødsløt rovfugltuer på Lyngøya. Lyngøya har et rikt fugleliv. Det ble observert enkeltbekkasin, heipiplerke, tjeld, gråmåke, rødstilk og storspove (NT, nært truet), den sistnevnte med hekkeatferd.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten beites av gammelnorsk sau, men antallet dyr er ukjent. Øya blir benyttet som helårsbeite regelmessig og tilstanden på røsslyngen er relativt god. Beitepresset er godt i lokaliteten. Til tross for en del busker av bjørk og rogn i forsenkinger er Lyngøya ikke gjengrodd, da lauvoppslaget ikke er vurdert å spre seg takk være beitedyrene. Lokaliteten utgjør en god helårsbeiteøy, da det i tillegg til røsslyngen i lokaliteten finnes godt med grasrike sommerbeite utenfor lokaliteten på Inner-Lyngøya.

Fremmede arter

Flere sitkagranplanter står i grensen av lokaliteten i nordøst.

Del av helhetlig landskap

Kystlyngheilokaliteten ligger tilknyttet grasrike enger på den nordlige delen av Inner-Lyngøya. I tillegg ligger Lyngøya tett innpå flere andre små øyer i Husvær med mer eller mindre åpen, heipreget vegetasjon.

Kulturminner

Tufter.

Skjøtsel og hensyn

Fortsatt beite med gammelnorsk sau anbefales, med samme beitetrykk som i 2013. Lyngsviing er en god metode for å forbedre tilstanden på røsslyngen, da gammel røsslyng brennes bort og ny får mulighet å spire. Sviing vil også kunne fjerne kreklingen som ikke blir beitet. I lokaliteten kan sviing være vanskelig på grunn av lite vegetasjon som flammene kan få fatt i for å brenne godt. Det er likevel mulig å punktsvi eller å brenne oppover i skråninger. Sitkagrana i nordøst anbefales fjernet.

Verdibegrunnelse

Røsslyngen er i nokså god hevd og lyngheia blir beitet av gammelnorsk sau. Lokaliteten preges av åpen mark uten trær (eller kun enkeltrær) og gjengroingsgraden er svært liten. Det ble observert storspove, vurdert som nært truet, NT. Størrelsen på 129 daa er av middels verdi for kalkfattig lynghei. Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig, grunnet tilstanden og at lokaliteten er i hevd. Med sviing vil kreklingbestanden reduseres til fordel for røsslyng og urter, noe som vil kunne øke verdien på sikt.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Gantøya og Gløsøya ble befart 18.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjøskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen (Bioforsk), som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i øyværet Husvær i Herøy kommune, vest for øya Husvær og øst for Vågøya. Lokaliteten omfatter Gantøya samt øya Gløsøya og den mindre Gløsmåsøya som begge ligger øst for Gantøya. Gantøya og Gløsøya er langstrakte øyer som er koblet til hverandre med en fjæresone som er mulig å gå over ved fjære sjø. På Gantøya og Gløsøya finnes også en del strandenger, brakkvannspøler, myrer og vann som er tatt ut fra lokaliteten. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har koordinater UTM33 03676470 7313133N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 350 daa. Lokaliteten består av 100 % kystlynghei (D07). Utforminger i lyngheia er 80 % kalkfattig kysthei (D0707) og 20 % kalkfattig kystfukthei (D0708).

Artsmangfold

Røsslyng dominerer på Gantøya i vest, mens på Gløsøya i øst kodominerer krekling og einer med røsslyng. Røsslyngen er gammel, og mesteparten er vurdert til å være i degenerativ fase (25-50 år). Andre vanlige arter er torvmyrull og bjønnskjegg. I lokaliteten finnes også rypebær, molte, blokkebær, blåbær, duskmyrull, blåstarr, tettegras, katterot, gulaks, fjellfrøstjerne, gulsildre, rødsildre, storblåfjær, tepperot, smyle, stivstarr, slåttestarr, kornstarr, engfrytle, skogstjerne, fuglevikke, sveve sp., dvergjamne, dunhavre, einer, harerug, linnea, skogstorkenebb, fugletelg, engfrytle og nyresoleie. I kantsonene mot strandengområdet på Gløsøya vokser også stortveblad, skogmarihånd, marinøkkel, tiriltunge og geitsvingel. I dette område finnes også tett bestand av einer opp i skråningene fra strandengene (ikke med i lokaliteten). Av fugler ble det observert lirype, tjeld, storspove (NT, nært truet), rødstilk og steinskvett.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten har en lang og kontinuerlig beitehistorie, og har blitt beitet de seneste 23 årene. Ved befaring i 2013 beitedes lokaliteten av gammelnorsk sau, antall dyr er ukjent. Beitepresset fremstår som lavt og hevden er generelt svak, men enkelte plasser er tilstanden på røsslyngen bedre. Ved befaring i juni 2013 virket det som om mye røsslyng hadde dødd i løpet av vinteren.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter er registrert.

Del av helhetlig landskap

Gantøya og Gløsøya ligger tett innpå flere andre små øyer i Husvær med mer eller mindre åpen, heipreget vegetasjon med røsslyngdominans.

Kulturminner

Ingen kulturminner i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette beitinga med gammelnorsk sau. Dette er ikke en god sommerbeiteøy grunnet mangelen på grasrike beiter, unntatt strandengområder. Lokaliteten er derimot en god vinterbeiteøy. Lyngsviing anbefales, spesielt i den sørvestre delen av Gantøya der røsslyngen er gammel. Sviing vil opprettholde beitepotensialet på sikt, da ny røsslyng sammen med urter og gras får mulighet å spire når gammel røsslyng og krekling blitt brent bort. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å rullere sviflater i størrelsen 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras. I områder med svært mye gammel røsslyng (store gamle røsslyngstammer mer eller mindre uten blad) kan sviflatene økes noe for å forhindre at beitetrykket blir for stort i små sviflater i etterkant av sviing. Det er avgjørende å nøye følge med beitetrykket etter sviing, for å unngå at sauen beiter for mye slik at de unge røsslyngskuddene ikke rekker å etablere seg. Sviing må skje sen høst eller tidlig vår (innen utgangen av mars) for å unngå jordbrann og for å ikke forstyrre hekkinga til fugl.

Verdibegrunnelse

I lokaliteten er det fravær av gjengroing og fremmede arter. Det finnes i tillegg svært mye røsslyng i relativt fin hevd, noe som er uvanlig å finne i regionen. Lokaliteten er ganske artsrik for den nokså fattige berggrunnstypen den representerer. Lokaliteten blir beitet av gammelnorsk sau. Storspove (NT, nær truet) ble observert med hekkeatferd. Lokaliteten er vurdert til en sterk verdi B, viktig. Det er stort potensiale for en høyere verdi hvis røsslyngen får bedre tilstand gjennom et høyere beitetrykk, gjerne i kombinasjon med lyngsviing.

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Kvaløya
181810031

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		B	18.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Pål Thorvaldsen Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		80 %	
D07 Kystlynghei		D0710 Intermediær kystfukthei		20 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Kvaløya ble befart 18.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen (Bioforsk), som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Kvaløya er en grasrik øy som ligger lengst ut mot vest i øyværet Sandvær i Herøy kommune. Øya er småkupert med små forsenkninger mellom kuperingene. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og glimmergneis. Lokaliteten har koordinater UTM33 0361838Ø 7311210N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 101 daa, og består av 100 % kystlynghei (D07). Utforminger i lyngheia er 80 % intermediær kysthei (D0709) og 20 % intermediær kystfukthei (D0710).

Artsmangfold

På Kvaløya dominerer krekling, blokkebær og einer, og gulaks og enghumleblom opptre som mengdearter. Her vokser også tepperot, gullris, blåstarr, kornstarr, hårstarr, teiebær, marinøkkel, fuglevikke, skogstjerne, smyle, jonsokkoll, tiriltunge, rundskolm, stortveblad, mjødurt, røsslyng, geitsvingel, rogn, kvitmaure, skarmarikåpe, fjellmarikåpe og fjelltistel. Det ble observert store vårmarihåndforekomster, samt noe skogmarihånd. Det fantes også partier med svært mye einer. Av fugl ble det observert storspove (NT, nært truet), tjeld og steinskvett.

Bruk, tilstand og påvirkning

Kvaløya ble ikke beitet ved befaring i 2013, men det ble observert spor av beiting. Øya er under gjengroing med einer jevnt over, samt nype sp. i en begrenset del ved en skråning sør på øya. Det er sparsomt med vannforekomster i lokaliteten.

Fremmede arter

Et bestand med nype sp. ble observert sør på øya.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Ingen kulturminner i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Kvaløya er grasrik med sparsom røsslyngforekomst i lynchheia. Sommerbeite, muligens litt inn på høsten, anbefales for å forhindre gjengroing med einer og at nypebestanden sprer seg mer enn den har gjort i dag. Mattilgangen til dyrene bør vurderes jevnlig i tilfelle beiting settes i gang som skjøtselstiltak.

Verdibegrunnelse

Kvaløya er artsrik med mange kalkkrevande arter, inklusive en spesielt stor forekomst av vårmarihånd. Øya er åpen med generelt lite gjengroing, selv om det er partier med mye einer. Storspove (NT, nært truet) med hekkeadferd ble observert. Det vokser imidlertid lite røsslyng i lokaliteten og øya blir ikke beitet per i dag. Størrelsen er nokså liten, med sine drøye 100 daa. Kvaløya er vurdert til verdi B, viktig, med bakgrunn i at den er lite gjengrodd, artsrik og har forekomst av rødlistearten storspove.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Dolsøya og Vågøya
181810032

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	18.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Pål Thorvaldsen Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		65 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		10 %	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		10 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		10 %	
A05 Rikmyr		A0505 Åpen intermediær og rikmyr i lavlandet		3 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Dolsøya og Vågøya ble befart 18.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen (Bioforsk), som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Dolsøya og Vågøya ligger i øyværet Husvær i Herøy kommune, rett vest for Gantøya og Gløsøya. Lokaliteten består av øyene Dolsøya og Vågøya som henger sammen. Øyene har to til tre høye topper og er generelt ganske småkupert. Det finnes en stor strandeng i nord som er tatt ut fra lokaliteten. I lokaliteten finnes også to store ferskvannskilder. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har koordinater UTM33 0366940Ø 7312717N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 462 daa. Lokaliteten består av 85 prosent kystlynghei (D07), ti prosent naturbeitemark (D04) og tre prosent rikmyr (A05). Resterende to prosent dekkes av ferskvannsdammer. Utforminger i lyngheia er 65 prosent kalkfattig kysthei (D0707), ti prosent kalkfattig kystfukthei (D0708) og ti prosent intermediær kysthei (D0709). Naturbeitemarka er av utformingen svak lågurtbeiteeng (D0415) og rikmyra er av utformingen åpen intermediær og rikmyr i lavlandet (A0505).

Artsmangfold

I lyngheia på Dolsøya og Vågøya dominerer røsslyng, blokkebær og einer, sammen med en god del smyle og gulaks. Det vokser også skogstjerne, tepperot, hvitmaure, blåknapp, molte, torvmyrull, vier sp., fjellmarikåpe, tettegras, tyttebær og hårfrytle. Lyngheia er rik i partier med kalkkrevende arter som skogmarihånd, kornstarr, gulsildre, fjellfrøstjerne, loppestarr, engstarr og hårstarr. Dolsøya fremstår som noe rikere enn Vågøya. Naturbeitemark finnes i mosaikk med lyngheia på Dolsøya og noe på Vågøya. Her dominerer gulaks og ryllik. Andre arter er dunhavre og rødsvingel. Rikmyrdragene er også mest konsentrert til Dolsøya, og har arter som kjevlestarr (store mengder), slåttestarr, engstarr, fjellfrøstjerne, bukkeblad, myrhatt, kornstarr, dvergjamne og engmarihånd. Det er flere små dammer i lokaliteten. Enkelte dammer har svært mye bukkeblad, men andre også med noe flaskestarr, kjevlestarr og småblærerot. Av fugl ble det observert fiskemåke (NT, nært truet).

Bruk, tilstand og påvirkning

Dolsøya og Vågøya beites av gammelnorsk sau. Ved befaring i 2013 observertes ca. 20 dyr med lam. Beitepresset er relativt lavt, og tilstanden på røsslyngen er svak med en god del i moden (15-25 år) og degenererende (25-50 år) fase. Enkelte områder er gjengrodd med einer. Det er rikelig med vannforekomster i lokaliteten.

Fremmede arter

Ingen fremmedarter ble registrert i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Dolsøya og Vågøya ligger tett inntil flere andre små øyer i Husvær med mer eller mindre åpen, heipreget vegetasjon. På Vågøya finnes også en stor strandeng som blir hevdet med beite, og det er småskala mosaikk mellom kystlyngheia og naturbeitemark i lokaliteten.

Kulturminner

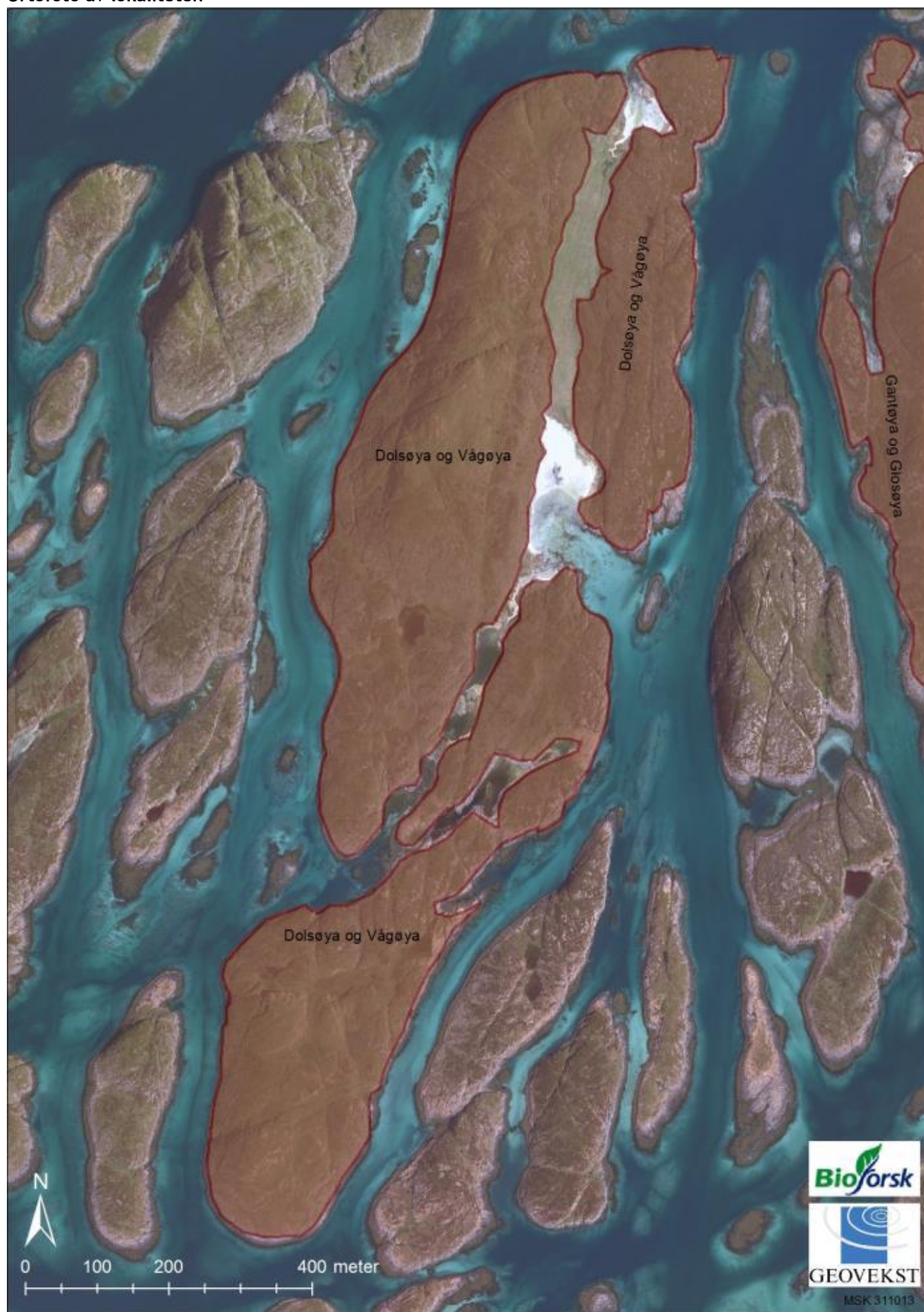
Tilknyttet strandenga på Vågøya nord i lokaliteten finnes et steingjerde, gamle påler og et gammelt samleke av stein.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales mer beite om sommeren. For å forbedre røsslyngtilstanden og forbedre vinterbeitekvaliteten må røsslyngen fornyes. Da vil også beitetrykket om vinteren kunne økes på sikt. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av sviflater i størrelsen 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Sviflatene skal rulleres over en 15-20 års periode. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras. Etter sviing vil sviflatene ofte bli ekstra populære beiteområder og dette kan hindre regenerering av røsslyngen. Problem kan særlig oppstå ved oppstart av sviing i lynghei med gammel, forvokst lyng. Det er derfor viktig å følge med på beitetrykket i sviflatene og eventuelt sette inn tiltak som reduserer beitetrykket (f.eks. reduksjon av antall beitedyr, økning av mengde tilskuddsfôring og/eller øke sviarealene).

Verdibegrunnelse

Dolsøya og Vågøya representerer til sammen en flott beitelokalitet med både bra sommer- som vinterbeite. Einergjengroingen opptre bare i små områder, det er mye røsslyng, og lokaliteten har mange kalkkrevende arter i både lyngheia og rikmyrdragene. Lokaliteten er i bruk i dag med beite av gammelnorsk sau. På bakgrunn av dette er lokaliteten vurdert å ha verdi A, svært viktig. Enkelte steder er røsslyngen gammel, og det anbefales at lyngsviing settes i gang for at lokaliteten på sikt skal kunne beholde både naturverdiene og beiteverdiene.

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Stor-Ramnøya
181810033

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		A	18.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		80 %	
D07 Kystlynghei		D0710 Intermediær kystfukthei		5 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		12 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		3 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Stor-Ramnøya ble befart 18.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik og Line Johansen, Bioforsk, som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Stor-Ramnøya er tidligere registrert i naturbase som Rikt strandberg (Holtan & Prestø, 2008), basert på feltundersøkelser fra 1994. Beskrivelsen fra 2013 erstatter tidligere registrering, da lokaliteten er i 2013 vurdert å bestå av kystlynghei som viktigste naturtype. Beskrivelsen baserer seg på befaring i 2013 og naturbaseregistrering fra 1994.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Stor-Ramnøya ligger rett vest for Prestøya i øyværet Brasøy i Herøy kommune. Øya ligger rett nord for en vei som går tvers over øyværet Brasøy til Husvær, og har altså veiforbindelse. Stor-Ramnøya består av en høyde med bratte skrenter på begge sider og en dyp sprekk midt på øya som deler det som kalles Ramnøya i sør med Kalvan i nord. På Kalvan finnes to lignende sprekker, med grasrikere lyngområder og/eller strandengfragment mellom sprekken. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har koordinater UTM33 0370179Ø 7312348N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 94 daa, og består av 85 prosent kystlynghei (D07) og tolv prosent naturbeitemark (D04) og tre prosent strandeng og strandsump (G05). Utforminger i lyngheia er 80 prosent intermediær kysthei (D0709) og fem prosent intermediær kystfukthei (D0710). Naturbeitemarka er av utformingen svak lågurtbeiteeng (D0415) og strandengene er av utformingen hevdet med beite (G0503).

Artsmangfold

Lyngheiområdene domineres av røsslyng, krekling, gulaks og noe blokkebær. Andre arter er dunkjempe, dunhavre, kattedot, einer, tepperot, mjørdurt, blåbær, tiriltunge, skogstorkenebb, fjellmarikåpe, rødsvingel, hårfrytle, engfrytle, geitsvingel, skrubebær, tettegras, stormarimjelle, molte, slirestarr, hvitveis, flekkmarihånd og storblåfjær. Naturbeitemarka er konsentrert til de sørlige/sørøstlige delen av øya samt i nordøst. Mye av de samme artene som finnes i kystlyngheiområdene går inn i naturbeitemarka, unntatt lyngartene. Her vokser i tillegg også hårstarr, loppestarr, rødsildre, hengeaks, brudespore, dvergjamne, loppestarr, fjellsmelle og hjertegras. Ved undersøkelsene fra 1994 ble det funnet store mengder (flere tusen eksemplarer) hjertegras, spesielt på Kalvan i nord. Det ble i 2013 bare funnet enkelte eksemplarer, noe som kan skyldes at det var tidlig i sesongen. I 1994 ble det også funnet svartstarr, marinøkkel, fjellnøkleblom (NT, nært truet), bakkesøte, vårmarihand og skogmarihand. De små fragmentene av strandeng er konsentrert til Kalvan, den nordlige delen av lokaliteten. Disse ble ikke undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning

Stor-Ramnøya beites av fire gammel norsk sau med lam. Dyrene kommer seg også over til mindre deler av Liss-Ramnøya ved fjære sjø, der et gjerde er satt opp for å forhindre at dyrene tar seg ned i et steinuttak midt på Liss-Ramnøya. Beitepresset er middels høyt, og røsslyngtilstanden er nokså god. Røsslyngen er vurdert til å være i byggefase (10-15 år), moden fase (15-25 år) og degenerativ fase (25-50 år). Øya er ikke gjengrodd, og krypende einer opptrer bare sporadisk. Det står et naust mot nord på Kalvan.

Fremmede arter

Ingen fremmedarter ble registrert i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Stor-Ramnøya ligger tett i tett med flere andre små øyer i Brasøy med mer eller mindre åpen, heipreget vegetasjon.

Kulturminner

Ingen kulturminner ble registrert i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales helårsbeite eller beite utover sein høst av gammelnorsk sau i lokaliteten. Det er mulig å svi deler av lyngheia på toppene, der røsslyngen er gammel og forvedet. Sviing vil opprettholde beitepotensialet på sikt, da ny røsslyng sammen med urter og gras får mulighet å spire når gammel røsslyng og krekling blitt brent bort. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å rullere sviflater i størrelsen 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier.

Verdibegrunnelse

På Stor-Ramnøya er andelen røsslyng høy og det er artsrikt med flere spesielle arter. Det er på Helgeland uvanlig å finne artsrike lokaliteter der det er røsslyngdominans samtidig som det finnes flere kalkkrevende karplanter, noe som gjør lokaliteten nokså sjelden i regionen. Stor-Ramnøya holdes i hevd med beite av gammelnorsk sau (GNS) og røsslyngen er i nokså god tilstand. Lokaliteten er ikke gjengrodd og det ble ikke registrert fremmedarter. Lokaliteten er liten med sine knappe 100 daa, men er likevel vurdert til A, svært viktig, grunnet tilstanden (i bruk med beite av GNS, relativt god tilstand på røsslyngen og åpen mark uten trær/gjengroing) og at lokaliteten er artsrik.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Risøya
181810034

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	18.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		55 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		15 %	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		15 %	
D07 Kystlynghei		D0710 Intermediær kystfukthei		10 %	
A05 Rikmyr		A0505 Åpen intermediær og rikmyr i lavlandet		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	
Gjengrodd	x	Dårlig			

Innledning

Risøya ble befart 18.06.2013 av Thomas Holm Carlsen og Pål Thorvaldsen, Bioforsk, som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Risøya er tidligere registrert i naturbase som Kalkskog (Holtan & Prestø, 2008), basert på feltundersøkelser fra 2007. Beskrivelsen fra 2013 erstatter tidligere registrering, da lokaliteten i 2013 er vurdert å bestå av kystlyngheier som viktigste naturtype. Skogsområdene på Risøya er vurdert som bjørkeskog i gjengroingsfase, der de kravfulle og varmekjære artene som definerer kalkskog mangler. Beskrivelsen baserer seg på befaring i 2013 og delvis gammel naturbaseregistrering.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Risøya ligger sør for Prestøya i øyværet Brasøy i Herøy kommune. Øya ligger rett sør for en vei som går tvers over øyværet Brasøy til Husvær, og har altså veiforbindelse. Risøya er en variert øy, med flere dype furer der det finnes myrdrag og bjørkeskog, med noe naturbeitemarkfragment mellom. Lokaliteten omfatter de områder på Risøya der gjengroingstilstanden er i tidlig fase eller fortsatt helt åpen. Områder i vest med sen gjengroingsfase er tatt ut fra avgrensingen. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer, og noe kalkspatmarmor i sørøst. Lokaliteten har koordinater UTM33 0370208Ø 7311700N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 164 daa. Lokaliteten består av 95 prosent kystlyngheier (D07) og fem prosent rikmyr (A05). Utforminger i lyngheia er 55 kalkfattig kystheier (D0707), femten prosent kalkfattig kystfuktheier (D0708), femten prosent intermediær kystheier (D0709) og ti prosent intermediær kystfuktheier (D0710). Rikmyra er av utformingen åpen intermediær og rikmyr i lavlandet (A0505).

Artsmangfold

Vegetasjonen er stort sett fattig med noen rikarter spredt. I lyngheiområdene dominerer røsslyng. Andre arter er einer, krekling, blåtopp, hengeaks, gulaks, tepperot, rypebær, flekkmarihånd, engfrytle, hvitveis, bleikstarr, storblåfjær, hvitmaure, molte, slåttestarr, blåbær, hårfrytle, bjønnbrodd, samt noe blokkebær og torvmyrull. I fuktigere områder vokser også noe engstarr og fjellfrøstjerne. Myrområdene er starrrike fastmattemyrer. Arter som ble funnet er kornstarr, slåttestarr, særbustarr og gulstarr. Det står spredt med bjørketrær i lokaliteten. I tilknytning til disse og i grensen til bjørkeskogen som ligger utenfor lokaliteten vokser skogstorkenebb, gulaks, stormarimjelle, hvitmaure, engsoleie, tepperot og noe osp. Av fugl kan nevnes varslende storspove (NT, nært truet), løvsanger, samt tre til fire par heipiplerke. Det ble også observert hubro (EN, sterkt truet) i området.

Bruk, tilstand og påvirkning

Risøya beites av tre gammelnorsk sau med lam. Lokaliteten er mer eller mindre under gjengroing. Det er mye røsslyng på Risøya, men tilstanden er dårlig, med mye røsslyng i moden fase (15-25 år) og degenererende fase (25-50 år).

Fremmede arter

Ingen fremmedarter ble registrert i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Risøya ligger tett i tett med flere andre små øyer i Brasøy med mer eller mindre åpen, heipreget vegetasjon.

Kulturminner

Ingen kulturminner ble registrert i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Helårsbeite eller beite utover sein høst av gammelnorsk sau anbefales i lokaliteten. For å forhindre gjengroingsprosessen må beitetrykket justeres opp. Områder som er dominert av gammel røsslyng må svies. Sviing vil opprettholde beitepotensialet på sikt, da ny røsslyng sammen med urter og gras får mulighet å spire når gammel røsslyng og krekling blitt brent bort. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å rullere sviflater i størrelsen 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig. Risøya blir beitet, men røsslyngen er i dårlig hevd med mye gammel lyng. Lokaliteten er preget av gjengroing, spesielt i øst, men det er stort potensial for en høyere verdi hvis tiltak som brenning og tykning av skogen og enkeltrær settes i gang i kombinasjon med økt beitetrykk.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Slapøya sør
Havstein sør
Havsteinfjellet
Risneset

Havstein

Områdenavn:
Områdenummer:

Slapøya sør
182710022

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		C	19.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Pål Thorvaldsen Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		50 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		30 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Slapøya ble befart 19.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Slapøya er lav, platåpreget og en relativt stor øy som ligger rett øst for Vandve i Dønna kommune. Lokaliteten omfatter to sørlige nes med en bukt mellom. I området finnes mange små og større vann, der de største er tatt ut fra lokalitetsavgrensinga. Lokaliteten er under gjengroing, men mesteparten preges fortsatt av åpne lyngheiområder. Resterende lyngheiområder på Slapøya er vurdert å ikke ha verdifulle kystlyngheiområder grunnet gjengroing. Berggrunnen består av kalksilikatgneis. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0380289Ø 7337465N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 472 daa, og består av ca. 80 % kystlynghei (D07). Utforminger i lyngheia er 50 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 30 % kalkfattig kysthei (D0707). Det er også noe fattige tuemyrer i lokaliteten, som utgjør de siste 20 prosentandelene.

Artsmangfold

Det nordligste av de to nesene har dominans av røsslyng og krekling, sammen med en god del bjønnskjegg, torvmyrull og heigråmose. Det er her en småmosaikk mellom fuktige og tørrere lyngheiotforming, der den fuktige dominerer. På det sørlige neset er andelen røsslyng mindre og det er mer tørrehei. Her dominerer torvmyrull og krekling, mens røsslyng opptrer som en mengdeart. Andre vanlige arter i lokaliteten er reinlav, molte, torvmoser, tettegras, flekkmarihand, slåttestarr, skogstjerne blokkebær, blåbær, tyttebær, rødsildre, einer, duskmyrull, lyssiv, slirestarr, rome, smyle, rypebær, engstarr og tiriltunge. Her vokser også noen arter som indikerer at det er kalk i berggrunnen, som brudespore, nattfiol, kornstarr og dvergjamne. I fuktigere partier vokser forskjellige starrarter, kvitlyng, smalsoldogg, rome og noe bjønbrodd. Det finnes varierende aldersklasser av bjørkoppslag, små områder med ørevier og noe rogn i lokaliteten. Gjengroingen opptrer jevnt over, men noe mer i nord. Det ble også observert spredning av sitkaplanter fra tilgrensende plantefelt. Av fugler ble det observert enkeltbekkasin, løvsanger, småspove og hettemåke. Den sistnevnte er vurdert som NT, nært truet, på Norsk Rødliste.

Bruk, tilstand og påvirkning

Hele Slapøya har vært beitet av totalt ca. 500 dyr siden 2011, der ca. halvparten er norsk kvitsau og andre halvparten spælsau. Slapøya er en stor øy, og beitepresset er nokså lavt i lokaliteten. Røsslyngen blir ikke beitet på og det er flere oppslag, først og fremst av bjørk, men også rogn og vier i lokaliteten. Lauvoppslagene blir ikke beitet. Det er likevel relativt nylig det ble oppstart av beite på Slapøya og besetningen er stor. Det er derfor mulighet for at sauen søker seg ut til aktuell lokalitet i fremtiden.

Fremmede arter

To-tre individer av sitkagran ble registrert nord i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Torvuttak.

Skjøtsel og hensyn

Her kreves rydding og sterkere beitetrykk for å stoppe gjengroingsprosessen. Bruk av gammelnorsk sau vil sikre at bjørkeoppslagene blir spist og røsslyngen holdes i hevd. Det er sannsynligvis vanskelig å brenne enkelte steder på grunn av tuepreget vegetasjon, men det kan punktbrennes.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er gjengrodd og i dårlig hevd, men her finnes stedvis fortsatt en relativt god andel røsslyng. Det blir beitet på Slapøya, men sauen holder per i dag ikke røsslyngen i hevd og lauvoppslag nede. Dette har medført at det er så godt som ingen hevd av betydning i lokaliteten. Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig, da dette er vurdert som det eneste fortsatt åpne område på Slapøya med røsslyngforekomst. Verdien kan økes hvis det ryddes i kombinasjon med økt beitetrykk i lokaliteten, gjerne av gammelnorsk sau.

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Havstein sør
182710023

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Intermediær kysthei		B	19.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Pål Thorvaldsen Line Johansen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0710 Intermediær kystfukthei		35 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Havstein ble befart 19.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Pål Thorvaldsen og Line Johansen som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Havstein ligger rett øst for Vandve og nord for Slapøya i Dønna kommune. Lokaliteten omfatter den sørlige delen av øya, inklusive Rauholmen i sør. Lokaliteten er lav, men småkupert og grenser mot strandengområder og hav langs kantene og gjengrodde engområder i nord. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0381104Ø 7340408N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 565 daa. Lokaliteten består av ca. 95 % kystlynghei (D07). Utforminger i lyngheia er 60 % intermediær kysthei (D0709) og 35 % intermediær kystfukthei (D0710). Det er også noe fattigmyrområder i lokaliteten, som tar opp de siste fem prosentandelene.

Artsmangfold

Lokaliteten er nokså artsrik men en del kalkindikatorer. Røsslyng dominerer, sammen med krekling og bjønnskjegg. Her vokser også en god del torvmyrull, molte, blokkebær, heigråmose, reinlav, tettegras, skrubbær, slåttestarr, tiriltunge, flekkmarihånd, blåbær, smyle, engfrytle, hårfrytle, nyresoleie, finnskjegg, etasjemose, torvmoser, gullris, gulflatbelg, fuglevikke, fløyelsmarikåpe, fjellmarikåpe, einer, lifiol, sløke og enghumleblom. Det finnes også en del fjelltistel, mjøduert, vendelrot, hundkarve, kornstarr, skogstjerne, engsyre, gulaks, tyttebær, rødsildre, tuesildre, katterot og kvitmaure. Flekkvis vokser stortveblad, slirestarr og blåstarr. I myrområder dominerer myrhatt og slåttestarr. Andre arter er fjellfrøstjerne, duskmyrull, hanekam og bukkeblad. I lokaliteten finnes en og annen bjørkebuske.

Av fugl ble det observert småspove (varslende), storspove (nær truet, NT, på Norsk Rødlista), en svartbakkoloni, fiskemåke (NT) samt rødstilk. Åkerrikse (CR, kritisk truet) ble observert i nordvest ved bebyggelsen (utenfor lokaliteten).

Bruk, tilstand og påvirkning

Havstein ble ikke beitet i 2013, men det jobbes med å få i gang beite i 2014 eller 2015 av ca. 150 dyr av norsk kvit sau og spælsau. Røsslyngen er i først og fremst i degenerativ fase (25-50 år), men også en del i moden fase (15-25 år). Det er likevel lite gjengroing i lokaliteten, unntatt noen områder i nord mot grensen til gammel eng og innmark.

Fremmede arter

Fremmede arter ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Kulturminner ble ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

I lokaliteten anbefales oppstart av beite med gammelnorsk sau, gjerne helårsbeite slik at røsslyngen blir beitet. Her finnes godt med røsslyng, men den er noe gammel og har lav beiteverdi, noe som kan forbedres med lyngsviing. Rogn og bjørkoppslag som finnes sparsomt her og der i lokaliteten bør ikke spre seg, noe som kan forhindres med beite av gammelnorsk sau. Det finnes flere spredningskilder i utkanten av lokaliteten. Spredning herfra inn i lokaliteten bør også forhindres med rydding i kombinasjon med beite.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er stor, her er relativt lite gjengroing, den er artsrik og det finnes godt med røsslyng. På Havstein ble det observert storspove (NT), fiskemåke (NT) samt åkerrickse (CR) (på gammel innmark like ved). Selv om Havstein ikke blir beitet per i dag, er lokaliteten vurdert som B, viktig, grunnet størrelsen og tilstanden. Det er planer på å starte opp med beite, noe som vil gjøre at lokaliteten vil kunne beholde sin verdi på sikt. Lokaliteten har stor potensiale å bli en svært viktig kystlyngheilokalitet (A-verdi) med riktig skjøtsel (sviing og beite av gammelnorsk sau).

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Havsteinfjellet ble befart 19.06.2013 av Thomas Holm Carlsen og Pål Thorvaldsen som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Havstein ligger rett øst for Vandve og nord for Slapøya i Dønna kommune. Lokaliteten omfatter den flatere, sørøstvendte skråningen av Havsteinfjellet, et oppstikkende høydedrag (mellom fem og 87 m.o.h.) på en ellers flat øy. Lokaliteten er tørr og grunnlent med en del bart berg. Det er stor tversgående fure midt i lokaliteten. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0381982Ø 7341451N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 211 daa. Lokaliteten består av ca. 85 % kystlynghei (D07) og 15 % nakent berg. Utforming i lyngheia er kalkfattig kysthei (D0707).

Artsmangfold

På Havsteinfjellet vokser en god del røsslyng av varierende dekningsgrad. Røsslyng kodominerer sammen med krekling. Mot toppen er røsslyngbestanden nesten borte. Andre arter er tyttebær, blåbær, tepperot, skrubbebær, stormarimjelle, smyle, rypebær, blåtopp, dunbjørk og nattfiol. Nederst i blokkmarka vokser også noe blokkebær og einer. På toppen ble en gråmåkekoloni observert, samt noen par svartbak. Åkerrikse (CR, kritisk truet) ble hørt i nærheten på en gammel slåttemark ved bebyggelsen vest for Havsteinfjellet (utenfor lokaliteten).

Bruk, tilstand og påvirkning

Havstein ble ikke beitet i 2013, men det jobbes med å få i gang beite i 2014 eller 2015 av ca. 150 dyr av rasene norsk kvit sau og spælsau. Det finnes en del bjørkekratt i lokaliteten. Vegetasjonen er utsatt for en god del vindslitasje, noe som kan ha påvirket røsslyngtilstanden som er nokså frisk og fin enkelte steder.

Fremmede arter

Fremmede arter ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Kulturminner ble ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

I lokaliteten anbefales oppstart av beite med gammelnorsk sau, gjerne helårsbeite slik at røsslyngen blir beitet. Lyngsviing er også anbefalt for å forbedre røsslyngtilstanden og fjerne kreklingen, men med varsomhet da det er nokså skrint enkelte plasser.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig. Her er noe gjengroing med bjørk, røsslyngen er gammel og det ble ikke beitet ved befarung. Lokaliteten har fortsatt et åpent lyngheipreg, med brukbart innslag av røsslyng. Ved sviing og beiting kan verdien økes.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Risneset
182710025

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	19.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen Maja S. Sjøskog Kvalvik Line Johansen Pål Thorvaldsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		80 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		10 %	
G09 Rikt strandberg		G0902 Vestlig og nordlig		3 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Risneset ble befart 19.06.2013 av Thomas Holm Carlsen, Maja Sjöskog Kvalvik, Line Johansen og Pål Thorvaldsen som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Risneset ligger nordvest for Solfjellsjøen i Dønna kommune. Lokaliteten ligger rett vest for tettstedet Risneset, og avgrenses av boligfelt i øst, skog i sør og øst, samt hav i nord. Berggrunnen består av glimmergneis og glimmerskifer, samt noe kalkspatmarmor i en stripe lengst ut mot havet. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0385438Ø 7334498N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 211 daa. Lokaliteten består av ca. 90 % kystlynghei (D07) og 3 % rikt strandberg (G09). Utforming i lyngheia er til 80 % kalkfattig kysthei (D0707) og 10 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Utforming for rikt strandberg er vestlig og nordlig (G0902). Resterende 7 % dekkes av fattig tuemyr i småmosaikk med lyngheiområdene.

Artsmangfold

I lokaliteten dominerer heigråmose og krekling, og dvergbjørk og torvmyrull opptre som en mengdearter. Her vokser også molte, røsslyng, tettegras, slåttestarr, rypebær, bjønnskjegg, blokkebær, tepperot, stormarimjelle, einer, tiriltunge, skrubbær og flekkmarhånd. I kantene mot havet er det vegetasjon knyttet til rikt strandberg med reinrose, rødsildre, gulsildre, kornstarr, blåstarr, hårstarr, beitestarr, rynkevier, bjønnbrodd, fjellfrøstjerne og dvergjamne. I tillegg til oppslag av dunbjørk samt noe rogn over hele lokaliteten finnes små sitkaplanter over hele området.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten blir beitet av både norsk kvit sau og gammel norsk sau, antallet ukjent. Hevden er svak, med gammel røsslyng og flere oppslag av bjørk og rogn. Lauvoppslagene blir beitet, og det blir også det sparsomme innslaget av einer. Det finnes kjørespor fra ATV i tilknytning til vannet sør i lokaliteten.

Fremmede arter

Små sitkagranplanter står over hele området.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Kulturminner ble ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å fortsette med dagens beitetrykk. Dette er ikke en bra vinterbeitelokalitet uten tilskuddsfôring da det er lite røsslyng i området. Det kan være vanskelig å svi på grunn av et svært tuet preg enkelte plasser (vanskelig å få flammene å spre seg), men det er likevel mulig og anbefalt å forsøke å svi bort en del krekling for å øke andelen røsslyng gjennom punktsviing. Det finnes flere småoppslag av bjørk i lokaliteten. Disse er svært små og det ble funnet beitespor på noen av dem. Så lenge disse ikke sprer seg kan dagens beitetrykk være nok for å holde oppslaget nede. I motsatt fall må tiltak som rydding settes inn. Det er anbefalt å fjerne sitkagranplantene fra lokaliteten.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig. At lokaliteten får en verdi er noe usikkert, da det er lite med røsslyng, en god del småoppslag av bjørk og rogn i tillegg til innslag av små sitkaplanter over hele lokaliteten. Lokaliteten er likevel verdisatt med en C på grunn av at den er i bruk med beite og størrelsen er av middels verdi. Større andel røsslyng gjennom punktsviing, evt. rydding av bjørkeoppslag samt fjerning av sitkaplantene vil kunne sikre og eventuelt høyne verdien på sikt.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Kiløya

Kiløya

Områdenavn:
Områdenummer:

Kiløya
182810045

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	10.09.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		75 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		20 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Kiløya ble befart 10.09.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Kiløya ligger rett nord for Tomma i Nesna kommune. Lokaliteten er svært skrinn med mye bart berg. På øya finnes flere knauser med dalsøkk mellom, der det vokser bjørkeskog eller grasrike beitemarker som er tatt ut fra lokalitetsavgrønsinga. Berggrunnen består av glimmergneis i vest og øst og granitt i midten. Lokaliteten har UTM koordinater UTM33 0401311Ø 7354971N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 302 daa, og består av 95 % kystlynghei (D07) med utformingene 75 % kalkfattig kysthei (D0707) og 20 % kalkfattig kystfukthei (D0707). Fattige myrområder opptre i mosaikk med kystlyngheivegetasjonen og utgjør de resterende fem prosentandelene. Det er i tillegg en god del bart berg i lokaliteten, på betydelige områder over 50 prosent. En god del bjørkeskog- og myrområder mellom lyngheiknausene er tatt ut fra lokalitetsavgrønsinga.

Artsmangfold

Røsslyng dominerer jevnt over hele lokaliteten, på noen steder i kodominans med krekling og bjønnskjeegg og på noen steder som enebestand. I lokaliteten vokser også rypebær, noe blokkebær, tyttebær, molte, slåttestarr, heigråmose, blåbær, litt einer, tepperot, blåstarr.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Kiløya beiter rundt 15 gammelnorsk sau hele året. Beitepresset er middels høyt, og tilstanden på røsslyngen er svak, med mye gammel røsslyng i degenererende (25-50 år) og moden (15-25 år) fase. Kiløya er et gammelt utmarksbeite for både sau og storfe. Områdene mellom lyngheiknausene ble slått i gamle dager. I dag er det meste av dette gjengrodd med bjørkeskog. Bjørkeskogen blir beitet og det er liten risiko for spredning med det beitepress som er i 2013.

Fremmede arter

Ingen fremmedarter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Ingen kulturminner ble registrert.

Skjøtsel og hensyn

Fortsatt helårsbeite med gammel norsk sau anbefales. Lyngsviing av de deler som preges av et tykt røsslyngdekke (bla. nordvestvendt skråning på den nordøstlige delen av Kiløya) vil opprettholde beitepotensialet på sikt, da ny røsslyng sammen med urter og gras får mulighet å spire når gammel røsslyng og krekling blitt brent bort.

Verdibegrunnelse

I lokaliteten finnes en god del røsslyng, men den er nokså gammel. Heirområdene er åpne, det er lite einergjengroing og øya blir holdt i hevd med helårsbeite av gammel norsk sau. Lokaliteten er likevel nokså artsfattig, det ble ikke registrert rødlistearter, og bjørkeskogområdene i grensen av lokaliteten trekker ned de totale naturverdiene på Kiløya. Betydende deler av lokaliteten er også svært skrinne, med store områder med over 50 prosent bart berg. På grunnlag av dette er lokaliteten vurdert til verdi C, lokalt viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

LOKALITETER: Røssøya
Varøya kystlynghei
Varøya slåttemark
Verholmen
Kveitan og Øyvollen

Verholmen

Områdenavn:
Områdenummer:

Røssøya
183410101

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	10.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		40 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		40 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Røssøya ble befart 10.06.2013 av Maja Sjøskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Røssøya ligger nordvest for Onøya i Lurøy kommune. Dette er en skrinn og lett kupert øy med mye bart berg. Utenfor lokaliteten i sørøst finnes flere nedlagte gårder. Berggrunnen består av granittisk gneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0402853 Ø 7366455 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 908 daa, og består av ca. 80 % kystlyngheier (D07). Resterende 20 % består av trivielle fattige myrtyper og noe naturbeitemark som ikke ble undersøkt, samt en god del bart berg. Utforming i lyngheia er 40 % kalkfattig kystheier (D0707) og 40 % kalkfattig kystfuktheier (D0708). Innmarksarealer er tatt ut fra lokalitetsavgrensning.

Artsmangfold

Øya ble ikke totalkartlagt, men er vurdert som homogen i artsutvalget og utforminger. Lyngheia har røsslyngdominans, sammen med krekling. Røsslyngen er stedvis gammel og grov. Molte, heigråmose og torvull opptrer som en mengdearter. Andre vanlige arter er tyttebær, rypebær, blokkebær, eider, skrubbebær, engfrytle, flekkmariehånd, tettegras, slåttestarr, bjønnskjegg og blåbær. I myrområder finnes en god del kvitlyng. To små naturbeitemarker er fra flyfoto vurdert å finnes i sørvest og nordvest, men er ikke undersøkt nærmere. Det står en del rogn, bjørk og osp spredt i lyngheia og enkelte steder i tettere klunger. Også enkelte furutrær ble observert ved befaring.

Bruk, tilstand og påvirkning

Røssøya har en lang beitehistorie. Øya har tidligere blitt helårsbeitet av ca. 50 gammelnorsk sau i ca. 10-15 år fram til 2010. Norsk kvit sau har sommerbeitet på øya helt siden 1980. På øya beiter i dag ca. 50 individer av norsk kvit sau. Beitepresset er vurdert til lavt, med stedvis gammel og grov røsslyng. Området er i hovedsak åpent, men enkelte steder i en begynnende gjengroingsfase, med små oppslag av bjørk, rogn og osp. Det er også noen småplanter av furu i lokaliteten. Flekkvis står det bestander av lauvtrær/-kratt av rogn, bjørk og osp. Utenfor lokaliteten tilknyttet innmarksarealer står en god del både lauv- og grantrærbestand (sitka). Beitebruker har kvistet enkelte sitkabestander til to meter, og har tynnet skog i kantene. Bebyggelsen med noen hytter ligger sørøst på Røssøya. Utenfor lokalitetsavgrensinga er det grøftet rundt myrdrag langs en driftsvei som strekker seg øst-vestlig retning i den sørlige delen av øya. Det er på grunn av dette ikke noen naturlig overgang mellom hei og myrområder. Driftsveien utgjør også det gamle skillet mellom innmark i sør og utmark i nord. Tidligere fantes det et gammelt steingjerde litt nord opp i heia som skilte utmark fra innmark.

Fremmede arter

En god del sitkagran står tilknyttet innmarksarealer som ligger utenfor lokaliteten i øst/sørøst. Disse har delvis også spredt seg inn i kystlyngheia og ligger dermed innenfor lokalitetsavgrensinga. Noen få småplanter av furu ble observert ved befarings på den nordlige delen av øya.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Her er en del fornminner i form av et gravminne fra jernalderen i sørøst, samt to gravfelt vest på øya fra førreformatorisk tid (kilde Riksantikvarens database Askeladden). Det ble ved befarings observert et torvuttak på øya i nord.

Skjøtsel og hensyn

Beitinga bør fortsette, gjerne i kombinasjon med brenning da dette vil være gunstig for naturverdiene knyttet til kystlyngheia. Det er anbefalt at kystlyngheia beites av gammelnorsk sau, gjerne utover høsten og/eller vinteren for å holde røsslyngen i hevd. Røssøya er en fin helårsbeiteøy, med en god del grasrike innmarksbeiter som gir et bra vårbeite i kombinasjon med røsslyngdominerte utmarksbeiter som gir vinterbeite til gammelnorsk sau. Det er imidlertid behov for sviing i skråninger der gammel røsslyng vokser i tette bestand. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen skaper forskjellige aldersstadier. Det er viktig å nøye følge med beitetrykket etter sviing, for å sette inn evt. tiltak hvis sauene beiter for mye slik at de unge røsslyngskuddene ikke rekker å etablere seg. Gjengroinga bør ikke ta overhånd på øya, og manuelle tiltak bør settes inn dersom dette blir vurdert som nødvendig. Det er også svært viktig at ikke sitkagranfeltene sprer seg utover dagens areal. Sitkagraner som står spredt i lyngheia i sør anbefales fjernet.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig. På Røssøya finnes en jevn røsslyngbestand av varierende alder, inklusive enkelte plasser med relativt ung røsslyng. Lokaliteten har tidligere blitt beitet med gammelnorsk sau i 10-15 år, noe som sannsynligvis har bidratt til den gode røsslyngtilstanden enkelte plasser. Her er veldig lite av problemarten einer, men gjengroingstilstanden er i begynnende fase med en del lauvoppslag. Fremmedarter i form av først og fremst sitkagran, men også noen furutrær (buskfuru) trekker ned verdien. Røddlistearter ble ikke påtruffet. Lokaliteten er stor med sine 908 daa. Fjerning av sitkagran i lokaliteten og nøye overvåking av sitkautbredelsen med eventuelle nødvendige tiltak vil kunne øke verdien. Det samme vil en bedre røsslyngtilstand over større deler av øya med hjelp av beiting av utegangersau sen høst og/eller vinter, samt brenning av de deler som preges av mye gammel og uspiselig røsslyng samt krekling.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Varøya kystlynghei
183410102

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	10.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		55 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		35 %	
D04 Naturbeitemark		-		10 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Varøya ble befart 10.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Varøya ligger nordvest for Røssøya i Lurøy kommune. Varøya er en ganske kupert øy der kystlyngheia er konsentrert til sidene av øya. Midt på øya finnes sammenhengende sletter mellom kollene, som er definert som naturbeitemark i nord og slåttemark i sør. Slåttemarksområdet er tatt ut fra lokalitetsavgrønsinga og avgrenset som egen verdifull naturtype. Berggrunnen består av granittisk gneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0401728 Ø 7366795 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 333 daa. Lokaliteten består av ca. 90 % kystlynghei (D07) og 10 % naturbeitemark (D04). Utformingene i kystlyngheia er 55 % kalkfattig kysthei (D0707) og 35 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Naturbeitemarkutforming ble ikke bestemt.

Artsmangfold

I lyngheia dominerer røsslyng og krekling, og her er også en god del torvmyrull. Røsslyngen er for det meste gammel, men det finnes en del røsslyng i bedre tilstand enkelte plasser. I fuktige områder dominerer også blokkebær. Andre vanlige arter er rypebær, molte, bjønnskjegg, fugletelg, slåtestarr, heigråmose, tiriltunge, tettegras, einer, skogstjerne, skrubbebær, marimjelle, tyttebær, engsyre og blåbær. Naturbeitemarka ble bare raskt befart, og ikke nok for å bestemme utforming. Arter som her ble funnet er sølvvier, sløke, bleikstarr og kornstarr.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten beites mellom juni og desember av ca. 20-25 gammelnorsk sau. Øya er svært lite preget av gjengroing. Det finnes enkelte større trær, men mindre oppslag er så godt som fraværende. Beitebruker mener øya ikke er en god helårsbeiteøy da det er vanlig at snø legger seg her.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av helhetlig kulturlandskap med naturbeitemark og gammel slåttemark.

Kulturminner

Steingjerde, jordkjeller, båtstø og ryddingsrøys ble registrert, men det er sannsynlig at det finnes mye mer.

Skjøtsel og hensyn

Fortsatt beite av gammelnorsk sau sommer og høst anbefales. Det er ønskelig med lyngsviing i enkelte arealer for å fornye røsslyngen. Dersom sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras. I områder med svært mye gammel røsslyng (store gamle røsslyngstammer mer eller mindre uten blad) kan sviflatene utøkes noe for å forhindre at beitetrykket blir for stort på små sviflater i etterkant av sviing, der det vil spire mye ung røsslyng. Det er avgjørende å nøye følge med beitetrykket etter sviing, for å sette inn tiltak hvis det viser seg at sauene beiter for mye slik at de unge røsslyngskuddene ikke rekker å etablere seg.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap, og her er svært lite gjengroing og ikke noen fremmedarter. Lokalitetens størrelse er av middels verdi, røsslyngen er relativt gammel og det ble ikke funnet rødlistearter. Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Innledning

Varøya ble befart 10.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Varøya ligger nordvest for Røssøya i Lurøy kommune. Midt på øya finnes sammenhengende sletter omringet av koller med kystlynghei. Dette er gamle innmarksarealene, og lokaliteten består av den sørlige delen av disse innmarksarealene. Slåttemarka er skilt fra naturbeitemark i nordvest med et gammelt steingjerde. Berggrunnen består av granittisk gneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0401728 Ø 7366795 N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 27 daa, og er vurdert som 100 % slåttemark (D01), selv om lokaliteten blir beitet i dag. Dette grunnet artsutvalget, homogeniteten og landskapet. Utforming er vurdert til 100 % svak lågurtslåtteeeng (D0115).

Artsmangfold

Slåttemarka er relativt artsrik med stor andel urter. Her dominerer kvitbladtistel, enghumleblom, gulaks og fuglevikke. Ryllik, blåknapp og stormaure opptrer som mengdearter. Andre vanlige arter er mjørdurt, gulflatbelg, engsoleie, hundekjeks, tepperot, engsyre, sølvbunke, slåttestarr, kvitmaure, marikåpe sp., sløke, marigras, engfrytle, glattmarikåpe, karve, dunhavre, løvetann sp., rødsvingel, tiriltunge, prestekrage, tveskjeggveronika, rødkløver, teiebær, gåsemure samt noe fjelltistel i kantsonene. Lokaliteten har behov for en mer inngående kartlegging for mer nøye å undersøke forekomsten av eventuelle rødlistearter.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten beites mellom juni og desember av ca. 20-25 gammelnorsk sau. Lokaliteten har imidlertid et tydelig slåttemarkspreg med homogen artssammensetning, slett overflate med svært lite tuedanning, samt forekomst av steinrøyser. Artsutvalget har mye urter, inklusive en del som indikerer gammel slåttemark som kvitmaure, fjelltistel, prestekrage, dunhavre og tveskjeggveronika.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av helhetlig kulturlandskap med naturbeitemark og kystlynghei.

Kulturminner

Steingjerde, jordkjeller, båtstø og ryddingsrøys ble registrert på øya.

Skjøtsel og hensyn

Det svake beitetrykket har bidratt til å bevare slåttemarkspreget. For å ta vare på slåttemarksverdiene anbefales det likevel å slå lokaliteten. Fortsatt beiting er forsvarlig, men ved sommerbeite må beitetrykket holdes lavt.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er en stor slåttemarkslokalitet med sine 27 daa. Slåtteenga er ikke gjengrodd. Mjødurten fremstår som en naturlig del av artsutvalget og ikke som en gjengroingsart. Her finnes ikke trær eller busker. Lokaliteten har blitt beita i nyere tid, men gode forekomster av slåttefavoriserende arter gjør at potensialet for restaurering er godt. Rødlistearter ble ikke funnet, men lokaliteten må kartlegges mer nøye for å undersøke forekomsten av eventuelle rødlistearter. Lokaliteten er i bruk som beitemark i dag, noe som trekker ned verdien. Lokaliteten er likevel vurdert til verdi B grunnet størrelsen og tilstanden, samt at det ligger som en del av et helhetlig kulturlandskap med verdifull kystlynghei på sidene og naturbeitemark i nord.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Verholmen
183410104

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	10.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		30 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Verholmen ble befart 10.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Verholmen ligger nordøst for Lovund i Lurøy kommune. Øya er forholdsvis flat og vegetasjonsmessig en homogen øy. Øya har flere, for det meste vegetasjonsløse vann, inklusive vannpytter etter torvuttak. Berggrunn består av porfyrisk gneis og glimmergneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0384169Ø 7365510N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 770 daa og består av ca. 90 % kystlynghei (D07) og 5 % strandeng og strandsump (G05). Utformingene i kystlyngheia er ca. 60 % kalkfattig kysthei (D0707) og 30 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Strandenga er av utformingen Strandeng hevdet med beite (G0503). Resterende fem prosent består av fattig fastmattemyr.

Artsmangfold

Røsslyng dominerer sammen med krekling, og det er totalt sett mer av krekling. Røsslyngen er kortvokst, men jevnt over gammel og forvedet, og noen plasser helt død. Torvmyrull vokser som en mengdeart. Andre vanlige arter er molte, blokkebær, skogstjerne, smyle, blåbær, tettegras, rypebær, einer, skrubber, myrfiol, duskmyrull, heigråmose, reinlav og engkvein. I nord er det flere fuktige søkk med slåttestarrdominans. Det er flere vegetasjonsløse vann på øya, der det i enkelte vann vokser noe hesterumpe og tjønnaks langs kantene. Strandengene ble ikke nøye kartlagt, og arter som ble registrert her var mye gåsemure. I fattigmyrene dominerer tormyrull sammen med duskmyrull, blokkebær, molte og myrhatt. Havørn hekker i området.

Bruk, tilstand og påvirkning

Øya helårsbeites av ca. 30 gammelnorsk sau, og beitebruker startet med sauebeite på slutten av 90-tallet. Sauen har ett høyt beitetrykk på grasen i myrene og strandenga. Arter som blokkebær og einer var også hardt beitet ved befaring i 2013. Øya er ikke gjengrodd og her forekommer ikke fremmedarter, men røsslyngen er stedvis svært gammel.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Det er flere torvuttak fordelt over hele øya.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å ha et lavere beitetrykk om sommeren da det er lite vår- og sommerbeite i form av gras- og urterike beiteområder. De få grasflekker som finnes i myr og strandeng blir hardt beitet. For å opprettholde eller øke beitetrykket på sikt må røsslyngen fornyes. Det beste tiltaket for å gjøre dette er å svi av små flater i en mosaikkstruktur som rulleres over flere år. Dette vil opprettholde beitepotensialet på sikt, da ny røsslyng sammen med urter og gras får mulighet å spire når gammel røsslyng og krekling blitt brent bort. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av sviflater i størrelsen 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras. I områder med svært mye gammel røsslyng (store gamle røsslyngstammer mer eller mindre uten blad) kan sviflatene økes noe for å forhindre at beitetrykket blir for stort i små flater i etterkant av sviingen. Det er avgjørende nøye å følge med beitetrykket etter sviing, for at tiltak kan settes inn hvis sauene beiter for mye slik at de unge røsslyngskuddene ikke rekker å etablere seg. Sviing må skje sen høst eller tidlig vår for å unngå jordbrann og for ikke å forstyrre hekkinga til fugl. Sviing nær havørnreir må ikke skje.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er av middels størrelse med sine rundt 700 daa og er veldig lite gjengrodd (kun noe einer), noe som gir et åpent og flott utseende. Røsslyngen dominerer stedvis, men er i dårlig hevd og her ble ikke funnet rødlistearter. Øya er likevel i bruk med gammelnorsk sau, noe som gir grunnlag for forbedringspotensial i kombinasjon med sviing. Lokaliteten er vurdert til verdi B, viktig.

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Kveitan og Øyvollen
183410105

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	11.6.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		40 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		40 %	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5 %	
D04 Naturbeitemark		-		5 %	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Kveitan og Øyvollen øst på Sørnesøy ble befart 11.6.2013 av Maja Sjøskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger sørøst på Nesøya, som er delt mellom Lurøy og Rødøy kommune. Hele lokaliteten ligger i Lurøy kommune, på den østre siden av Sørnesøy. Lokaliteten strekker seg i en lang arm fra den sørlige delen av Sørnesøy som kalles Kveitan, opp til Øyvollen i nord og et stykke forbi denne. Dette er det eneste området på Sørnesøy som ikke er gjengrodd med lauvoppslag og -trær, selv om det her også er tegn på begynnende gjengroing. Lokaliteten er variert, med flate berg som strekker seg hele veien fra Kleivan til Øyvoll. I den vestlige delen av lokaliteten er det noe kupert landskap med bratte skrenter. Området nord for Øyvollen ble ikke undersøkt, men vurderes å være av samme type som den resterende kystlyngheia. Lokaliteten er et populært turmål, med en egen tursti ut til gården Kveitan i sør. Der er det også satt opp informasjonstavler om gårdens historie. Berggrunnen består av diorittisk gneis. Øya har UTM koordinater UTM33 0396183Ø 7384352N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 1005 daa. Lokaliteten består av ca. 80 % kystlynghei (D07), 5 % strandeng og strandsump (G05) og 5 % naturbeitemark (D04). Utformingene i kystlyngheia er ca. 40 % kalkfattig kysthei (D0707) og 40 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Strandenga er av utformingen strandeng hevdet med beite (G0503). Naturbeitemarkutforming ble ikke bestemt. Resterende ti prosent består av fattigmyrområder.

Artsmangfold

I kystlyngheia dominerer krekling, molte og torvmyrull, og det er flekkvis også mye blokkebær, bjønnskjegg og molte. Her vokser også ganske mye røsslyng, men denne er ikke dominerende. Andre vanlige arter er rypebær, heigråmose, kvitlyng, tettegras, slåttestarr, gulaks, smyle, einer, blåbær, slåttestarr, skogstjerne og skrubbær. I lokaliteten vokser også noe dunbjørk og sitkagran. Naturbeitemarka opptrer i noe småmosaikk med kystlyngheia lenger sør, og i et større område i Øyvollen i tilknytting til en større strandeng. Arter i naturbeitemarka nær strandenga er rødsvingel, tiriltunge, ryllik, enghumbleblom, løvetann sp., einer, kattefot, harerug, hvitkløver, fjellfrøstjerne og norsk timian. Naturbeitemarka fortsetter sør for Øyvollen og strekker seg mellom to høyere berg med skjellsanddrag mellom. Dette område ble ikke nærmer undersøkt. I strandenga ved Øyvollen vokser en god del gåsemure og rødsvingel, sammen med strandkjempe, fjørekoll, buestarr og skjørbuksurt. Det er også en god del dammer i lokaliteten med bukkeblad og myrhatt i kantene. Disse er ikke inkludert i beskrivelsen av utformingene.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lokaliteten beites sporadisk av ca. 200 individer av gammel norsk sau. Disse beiter på store deler av Nesøya, og beveger seg altså bare på aktuell lokalitet iblant. Lokaliteten er generelt lite gjengrodd, men enkelte steder er utsatt for begynnende gjengroing av bjørk. Den vestlige delen av lokaliteten er skinnere og delvis gjengrodd med bjørk.

Fremmede arter

Sitkagran sprer seg fra plantefelt midt i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Nesøya er en stor øy med flere gårdsbruk og kulturmarkstyper som kystlynghei, strandeng som beites, naturbeitemark og hagemark. Øya beites av både gammelnorsk sau og skotsk høylandsfe.

Kulturminner

I sør finnes gården Kveitan, som består av et gammelt hus med fjøs. Kveitan var bebodd helt fram til 1980-tallet.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at lokaliteten, som det siste åpne området på Sørnesøy, fortsatt blir beitet. Moselagret er delvis tykt og vil derfor hindre spiring av viktige beiteplanter. Sviing kan vurderes for å fjerne noe av mosen, men det er mulig at det er vanskelig å få fyr på denne. Andre tiltak er at større beitedyr som storfe beiter i området en periode for å sparke opp mosen noe. Det er viktig å stoppe den begynnende gjengroingen av lauvoppslag. Sitkagran må ikke spre seg, og anbefales helt fjernet.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er stor (over 1000 daa) og er et lokalt viktig område da dette er det siste gjenværende åpne området på Sørnesøy. Kystlyngheia blir beitet med gammelnorsk sau, er fortsatt åpen, og har fine innslag av strandeng og naturbeitemark. I lokaliteten finnes noen trusler i form av sitkagran og det ble ikke funnet rødlistarter, men grunnet størrelsen og tilstand (i bruk med helårsbeite av gammelnorsk sau) er lokaliteten vurdert til verdi A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

LOKALITETER: Svinøya
Ytre og Indre Bessværøyan
Lamøya
Grindvær
Flatøya
Geiterøya
Valøya og Nord-Renga
Løngmoan på Rangsdøya

Lamøya

Områdenavn:
Områdenummer:

Svinøya
183610304

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		A	12.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		75	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		17	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		3	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning	x	Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Svinøya ble befart 12.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Befaring ble gjort sammen med bruker.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Svinøya ligger lengst sørøst i øyværet Bessvær, nord for Nordnesøy i Rødøy kommune. Dette er en lett kupert øy med en høy topp i sørøst. Beitedyrene kommer over til Svinøyskjæret i nordvest ved fjæresjø, og denne er derfor også inkludert i lokalitet. Berggrunn består av diorittisk gneis. Gårds- og bruksnummer er 1/4, og øya har UTM koordinater UTM33 03974100 7389295N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 138 daa og består av ca. 92 % kystlyngheier (D07) og 3 % strandeng og strandsump (G05). Resterende 5 % består av trivielle myrtyper som fattig tuemyr og fattig fastmattemyr. Utforming i lyngheia er 75 % kalkfattig kystheier (D0707) og 17 % kalkfattig kystfuktheier (D0708), mens strandenga er av utformingen Strandeng hevdet med beite (G0503).

Artsmangfold

Øya har blitt brent nylig, og det er stor forskjell i artssammensetning mellom de brente og ubrente områdene. De brente delene er til dels dominert av grasarter som gulaks, og til dels med ung og fin røsslyng sammen med blokkebær og skrubbebær. På enkelte plasser kommer bart berg frem, der einer har blitt brent bort. Andre arter er duskmyrull, blåbær, molte og rypebær. Der det ikke er brent dominerer krekling i tykt bestand sammen med tykt moselager. Her er røsslyngen gammel. Det vokser også noe torvmyrull og duskmyrull her, samt molte, blokkebær, skogstjerne, rødsvingel og smyle. I de mer grasrike partiene i de ubrente områdene finnes kattedot, gulflatbelg, gulaks, einer, blåstarr, krypsoleie og enghumleblom. I de fattige myrområdene vokser kvitlyng sammen med torvull. Et av myrområdene utgjøres en gammel kornåker (i følge beitebruker). Strandeng er ikke undersøkt nærmere. Det finnes noen små tjønn i området, der elvesnelle vokser som har blitt beitet på av sauene. På Svinøya finnes ikke buskoppslag, men en del einer.

Bruk, tilstand og påvirkning

Denne lokalitet er spesiell da bruker husker hvordan bestefaren drev med brenning på øya i sin tid, noe som er svært sjeldent å høre om i Nordland. Videre har øya en lang beitehistorie. I begynnelsen av 1900-tallet ble det dyrket korn midt på øya, omtrent to tønner. Det er ikke hustuffer igjen på øya, men i følge bruker ble mye stein fjernet og brukt til ilsteiner (forankring) under laksefiske med kilnot på 50- og 60-tallet, noe som har gjort at mange tufter blitt ødelagte. Bruker har hatt gammelnorsk sau, men driver nå kun med norsk kvit sau om sommeren. Ved befaring i 2013 sommerbeitet to søyer pluss tre lam på øya, og beitepresset er lavt. Øya har blitt brent for fire år siden, i tre områder på ca. 3 til 10 daa. Disse finnes i sørøst, midt-vest og nord på øya, og er enten brent helt eller punktsvidd der vegetasjonsgrunnlaget ikke har muliggjort helflatebrenning. Der det er brent er hevd god, men utover dette er det svak hevd med gammel røsslyng. Det er rikelig med vannforekomster på øya.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Svinøya er en del av Bessvær der grunneier har sommerbeite med kvitsau på flere øyer.

Kulturminner

Ikke registrert i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Partier i lokaliteten har blitt brent med godt resultat. Mye urter, gras og ny røsslyng har kommet opp i de brente områdene, sammenlignet med i de ubrente områdene som er dominert av krekling og gammel røsslyng. Det viser på at brenninga vil forbedre beitet, men må gjerne skje i kombinasjon med beite med gammelnorsk sau om høsten og/eller vinteren, slik at røsslyngen holdes i hevd med beite.

Verdibegrunnelse

Øya har blitt brent i nyere tid, men dette må gjerne kombineres med beiting av gammelnorsk sau om høsten og/eller vinteren. Lokaliteten er ikke gjengrodd med busker eller trær. Rødlisterarter ble ikke påtruffet. Lokaliteten er av middels verdi hva angår størrelse med sine 137,5 daa, men i kombinasjon med høy verdi for tilstand (i bruk med avsviing) er denne lokalitet likevel vurdert til A, svært viktig. Det er i Nordland svært sjelden å finne øyer som er brent i ny tid i tillegg til at brenning har vært praktisert ikke altfor langt tilbake i tiden.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Ytre og Indre Bessværøya
183610305

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	12.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		50	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		40	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		5	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Ytre og Indre Bessværøyan ble befart 12.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Befaring ble gjort sammen med bruker.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Bessværøyan ligger lengst øst i øyværet Bessvær, nord for Nordnesøy i Rødøy kommune. Dette er en lett kupert øy med en høy topp i sørøst. Indre Bessværøyan er øya lengst i sør, mens Ytre Bessværøyan utgjøres av de to større øyene i øst (informasjon fra bruker). Lokaliteten er småkupert, med noen høye topper. Berggrunn består av diorittisk gneis. Gårds- og bruksnummer er 1/4, og øya har UTM koordinater UTM33 0397260Ø 7390300N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 190 daa og består av ca. 90 % kystlyngheier (D07) og 5 % strandeng og strandsump (G05). Resterende 5 % består av trivielle myrtyper som fattig tuemyr og fattig fastmattemyr. Utforming i lyngheia er 50 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 40 % kalkfattig kystheier (D0707), mens strandenga er av utformingen Strandeng hevdet med beite (G0503).

Artsmangfold

På Bessværøyan er lyngdekket homogent i så godt som hele lokaliteten. Her er en mosaikk av tørrere og fuktigere heipartier, der krekling dominerer i de tørrere partiene, og torvmyrull og/eller blokkebær dominerer i fuktigere områder. Røsslyng og molte opptre som mengdearter jevnt over lokaliteten. I sidehellingene dominerer røsslyng sammen med krekling. Røsslyngen er delvis ganske gammel (moden og/eller degenererende fase). Andre vanlige arter er slåttestarr, skogstjerne, blåbær (spesielt mye i de tørrere partiene), skrubbebær, rypebær og heigråmose. Her er svært lite eller ingen områder med gras, unntatt noe rødsvingel langs fjære- og strandsonene. Einer ble ikke registrert. I myrområdene er det mye duskmyrull. Øya er ikke gjengrodd.

Bruk, tilstand og påvirkning

Øya har lang beitehistorie, men i følge bruker har det aldri vært sau på Bessværøyan om vinteren. Ved befaring i 2013 beitet 3 voksne søyer av norsk kvit sau på øya, sammen med lam. Beitepresset kan derfor synes å være lavt i lyngheia, men mangelen på store sommerbeiteområder med gras- eller urtedominans i lokaliteten gjør at besetning kan anses å være tilstrekkelig når det beites med norsk kvit sau. Røsslyngen er gammel.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Ytre og Indre Bessværøyan er en del av Bessvær der beitebruker har sommerbeite med kvitsau på flere øyer.

Kulturminner

Noen få torvuttak ble funnet på Indre Bessværøyan (øy lengst i øst). Her finnes flere gamle fortøyningspunkter langs sjøkantene, noe som vitner om hvordan man i gamle dager fortøyde seilskuter i de skjermene områdene mellom øyene. Bessværøyan ble i gamle dager brukt til å salte fisk. Rundt 1870-tallet fantes en kai og et hus på øya, og grunneierne saltet først og fremst sild. Fisken ble hentet med nordlandsskuter og fraktet til Bergen.

Skjøtsel og hensyn

Brenning i kombinasjon med beite vil være gunstig for naturverdiene knyttet til kystlyngheia. Det anbefales derfor at gammelnorsk sau beiter på øya høst og/eller vinter, i kombinasjon med brenning i områder med mye krekling og/eller gammel røsslyng. Lokaliteten er bedre for vinterbeite enn vår- og sommerbeite, da sauen har behov for mye mer gras enn hva som finnes i lokaliteten.

Verdibegrunnelse

Her finnes en god del røsslyng, men den er delvis veldig gammel. Det ble ikke funnet rødlistearter ved befaring. Størrelsen på 190 daa er av middels verdi, og øya er ikke gjengrodd med einer eller laubusker. Lokaliteten er i bruk i dag, og beites med norsk kvit sau. Tilstanden med lite gjengroing, i bruk som beite, i kombinasjon med størrelsen tilsier verdi B, viktig. Bruk av gammelnorsk sau på høst/vinter (som er bedre til at holde røsslyngen i hevd), i kombinasjon med brenning, vil på sikt kunne høyne naturverdiene.

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Lamøya
183610306

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		A	12.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		65	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		25	
D04 Naturbeitemark		D0403 Sølvbunkeeng		5	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning	x	Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God	x	Svak		Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Lamøya ble befart 12.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Befaring ble gjort sammen med bruker.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lamøya ligger værutsatt til nordvest i øyværet Bessvær, nord for Nordnesøy i Rødøy kommune. Dette er en relativt flat øy, med mest lyngvegetasjon, samt noe gammel innmark midt på øya. Berggrunnen består av diorittisk gneis. Gårds- og bruksnummer er 1/4, og øya har UTM koordinater UTM33 0396133Ø, 7391160N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 264 daa og består av ca. 90 % kystlyngheier (D07) og 5 % naturbeitemark (D04). Resterende 5 % består av trivielle fattige myrtyper. Utforming i lyngheia er 65 % kalkfattig kystfuktheier (D0708) og 25 % kalkfattig kystheier (D0707), mens naturbeitemarkene er av utformingen sølvbunkeeng (D0403).

Artsmangfold

Øya har blitt brent nylig, og det er stor artsforskjell i de brente områdene og i de ikke brente områdene. I de brente delene er røsslyngen ung og frisk og ser ut som om den delvis spiret fra frø og delvis fra rot. Ellers er de brente områdene urte- og grasrike med mye blokkebær, smyle, skrubebær, tepperot, engfrytle, engsyre, slåttestarr, skogstjerne, molte, tyttebær, tiriltunge og gulaks. Deler av det svidde området har svært mye molte og skogstjerne. Det syns også å være mindre torvmyrull i de brente områdene. I de ubrente områdene dominerer krekling og torvmyrull, sammen med røsslyng. Den gamle innmarka er gamle slåttemarken som i dag har mistet sitt slåttepreg. Disse oppviser en varierende fuktighet. Her finnes mye stolpestarr og sølvbunke, sammen med noe slåttestarr og marigras. Her vokser også engsyre, stornesle og myrfiol. I fuktigere myrdrag vokser duskmyrull.

Bruk, tilstand og påvirkning

Lamøya ble fraflyttet mellom 1930-1950. I følge dagens bruker ga kornåkeren syv tønner korn. Øya ble senere kjøpt opp grunnet godt laksefiske i nærheten. For ti år siden gikk det en god del gammelnorsk sau (opp til 80 dyr) på øya. Det er i 2013 sommerbeite med norsk kvit sau på øya, og har vært det i to-tre år. Ved befaring beitet seks søyer og tolv lam i lokaliteten. Partier på nordsiden av øya har blitt brent i 2009, og i svidde deler er hevd god, mens i ubrente deler noe dårligere. Brenningen har generelt vært for sterk, men til tross for dette viser områdene en positiv utvikling med spiring av ny røsslyng. Bruker husker hvordan bestefaren brente i gamle dager på Svinøya, som ligger sørøst for aktuell lokalitet. Han husker hvordan bestefaren fortalte at «det 4. eller 5. året etter brenning blir det molteår» - noe som tydelig kan ses på Lamøya i dag. Bruker har også brent sølvbunkeeng i naturbeitemarkene med varierende resultat, men interessant nok kommer her opp ny og ung sølvbunke som sauene gjerne beiter på.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lamøya er en del av Bessvær der beitebruker har sommerbeite med kvitsau på flere øyer.

Kulturminner

Flere tufter av hus, fjøs, utedo etc. Steingjerde. Torvtak. E-hus av stein.

Skjøtsel og hensyn

Her har blitt brent med godt resultat, der mye urter, gras og ny røsslyng har kommet opp i motsetning til i de ubrente områdene som er dominert av krekling og gammel røsslyng. Det viser at brenninga vil forbedre beitet, men gjerne må skje i kombinasjon med beiting med gammelnorsk sau om høsten og/eller vinteren, slik at røsslyngen holdes i hevd. Det er viktig å ikke brenne for sterkt, noe som kan sikres hvis brenninga kun skjer sen høst eller tidlig vår ved frost i bakken.

Verdibegrunnelse

Øya har blitt brent i nyere tid, men dette må gjerne kombineres med beite av utegangersau om høsten og/eller vinteren. Lokaliteten er ikke gjengrodd. Rødlisterarter ble ikke påtruffet. Røsslyng vokser i større eller mindre mengder jevnt over øya, og her er ikke fremmedarter, og det har ikke blitt gjort noen inngrep. Lokaliteten er av middels verdi da det kommer til størrelse med sine 264 daa, men i kombinasjon med høy verdi for tilstand (i bruk med avsviing) er denne lokalitet vurdert til A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Grindvær
183610307

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		B	13.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		50	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		35	
D04 Naturbeitemark		-		5	
G05 Strandeng og strandsump		G0509 Øvre salteng		3	
G05 Strandeng og strandsump		G0514 Nedre salteng		2	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Grindvær ble befart 13.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Grindvær ligger i Gjessvær, vest for Rødøy i Rødøy kommune. Dette er en relativt flat øy, med to armer som strekker seg fra midt på øya og i vestlig retning. Mellom «armene» er det mest sandstrand og en mindre del strandeng som er mulig å gå over ved fjære sjø. Berggrunnen består av granittisk gneis og glimmergneis. Øya har UTM-kordinater UTM33 0408636Ø, 7396270N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 650 daa og består av ca. 85 % kystlynghei (D07), 5 % naturbeitemark (D04) og 5 % strandeng og strandsump (G05). Resterende 5 % består av til 3 % trivielle fattige myrtyper samt 2 % vannvegetasjon tilknyttet små dammer.

Utforming i lyngheia er 50 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 35 % kalkfattig kysthei (D0707), mens strandenga består av 3 % øvre salteng (G0509) og 2 % nedre salteng (G0514). Naturbeitemarka ble sparsomt undersøkt og utforming er ikke bestemt.

Artsmangfold

Lyngheia på øya er fattig og homogen. Krekling er dominerende art over hele øya, sammen med noe torvmyrull. Molte, rypebær og røsslyng vokser flekkvis over hele øya. I områder er røsslyng mengdeart, og flekkvis også dominerende. Andelen røsslyng er relativt sparsom, og den er relativt gammel enkelte plasser. Noe blokkebær og bjønnskjegg vokser også her og der, samt en del skrubbær og skogstjerne. Her er lite einer. Andre arter er tettegras, tepperot, tiriltunge, gulflatbelg, myrklegg, skrubbær, molte, skogstjerne, blokkebær, duskmyrull, smyle, gulaks, tyttebær, engfrytle, samt noe heigråmose og bjønnskjegg. I strandenga i sørvest vokser rødsvingel, gåsemure og rød jonsokblom (inklusive noen eksemplare med hvite blomster) i øvre salteng. Lenger ned vokser rødsvingel og strandkjempe. Det er flere dammer på øya. Noen vegetasjonsløse, andre med arter som hesterumpe, tusenblad, bukkeblad, flaskestarr, frynsestarr, myrhatt, bekeblom og slåtestarr. Myrene har torvmyrulldominanse. Naturbeitemarka er tuete og har arter som åkersnelle, karve, gulflatbelg, rødsvingel, engsoleie, slåtestarr, smårørkvein, sølvbunke og mjørdurt.

Bruk, tilstand og påvirkning

Ved befaring i 2013 ble kaianlegget på øya pusset opp av søskenbarnet til eieren. Han kunne fortelle at øya ble fraflyttet ca. 1965. Grindvær (og Gjessvær) har vært brukt til beite med gammelnorsk sau i mange år, men dyrene ble tatt fra øya rundt 2009 og lokaliteten blir i dag ikke beitet. Øya er lite gjengrodd. Det står et par nye hytter på øya.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten ligger inntil et viktig bløtbunnsområde i strandsonen, som er vurdert som svært viktig for fugl (registrert i naturbase med id BN00030405).

Kulturminner

Noen tufter og torvuttak, samt et falleferdig gammelt hus (bolighus?). Ved stranden i øst står rester av et gammelt ishus som ble brukt til å lagre is tatt ut om vinteren og brukt til ising av fisk på sommeren.

Skjøtsel og hensyn

Beite anbefales tatt opp på ny, men øya er per i dag en dårlig beiteøy for gammelnorsk sau grunnet relativt liten røsslyngforekomst. Det er derfor anbefalt å forbedre beitet gjennom først å svi lyngområdene slik at krekling går ut til fordel for røsslyng - en viktig beiteplante høst og vinter for utegangersau. Øya har et tykt jordlag og passer derfor utmerket for sviing. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier. Dette vil gi bedre tilgang på godt vårbeite med friske skudd av urter og gras.

Verdibegrunnelse

Grindvær blir ikke beitet i dag, men har tidligere vært beitet i lang tid av gammelnorsk sau, og den er ikke gjengrodd. Det er en god andel røsslyng enkelte steder. Røddlistearter ble ikke påtruffet. Øya har stort potensiale hvis skjøtselstiltak i form av beite og gjerne også sviing settes i gang. På grunn av den lange beitehistorien og relativ god tilstand er øya vurdert til verdi B, viktig. For at lokaliteten skal kunne beholde sin verdi på sikt må lyngsviing og beiting settes i gang som skjøtselstiltak.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Flatøya
183610308

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	13.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		50	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		35	
D07 Kystlynghei		D0709 Intermediær kysthei		10	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Flatøya ble befart 13.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Flatøya ligger mellom og litt vest for Rødøya og Gjerdøya i Rødøy kommune. Flatøya er en stor og langstrakt øy som strekker seg i øst-vest retning. Her finnes slake bergknauser og en god del bart berg. Berggrunnen består hovedsakelig av diorittisk til granittisk gneis, unntatt langs sør-sørøstsida der en finner litt rikere bergart i form av glimmergneis. Det finnes en del innmark på øya som er tatt ut av lokalitetsavgrønsinga, med flere gårder tilknyttet. UTM-koordinater er UTM33 0412705Ø, 7393890N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 1556 daa. Lokaliteten består av ca. 95 % kystlyngheier (D07), og 5 % trivielle myrtyper. Dette inkluderer en god del bart berg (anslagsvis 20-30 % av lokaliteten).

Utforming i lyngheia er 50 % kalkfattig kystheier (D0707), 35 % kalkfattig kystfuktigheier (D0708) og 10 % intermediaær kystheier (D0709). Myrområdene er fattige og ikke nærmer undersøkt.

Artsmangfold

Mesteparten av lyngheia på Flatøya domineres av en fattig lyngheitype med krekling som dominerende art, sammen med en god del torvull, molte og rypebær. Røsslyng opptreer også som mengdeart jevnt over, men er gammel og i dårlig hevd. Vanlige arter i den tørre kystlyngheia er blåbær, bjønnskjegg, reinlav, tyttebær, skogstjerne og dunbjørk. Tørr lyngheier påtreffes også opp på fjellknausene. I øst er lyngheia av en fuktigere type enn i vest, der vegetasjonsdekket er mindre tykt og av en tørrere type. I de fuktigere områdene vokser en god del rødsvingel, smårørkvein, blokkebær, slåttestarr, engsoleie, sølvbunke, mjødukt, lyssiv, gulaks og engfrytle. På enkelte plasser er heia ganske tuete. Lengst i sør-sørøst finnes en rikere type med mer kravfulle arter. Her vokser arter som geitsvingel, kornstarr, blåklokke, blåknapp, bråtestarr, kattedot, rosenrot, bergfrue, blåtopp, tiriltunge, flekkmariehånd, tepperot og slåttestarr. Det er også noe fattigmyrer på øya, men disse er ikke undersøkt på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning

Flatøya sommerbeites fra april av ca. 70 gammelnorsk sau, og i perioder over 100 individer. Øya har vært beitet av gammelnorsk sau i ti-femten år. Beitepresset er lavt da øya er svær, og tilstanden på røsslyngen er derfor svak med mye gammel røsslyng. På Flatøya er det generelt lite einer, men lauvtrær (først og fremst dunbjørk men også noe selje og rogn) vokser som buskoppslag eller små trær jevnt over øya, spesielt i øst. Disse er lite beitet og sprer seg fra innmarksarealer der gjengroinga er lang fremskreden (innmarksarealene ligger utenfor lokaliteten).

Fremmede arter

Ikke registrert i lokaliteten. Tilknyttet innmarksarealer utenfor lokaliteten finnes sannsynligvis en god del hageplanter. I nordvest fantes for eksempel et stort felt med en nypeart som ikke undersøktes nærmer. Nypefeltet ligger utenfor lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Øya er svært stor og en bra beiteøy. Her er en god blanding av lyng (vinterbeite) og innmarksarealer (vår- og sommerbeite). Øya kan derfor anses å være en del av et helhetlig landskap.

Kulturminner

Tilknyttet innmarksarealene utenfor lokalitetsavgrensinga finnes en god del tufter. I lyngheia finnes svært store torvuttak, spesielt i nordøst.

Skjøtsel og hensyn

Beite bør fortsettes, og det er sannsynligvis behov for et høyre beitetrykk enn i dag. Øya er nesten jevnt over moderat gjengrodd med lauvtrær, spesielt i øst. I sørvest er det begynnende gjengroing. Det er ønskelig med vinterbeite, og usikkerheten med hensyn til økt beitetrykk ligger i om dagens beitetrykk er tilstrekkelig hvis vinterbeite innføres. Ved endring i beitetrykk og/eller endring til helårsbeite, er det derfor svært viktig med jevnlig tilsyn for å vurdere beitepress (avbeiting) og sauehold. Om vinteren er det viktig med nok mengde ung røsslyng som utegangersauen kan beite. Det er anbefalt å svi på nordvestsiden og på østsiden av øya. Her er vegetasjonsdekket tykt og riktig sviing (svi sen høst eller tidlig vår ved frost i bakken) vil ikke medføre erosjon. Sviing vil forbedre vinterbeitet gjennom å fjerne gammel røsslyng (og krekling som ikke beites) og ny røsslyng vil spire sammen med urter og gras, noe som også gir et godt vårbeite. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier.

Verdibegrunnelse

Øya er i bruk med beite av gammelnorsk sau, og rasen har beitet i lokaliteten de seneste ti-femten årene. På øya finnes en relativt god andel røsslyng og øya er en god beiteøy både sommer og vinter. Øya kan ikke anses å være gjengrodd i dag, men her er begynnende gjengroing en trussel, og røsslyngen er generelt gammel og i dårlig hevd. Lokaliteten er stor med sine 1500 daa. Grunnet sin størrelse, relativt lite gjengroing selv om trusselen finnes, samt at øya er og har vært i bruk med beiting i mange år, gis lokaliteten verdi B, viktig. Bedre tilstand på røsslyngen og mindre gjengroing, gjerne gjennom sviing og sterkere beitetrykk, vil gjøre at verdien på sikt vil kunne komme opp i en A, svært viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Geiterøya
183610309

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		C	13.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		60	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		35	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Geiterøya ble befart 13.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52. Tangvoller og sanddyner på Geiterøya er tidligere beskrevet i Elven et al. 1988:2B - Botaniske verdier på havstrender i Nordland, regionene Nord-Helgeland og Salten. Geiterøya er beskrevet i Naturbase i 2005 som en fuktig lyngheitype (C-verdi), grunnet funn av en hybrid mellom skogmarihånd og brudespore av Elven i 1988. Denne beskrivelse erstatter tidligere beskrivelse.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Geiterøya ligger rett nord for Sundøy i Rødøy kommune, og er landfast med Sundøy i sørøst med en liten grasdekt stripe som ikke sjøen flør over. Geiterøya er en liten kolleformet halvøy, langstrakt i øst-vestlig retning. Øya er avgrenset av bratte berg i sør, og noe slakere skråninger i nord. Berggrunnen er i Elven et al. (1988) beskrevet med kalkberg i sør, og fattig berggrunn i nord. Berggrunnskart (NGU) viser imidlertid glimmergneis over hele øya. UTM-koordinater er UTM33 0407522Ø, 7387827N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 158 daa. Lokaliteten består av ca. 95 % kystlynghei (D07), og 5 % trivielle myrtyper.

Utforming i lyngheia er 60 % kalkfattig kystfukthei (D0708) og 35 % kalkfattig kysthei (D0707). Myrområdene er fattige og ikke nærmer undersøkt.

Artsmangfold

Lyngheia på Geiterøya domineres av krekling, torvmyrull og en god del heigråmose. Røsslyng er ikke en mengdeart jevnt over, men påtreffes i stor grad og er dominerende art i sørhellinger. Vanlige arter er skrubbær, slåttestarr, tiriltunge, tettegras, geitsvingel, blåknapp, blokkebær, molte, bjønnskjegg, smyle, kattefot, kvitlyng, rypebær, sveve sp., skogstjerne og bleikstarr. I små myrområder midt på øya finnes frynsestarr og flaskestarr. Det finnes oppslag av rogn, vier og bjørk over hele øya. Elven et al. (1988) beskriver en artsrik tangstrand og sandstrand med forekomst av vaid og en hybrid mellom skogmarihånd og brudespore, samt at kalkbergene i sør har til dels rik flora. Vaid og marihånd-hybriden ble ikke funnet ved befarig i 2013.

Bruk, tilstand og påvirkning

Geiterøya har tidligere vært beitet med storfe, men fra og med 2011 helårsbeiter ca. 50 gammelnorsk sau på både Sundøya og Geiterøya. Det er sannsynlig at dagens dyretall økes i framtida ved at en annen besetning i kommer i tillegg.

Fremmede arter

Det ble funnet en gran på øya.

Del av helhetlig landskap

Geiterøya er landfast med Sundøy, en større øy med mye innmarksarealer, samt med noen bolighus og fjøs. Nærhet til andre verdifulle kulturmarker er ikke kjent.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Det er anbefalt at gjengroingen stoppes gjennom fjerning av etablerte lauvoppslag og -trær, samt økt beitetrykk. Det er også anbefalt å svi lyngen der røsslyngen er gammel, der det finnes mye krekling og/eller einer, og der vegetasjonsdekket er tykt. Sviing må skje sen høst eller tidlig vår ved frost i bakken, og gjøres for å forbedre vinterbeitet gjennom å fjerne gammel røsslyng (og krekling som ikke beites) til fordel for nye skudd. Ny røsslyng vil også kunne spire sammen med urter og gras, som gir et godt vårbeite. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er delvis gjengrodd og gjengroingen er i frammarsj, med mange unge trær av bjørk, vier og rogn. Her er gammel røsslyng, og rødlistearter ble ikke funnet. Lokaliteten er imidlertid i bruk som helårsbeite med gammelnorsk sau, og størrelsen på lokaliteten (158 daa) tilsier middels verdi, men grunnet gjengroingen og røsslyngtilstanden er lokaliteten vurdert til C, lokalt viktig. Fjerning av gjengroingsarter og forbedring av røsslyngtilstanden vil kunne høyne verdien på sikt.

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Valøya og Nord-Renga
183610310

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	14.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		35	
G05 Strandeng og strandsump		G0503 Hevdet med beite		2	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		3	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Valøya ble befart 14.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Valøya ligger rett nordøst for Renga i Rødøy kommune, og er landfast med Renga ved fjære sjø. Med i lokaliteten er også de nordligste nesene på Renga. Sistnevnte ble ikke befart i 2013, men antas fra avstand og berggrunn å være av samme type som Valøya. Lokaliteten Valøya og Nord-Renga er den delen av Renga som har mest lyng og er minst gjengrodd. Lokaliteten er småkupert jevnt over og Valøya er smal i nord og breiere i sør, med små sandstrandviker, først og fremst i nord. Her er lite slette berg, og bergoverflatene er delvis oppsprukket. Berggrunn er diorittisk til granittisk gneis. UTM-koordinater er UTM33 0417095Ø, 7391030N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 249 daa og består av ca. 95 % kystlynghei (D07), 2 % strandeng og strandsump (G05) og 3 % naturbeitemark (D04). Dette inkluderer en god del bart berg (anslagsvis 10-15 % av lokaliteten).

Utforming i lyngheia er 60 % kalkfattig kysthei (D0707) og 35 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Strandeng er av utformingen Strandeng hevdet med beite (G0503), og naturbeitemark er av utformingen svak lågurtbeiteeng (D0415). Midt på Valøya finnes også tre små laudunger som ikke er undersøkt.

Artsmangfold

Dominerende art i lyngheia er krekling, der torvmyrull, røsslyng, molte og blokkebær opptrer som mengdearter. Røsslyngen er gammel. Andre vanlige arter er blåbær, einer, skrubbær, skogstjerne, slåttestarr, smyle, geitsvingel, bjønnskjegg, rypebær, vårrubblom, duskmyrull, samt noen buskoppslag med dunbjørk og vier sp. Nord på Renga finnes en liten, men fin skjellsandpåvirket naturbeitemark, med lite strandengvegetasjon i kantene. Her dominerer arter som dunhavre, tiriltunge og gulaks, men det finnes også en god del einer. Andre vanlige arter i naturbeitemarka er gjeldkarve, dvergjamne, hvitkløver, fjellfrøstjerne, hårstarr, harerug, fuglevikke, noe mjørdurt, lifiol, blåkoll og ryllik. I kantene mot sjøen er det strandeng og her finnes fjærekoll, gåsemure, rødsvingel, rødsildre, marinøkkel og skjørbuksurt. Nordsiden av Renga i vest ble ikke befart, men antas fra hva som kan ses på avstand og berggrunn å være av samme type som Valøya.

Bruk, tilstand og påvirkning

På Renga (hele øya) og Valøya er det i 2013 20 spælsau og 35 gammel norsk sau på sommerbeite. Disse slippes i april og tas hjem i oktober. Lokaliteten er det område på Renga som har mest åpne lyngområder, men preges fortsatt av (begynnende) gjengroing og gammel røsslyng.

Fremmede arter

Ikke registrert.

Del av helhetlig landskap

Lokaliteten er en del av Renga som tidligere har vært bebodd og har både innmarksarealer (naturbeitemark) og utmark.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Beitetrykket kan økes for å forhindre den begynnende gjengroinga. Det er også anbefalt at gjengroingen stoppes gjennom fjerning av etablerte lauvoppslag og -trær. Vier kan spares da disse er generelt en god beiteplante, men utbredelsen må følges med. Det er også anbefalt å svi der røsslyngen er gammel, der det finnes mye krekling og/eller einer, og der vegetasjonsdekket er tykt. Sviing må skje sen høst eller tidlig vår ved frost i bakken, og gjøres for å forbedre vinterbeitet gjennom å fjerne gammel røsslyng (og krekling som ikke beites) til fordel for nye skudd. Ny røsslyng vil også kunne spire sammen med urter og gras, som gir et godt vårbeite. Hvis sviing blir satt i gang som skjøtselstiltak, er det viktig å svi av små sviflater på 10-15 daa, slik at røsslyngen kommer opp forskjellige år og skaper forskjellige aldersstadier.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er delvis gjengrodd og gjengroingen er i frammarsj, med mange unge trær av bjørk, vier og rogn. Her er gammel røsslyng, og rødlistearter ble ikke funnet. Lokaliteten er i bruk som sommerbeite for gammelnorsk sau og spælsau, og størrelsen på lokaliteten (249 daa) tilsier middels verdi, men grunnet gjengroingen og røsslyngtilstanden er lokaliteten vurdert til C, lokalt viktig. Fjerning av gjengroingsarter og forbedring av røsslyngtilstanden vil eventuelt kunne høyne verdien på sikt.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Løngmoan på Rangsdøya
183610311

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		C	14.06.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Maja S. Sjøskog Kvalvik Marit Dyrhaug	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		80	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		15	
Bruk					
Slått		Beite	x	Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak	x	Ingen	
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Løngmoan på Rangsundøya ble befart 14.06.2013 av Maja Sjöskog Kvalvik (Bioforsk) og Marit Dyrhaug (Norsk Landbruksrådgiving) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Løngmoan ligger øst på Rangsundøya, en øy rett nord for Tonnes i Rødøy kommune. Lokaliteten utgjøres av en grunn og flat dal med slake sider, med svak stigning opp mot fjellet i vest. Dalen er omkranset av mye bart berg. Midt i dalen ligger en sandmo, som sannsynligvis er en breelvavsetning. Sandmoen heller ned mot en liten bekk som renner gjennom dalen. Berggrunn er diorittisk til granittisk gneis. UTM-kordinater er UTM33 0417095Ø, 7391030N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 99 daa og består av ca. 95 % kystlynghei (D07), og resterende 5 % består av små fattige myrområder som ikke er nærmer undersøkt. På sandmoen finnes en særegen kalkfattig kystlynghei (15 %, D0707). Lyngheia i helningene rundt dalen består av kalkfattig kystfukthei (80 %, D0708).

Artsmangfold

Sandmoen med den tørre lyngheitypen gir et veldig spesielt inntrykk grunnet ekstremt næringsfattig vegetasjonssammensetning med få arter. Det er også spesielt at bunnsjiktet mangler så godt som helt. Her dominerer krekling og røsslyng, og blokkebær opptre som mengdeart. Røsslyngen er gammel. I de fuktigere lyngheiområdene vokser mange flekkvis i store mengder, og andre vanlige arter er blåbær, rygebær, noe torvmyrull og bjønnskjegg. Det finnes noen fuktsig i nord som strekker seg over sandmoene og ned mot bekken. I disse dominerer torvmyrull, og vanlige arter er rome, kvitlyng, elvesnelle, tettegras, duskmyrull, tepperot og smyle. I skråninga ned mot bekken i øst vokser skrubbær, blåbær, stormarimjelle og fugletelg. I nordøst er jordsmonnet tykkere og det vokser en del moser sammen med blokkebær.

Bruk, tilstand og påvirkning

Norddelen av Rangsundøya (inklusive aktuell lokalitet) helårsbeites av ca. 90 gammelnorsk sau i 2013. Disse blir tilleggsfôret når snøen kommer, og det er sannsynlig at snøen legger seg i aktuell lokalitet om vinteren, noe som gjør at beitinga på røsslyngen begrenses. Lokaliteten har generelt lavt beitepress, men gjengroinga blir sannsynligvis stoppa av den ekstremt næringsfattige lyngheia. Gjengroinga er konsentrert til de fuktigere områdene i kantene med bjørkoppslag og noe osp. I lokaliteten vokser ikke einer i det hele tatt.

Fremmede arter

Det vokser en bergfurubestand i vestre delen av lokaliteten.

Del av helhetlig landskap

Ikke kjent.

Kulturminner

Ikke registrert.

Skjøtsel og hensyn

Lokaliteten krever en del rydding for å stoppe gjengroinga. Beiting av røsslyng vinterstid av gammelnorsk sau må til for å holde røsslyngen i god hevd, men dette er sannsynligvis vanskelig grunnet snø som legger seg i dalen. Sviing er også vanskelig, røsslyngen er gammel, men jordlaget er ekstremt tynt og sviing vil kunne medføre erosjon.

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er spesiell og særegen med den artsfattige lyngheia som er konsentrert til sandmoen. Tilstanden hos røsslyngen er dårlig og artsrikedomen lav, men gjengroingen er hovedsakelig konsentrert til kantene og lokaliteten er i bruk som beite for gammelnorsk sau. Lokaliteten er vurdert til verdi C, lokalt viktig. Den fattige typen på sandmoen har en høyere verdi grunnet sin særegenhet, men da denne dekker en mindre del er den ikke skilt ut fra de mer vanlige, fuktige lyngheiområdene rundt om.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

LOKALITETER: Ålvoren
Røssneset
Torvøya
Nordskarven
Buøya i Dørvær
Vardøya

Dørvær

Områdenavn:
Områdenummer:

Ålvoren
183510020

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	10.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		75 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		15 %	
G05 Strandeng med strandsump		-		5 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Ålvoren på Sanna i Træna kommune ble befart 10.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten er en halvøy på vestsiden av øya Sanna i Træna kommune. Ålvoren er topografisk variert med dype sprekker og kiler, bratte knauser og skrenter, men også flate partier ytterst i vest. Flere av toppene her strekker seg over 40 m o.h. Lyngheimrådene er stedvis svært skrinne og domineres av tørr utforming. Berggrunnen består av rød gneis som er en hard og sur bergart. Lokaliteten er en del av et større, felles utmarksbeiteområde for gårdene på Sanna. UTM koordinater UTM33W 0367540Ø 7379350N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 357 daa og består av ca. 90 % kystlynghei (D07), 5 % strandeng (G05) og 5 % vegetasjonsløse eller vegetasjonsfattige vann. Utforminger i lyngheia er 75 % kalkfattig kysthei (D0707) og 15 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Selv om vegetasjonsdekningen stort sett er god er det stedvis svært skrint med klart synlig berg. I den østlige delen av lokaliteten finnes et lite parti, ca. 5 % med strandeng tilknyttet en grov rullesteinsfjære. Utforminga av denne strandenga er usikker og tenderer mot naturbeitemark.

Artsmangfold

På Ålvoren dominerer røsslyng og krekling. Stedvis er krekling vanligere enn røsslyng med en dekningsgrad på opp mot 80 %. Dette gjelder spesielt helt vest i lokaliteten. En annen art som er vanlig her er torvull. Lyngheia er svært artsfattig. Utover de tre dominerende arten røsslyng, krekling og torvull ble det funnet litt smyle, strandkvann, tyttebær, bjønnskjegg, molte og ulike mose- og lavararter. Stedvis er arts mangfoldet av lav stort og bør undersøkes nærmere. Einer er så godt som fraværende her og som følge av den ekstreme vær- og vindeksponeringa er buskoppslaget med lauvtrær helt fraværende. I vest er innslaget av fuglegjødseindikatorer i lyngheia mer tydelig med arter som rød jonsokblom, rødsvingel, skjorbuksurt og forglemmegei (sp.)

Strandenga i øst består av arter som rødsvingel, strandkvann, engsyre, hundekjeks, ryllik samt noe krekling, einer og røsslyng. De mange vannene som ligger i lokaliteten er i all hovedsak vegetasjonsløse. Noen har innslag av strandrør, bukkeblad og ulike starrarter (spp.)

Bruk, tilstand og påvirkning

Ålvoren blir ikke beitet pr 2013, men har en lang beitehistorie fra tidligere som felles utmarksbeite for gårdene på Sanna. Det foreligger planer om å få til beiting med sau igjen på Ålvoren og på Sanna forøvrig, men planene er ikke iverksatt (pr 2013). Tilstanden på kystlyngheia på Ålvoren er til tross for manglene skjøtsel relativt god. Stedvis dominerer kun krekling, noe som trekker ned beiteverdien, mens andre steder står røsslyngen fint og er tilsynelatende i optimal fase som beiteressurs. Problemarten einer er så godt som fraværende.

Vindslitasje og sjøsprøyt er de viktigste påvirkningsfaktorene på den ekstremt værutsatte Ålvore, helt vest på Sanna og Helgeland forøvrig. Fuglegjødsling spiller en viss rolle på de vestligste delene av lokaliteten.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Det har blitt gjort utallige interessante arkeologiske funn på øya, også innenfor Ålvoren. Sanna er fremdeles et levende kulturlandskap, men beitedyrene mangler på øya, og følgelig i lokaliteten Ålvoren.

Kulturminner

Det finnes flere kulturminner av eldre dato i Ålvoren. Det henvises til fylkesarkeolog ved Nordland fylkeskommune for detaljer.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å komme i gang med beiting med gammelnorsk sau, gjerne på helårsbasis. Sanna er en variert og god helårsbeiteøy, der Ålvoren hovedsakelig har vinterbeitepotensial. Grunnlaget for vinterbeiting er foreløpig ikke spesielt godt og det må vurderes restaureringstiltak for å få ned andelen krekling og få opp andelen røsslyng i ung og moden fase. Sviing av kystlynghei anbefales ikke på Ålvoren (pr dags dato) da det er overhengende fare for erosjon i det skrinne landskapet. Riktignok kan enkelte flekker punktsvis der dette kan utføres på en trygg måte uten fare for spredning av ilden.

Verdibegrunnelse

Ålvoren viser ingen tegn til gjengroing, men krekling er i partier en utfordring i relasjon til beiteverdi. Størrelsen er middels for fattig kystlynghei med drøye 360 daa. Andelen av røsslyng er generelt god og kodominerer sammen med krekling. Lokaliteten er representativ for de ytterste øyene på Helgelandskysten og ligger på Sanna, et nasjonalt og internasjonalt viktig og unikt kystlandskap. Det foreligger planer om å få ut beitedyr på øya og følgelig i lokaliteten, noe som på sikt vil kunne øke beitegrunnlaget og verdien i denne kystlyngheia. Ålvoren er vurdert til verdi B, viktig.

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn: Røssneset
 Områdenummer: 183510021

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	10.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		10 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Røssneset på Sanna i Træna kommune ble befart 10.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger på sørsiden av øya Sanna i Træna kommune. Røssneset er en relativt flat del av den ellers så topografisk varierte øya Sanna. Lyngheiområdene er stedvis svært skrinne og domineres av tørr utforming. Mye nakent berg er synlig over hele lokaliteten. Berggrunnen består av rød gneis som er en hard og sur bergart. Lokaliteten er en del av et større, felles utmarksbeiteområde for gårdene på Sanna. UTM koordinater UTM33W 0367940Ø 7378131N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er totalt ca. 388 daa og består av ca. 70 % kystlynghei (D07) og 30 % nakent berg. I kystlyngheia finnes det fragment av terrengdekkende myr og enkelte små vann. Utforminger i lyngheia er 60 % kalkfattig kysthei (D0707) og 10 % kalkfattig kystfukthei (D0708).

Artsmangfold

De to dominerende karplantene er krekling og røsslyng som er omtrent like vanlig i lokaliteten. Torvull er også vanlig her. I tillegg til krekling, røsslyng og torvull domineres vegetasjonsdekket av moser. Et tykt og komplett bunnsjikt av ulike moser som heigråmose og torvmoser i fuktige partier preger landskapet. Andre arter som ble registrert spredt er tyttebær, duskull, rypebær og ulike lavarter spesielt reinlav.

Bruk, tilstand og påvirkning

Røssneset blir ikke beitet pr 2013, men har en lang beitehistorie fra tidligere som felles utmarksbeite for gårdene på Sanna. Det foreligger planer om å få til beiting med sau igjen på Røssneset og på Sanna forøvrig, men planene er ikke iverksatt (pr 2013). Tilstanden på kystlyngheia på Røssneset er til tross for manglene skjøtsel relativt god. Hovedutfordringa er at lyngheia er svært skrinne og at mosedeppet er så kraftig. Mosedeppet vil bli redusert med beiting. Problemarten einer er så godt som fraværende.

Vindslitasje og sjøsprøyt er de viktigste påvirkningsfaktorene her på denne ekstremt værutsatte lokaliteten. Røssneset får en viss skjerming fra Ålvoren, som ligger litt lengre nord, spesielt når været står på fra nordvest

Fremmede arter

Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap

Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Det har blitt gjort utallige interessante arkeologiske funn på øya, også på Røssneset. Sanna er fremdeles et levende kulturlandskap, men beitedyrene mangler på øya, og følgelig i lokaliteten Røssneset.

Kulturminner

Det finnes flere kulturminner av eldre dato på Røssneset. Det henvises til fylkesarkeolog ved Nordland fylkeskommune for detaljer.

Skjøtsel og hensyn

Det anbefales å komme i gang med beiting med gammelnorsk sau, gjerne på helårsbasis. Sanna er en variert og god helårsbeiteøy, der Røssneset, som Ålvoren, hovedsakelig har vinterbeitepotensial. Grunnlaget for vinterbeiting er foreløpig ikke spesielt godt og det må vurderes restaureringstiltak for å få ned andelen krekling og få opp andelen røsslyng i ung og moden fase. Det er også et problem med det tykke mosedekket som kveler annen vegetasjon. Sviing av kystlynghei anbefales ikke på Røssneset (pr dags dato) da det er overhengende fare for erosjon i det svært skrinne landskapet.

Verdibegrunnelse

Røssneset viser ingen tegn til gjengroing med lauvkratt, men mose- og stedvis også lavdominansen er en utfordring for beiteverdi og for artsmangfold av karplanter. Av lyngarter dominerer krekling framfor røsslyng. Røsslyngen er dessuten gammel og burde fornyes. Det er problematisk med sviing. Størrelsen er middels for fattig kystlynghei med drøye 400 daa. Hovedutfordringa på Røssneset er at vegetasjonen stort sett er svært skrinne. Omtrent 30 % av lokaliteten dekkes dessuten av nakent berg. Det foreligger planer om å få ut beitedyr på øya og følgelig i lokaliteten, noe som på sikt vil kunne øke beitegrunnlaget og verdien i denne kystlyngheia. Røssneset er vurdert til verdi C, lokalt viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bild(er) fra lokalitet

Områdenavn:
Områdenummer:

Torvøya
183510022

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		A	11.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		60 %	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		20 %	
A08 Kystmyr		A0801 Velutviklet terrengdekkende myr		20 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Torvøya i Dørvær, Træna kommune ble befart 11.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i øygruppa Dørvær, ca åtte km nordøst for kommunesenteret Husøya. Torvøya er en av ca 30 små og store øyer i Dørvær og ligger relativt skjærmet i øygruppa. Øya er relativt flat med et stort søkk midt på. Høyeste punkt er 30 m o.h. Torvøya har, som navnet indikerer, store forekomster av til dels tykk torv og vegetasjonen på øya er så godt som heldekkende. Torva er hovedsakelig dannet av røsslyng, som er klart dominerende plante på øya. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis hovedsakelig rødlig. Gårds- og bruksnummer er 7/1, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33W 0367940Ø 7378131N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er rundt 135 daa og representerer en svært fin kystlynghei (D07). Sammen med kystlynghei finnes parti med kystmyr (A08) hovedsakelig midt på øya i et svakt søkk. Utformingene i lokaliteten er 60 % kalkfattig kystfukthei (D0708), 20 % kalkfattig kysthei (D0707) og 20 % velutviklet (men sterkt kulturpåvirket) terrengdekkende myr (A0801). Det finnes også flere små, hovedsakelig vegetasjonsløse vann i lokaliteten.

Artsmangfold

Røsslyng er klart dominerende karplante på Torvøya, både i kystlyngheia og på myrpartiene. I tillegg til røsslyng finnes litt krekling, torvull, molte, tyttebær og bjønnskjegg. Bunnsjiktet med moser er nesten fraværende som følge av den tettvoksende røsslyngen. Noen torvmoser (spp.) finnes i de fuktigste myrpartiene. Et par, små individer av gran finnes på øya, ellers er forekomst av busker og trær helt fraværende.

Bruk, tilstand og påvirkning

Torvøya ble ikke beitet ved befaring i 2013, men det er helt klart at øya har en lang beitehistorie og har sannsynligvis vært beitet for ikke så lenge siden. Røsslyngen er hovedsakelig ung til moden og tilstanden på lokaliteten er svært god og fremstår som hevdet. Det er rikelig med vanntilgang i lokaliteten.

Fremmede arter

Et par individer av gran (sitkagran?) ble registrert i lokaliteten. Disse er små og puslete og utgjør ingen stor trussel per 2013.

Del av helhetlig landskap

Træna, og da spesielt øya Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Øyværene i Træna utgjør en helt spesiell helhet og representerer det ytterste kystlandskapet på Helgeland.

Kulturminner

Det finnes flere spor av torvstikking på øya. Som nabolokaliteten i vest, Stortorvvær, har også Torvøya vært en viktig øy tidligere for torvuttak.

Skjøtsel og hensyn

Torvøya vil egne seg godt som vinterbeite for utegangersau. Øya er relativt lita og beitetrykket bør være lavt til middels. Per 2013 er det ikke behov for å beite øya årlig. Tilstand på kystlyngheia og røsslyngen spesielt er svært god og bør skjøttes jevnlig (men ikke nødvendigvis årlig) gjennom beite for sikre dette åpne landskapet. Det anbefales at granplantene fjernes for å unngå spredningsfaren i framtida.

Verdibegrunnelse

Torvøya er ei av de fineste røsslyngheiene vi har på Helgeland. Øya har fin og tett forekomst av ung og moden røsslyng, ingen tegn til gjengroing med lauvtrær, einer eller krekling (naboøya i øst er dominert av krekling), og framstår som å være i god hevd. Innslag av fremmede arter er svakt. Det som trekker noe ned er at lokaliteten er relativt liten med sine rundt 135 daa og at lokaliteten ikke blir beitet per 2013. Likevel får lokaliteten verdi A, svært viktig. Verdien vil styrkes om man får til en plan for beiting med utegangersau, fortrinnsvis på vinterstid.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Nordskarven
183510023

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		C	11.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		50 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		30 %	
A08 Kystmyr		A0801 Velutviklet terrengdekkende myr		5 %	
D04 Naturbeitemark		D0415 Svak lågurtbeiteeng		5 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Nordskarven i Dørvær, Træna kommune ble befart 11.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlyngheier er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i øygruppa Dørvær, ca. ni km nordøst for kommunesenteret Husøya. Nordskarven er en av ca. 30 små og store øyer i Dørvær og ligger i den nordøstlige delen av øygruppa. Topografisk er lokaliteten delt mellom sør og nord. Den sørlige delen består av to høye bergrygger som strekker seg opp mot 50 m o.h. Ryggene er adskilt av en dal med engvegetasjon. Vegetasjonen er til dels svært skrin i sør med mye synlig og nakent berg. Den nordlige delen er flatere og fuktigere med et tettere og mer heldekkende vegetasjon, men det er også koller og mer kupert på østsiden. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis hovedsakelig rødlig. Gårds- og bruksnummer er 7/3, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33W 03784330 73784226N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er rundt 246 daa og er variert med tanke på vegetasjonssammensetning. Kystlyngheier (D07) er dominerende naturtype. I tillegg finnes partier og fragmenter med kystmyr (A08) og naturbeitemark (D04). Kystlyngheierutforming er 50 % kalkfattig kystheier (D0707) og 30 % kalkfattig kystfuktheier (D0708). De øvrige utforminger og vegetasjonstyper er 5 % velutviklet terrengdekkende myr (A0801) av typen fattig fastmattemyr og 5 % svak lågurtbeiteeng (D0415) av typen frisk fattigeng. Resterende 10 % dekkes av nakent berg.

Artsmangfold

Røsslyng og krekling er de to artene som dominerer i lyngheia. Andre arter som ble registrert er tyttebær, torvull, bjønnskjegg, smyle, eider, heigråmose og reinlav. I engfragmentene finnes arter karakteristisk for frisk fattigeng som ryllik, gulaks, engsyre, engsoleie samt et velutviklet bunnsjukt med ulike moser. Her er også et snikende innslag av rogn som ser ut til å kunne utvikle seg. Myrpartiene er gras- og starrdominerte.

Bruk, tilstand og påvirkning

Nordskarven ble ikke beitet ved befaring i 2013, men det er helt klart at øya har en lang beitehistorie. Engfragmentene indikerer også at øya har vært benyttet både som innmark og utmark tidligere. Dessverre fremstår både utmarka og spesielt engpartiene som gjengrodde uten hevd i nyere tid. Røsslyngen er i all hovedsak gammel og vokser i tuer. Riktig nok finnes fin og ung røsslyng i den nordøstlige delen av lokaliteten.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap

Træna, og da spesielt øya Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Øyværene i Træna utgjør en helt spesiell helhet og representerer det ytterste kystlandskapet på Helgeland.

Kulturminner

Det ble registrert tufter, kanskje fra en fjøs, i forbindelse med engarealene.

Skjøtsel og hensyn

Nordskarven trenger beitedyr både i restaurerings og i skjøtselsfase for å tilbakeføre kulturlandskapsverdiene som var der før beite og den generelle bruken opphørte. Hovedutfordringa er å skape et bedre beitegrunnlag ved å fornye røsslyngen. Lokaliteten kan på sikt benyttes både til sommer og vinterbeite som følge av mosaikken av lynghei, eng og myrpartier. Det er rikelig med vanntilgang i lokaliteten.

Verdibegrunnelse

Nordskarven har gode røsslyngforekomster, er middels stor, lite gjengrodd med busker og har en fin mosaikk med lynghei, engfragmenter og myrarealer. Røsslyngen er imidlertid gammel og tuete som følge av mangel på hevd. Stedvis er vegetasjonsdekket svært skrint, spesielt i den sørlige delen. Engarealene er i begynnende gjengroingfase med bl.a. rogn. Generelt gir lokaliteten inntrykk av å være i forfall med manglende skjøtsel og stort gjengroingspotensial. Lokaliteten får verdi C, lokalt viktig

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Buøya i Dørvær
183510024

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	11.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		50 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		30 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Buøya i Dørvær, Træna kommune ble befart 11.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i øygruppa Dørvær, ca. åtte km nordøst for kommunesenteret Husøya. Buøya er den største og høyeste øya av ca. 30 små og store øyer i Dørvær og ligger i den vestlige delen av øygruppa. Topografisk er lokaliteten svært variert og kupert. Buøya er et landemerke for området og strekker seg med sine karakteristiske topper 128 m o.h. Lyngheia er svært skrinne i de tørre partiene på Buøya, men det finnes også sammenhengende områder med fuktig lynghei og myr spredt over øya. Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis hovedsakelig rødlig. Gårds- og bruksnummer er 7/4, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33W 0377137Ø 7382970N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er rundt 679 daa og er svært kupert, men relativt homogen med tanke på vegetasjon. Kystlynghei (D07) er dominerende naturtype. Kystlyngheicutforming er 50 % kalkfattig kysthei (D0707) og 30 % kalkfattig kystfukthei (D0708). Mens de tørre lyngheipartiene stedvis er ekstremt grunnlent og skrinne tenderer de fuktige heipartiene mot kystmyr. De øvrige 20 % fordeler seg på 5 % fattig tuemyr og 15 % nakent berg.

Artsmangfold

Dominerende art på Buøya er røsslyng. Stedvis er det svært bra med røsslyng, spesielt mot kantene ned mot sjøen og på fuktheiene i de mange søkkene på øya. Røsslyngen er i brukbar tilstand med mye ung og moden røsslyng. Mye tyder på at røsslyngen har vært beitet på i nyere tid. Vanlige arter i tillegg til røsslyng er torvull og reinlav. Andre arter som ble registrert er krekling, tyttebær, slåttestarr, smyle, rypebær og ulike mosearter.

Bruk, tilstand og påvirkning

Buøya ble ikke beitet ved befaring i 2013, men det er helt klart at øya har en lang beitehistorie, noe navnet i seg selv indikerer. Det antas at øya nylig har vært beitet da tilstanden på røsslyng generelt sett er god med god andel av unge og modne planter. Som for alle øyene i Træna er vær og vind en betydelig påvirkningsfaktor, noe som gjør at problemarter som lauvtrær har vanskelig for å etablere seg her.

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap

Træna, og da spesielt øya Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Øyværene i Træna utgjør en helt spesiell helhet og representerer det ytterste kystlandskapet på Helgeland.

Kulturminner

Det ble ikke registrert kulturminner under befaringa.

Skjøtsel og hensyn

Buøya bør beites på helårsbasis av gammelnorsk sau for å sikre verdiene i kystlyngheia. Brenning av lyng er lite aktuelt på grunn av stedvis svært grunnlent jordsmonn. Topografien kan nok være en utfordring med tanke på både ulykker og sanking. Det hekker sannsynligvis både rovfugl og ravn i fjellene på Buøya, noe som kan føre til høyere lammetap og skader under lamming enn normalt. Det er rikelig med vanntilgang i lokaliteten.

Verdibegrunnelse

Buøya har gode røsslyngforekomster, er stor, lite gjengrodd og har en fin homogen fordeling av arter. Røsslyngen er stort sett i god tilstand med høy andel av unge og modne planter. Beiting mangler per 2013, men mye tyder på at det nylig har vært beitedyr på øya. Stedvis er vegetasjonsdekket svært skrint og lokaliteten er svært kupert. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Områdenavn:
Områdenummer:

Vardøya
183510025

Hovednaturtype		Naturtype - Hovedutforming		Verdi	Reg. dato
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		B	11.05.2013
Stedkvalitet		Målemetode		Nøyaktighet	
Mindre god (>100 m)		Digitalisert mot ortofoto		200 (bedre enn 2 m)	x
God (<100 m)		Papirmanus		1500 (bedre enn 15 m)	
Meget god (<50 m)		Digitalisert på skjerm med bakgrunnskart	x	Registrert i felt av: Thomas Holm Carlsen	
Særs god (<20 m)	x	GPS vanlig håndholdt			
Toppkvalitet(<5m)		GPS med korrigering			
Alle naturtyper		Utforming		Andel	
D07 Kystlynghei		D0707 Kalkfattig kysthei		70 %	
D07 Kystlynghei		D0708 Kalkfattig kystfukthei		20 %	
Bruk					
Slått		Beite		Pløying	
Gjødsling		Lauving		Torvtekt	
Brenning		Park/hagestell			
Tilstand/hevd					
God		Svak		Ingen	x
Gjengrodd		Dårlig			

Innledning

Vardøya i Selvær, Træna kommune ble befart 11.05.2013 av Thomas Holm Carlsen (Bioforsk) som en del av en omfattende kartlegging av verdifulle kystlyngheier på Ytre Helgeland i forbindelse med at kystlynghei er aktuell som utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 52.

Beliggenhet og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger i øygruppa Selvær, helt nord i Træna kommune, ca. 12 km fra kommunesenteret Husøya. Vardøya henger sammen med Lyngøya i sør og er delt av ei lang kil fra vest. Begge øyene er som flate rygger der det høyeste punktet er 20 m o.h. Vardøya og Lyngøya henger også sammen med flere øyer i øst på fjære sjø noe som gjør lokaliteten som helhet mer kompleks. Berggrunnen består av kalkglimmerskifer og kalkglimmergneis, men vegetasjonen reflekterer ikke dette. Lyngheia er i all hovedsakelig fattig. Gårds- og bruksnummer er 8/2, og lokaliteten har UTM koordinater UTM33W 0377474Ø 7389245N.

Naturtyper, utforming og vegetasjonstyper

Lokaliteten er rundt 154 daa og har en flat og jevn topografi. Kystlyngheia (D07) domineres av utformingene kalkfattig kysthei (D0707) og kalkfattig kystfukthei (D0708), henholdsvis med 70 og 20 prosent dekning. De resterende ti prosentene er en blanding av kulturbetinget og fuglegjødset engvegetasjon.

Artsmangfold

Dominerende art på Vardøya er røsslyng. Generelt utgjør røsslyng over 50 prosent av vegetasjonsdekket. Krekling kodominerer med røsslyng og utgjør rundt 30 prosent. Andre arter som ble registrert i lyngheia er tyttebær, finnskjegg, rødsvingel, torvull, duskull, div moser og reinlav. I engpartiene vokser arter som engkvein, rødsvingel, gulaks og ryllik sammen med ulike fuglegjødselindikatorer som rød jonsokblom, skjørbuksurt, engsyre m.m. I noen åpne vannpytter vokser det litt bukkeblad, ellers er det lite vannvegetasjon å se. Av geologiske art å bedømme skulle man ha registret flere kalkindikerende arter i lokaliteten. Slike arter ble ikke funnet. Registreringa ble utført tidlig i sesongen, og det utelukkes derfor ikke at kalkartene finnes selv om landskapet og geologien ikke minner om kalklokaliteter slik man kjenner dem fra for eksempel Vega, Herøy, Dønna og Lurøy

Bruk, tilstand og påvirkning

Vardøya ble ikke beitet ved befaring i 2013, og det er nok en god del år siden øya ble beitet sist. Andre øyer i Selvær har derimot en lang og kontinuerlig beitehistorie. Vardøya har nok en lang beitehistorie for noen tiår tilbake i tid, før 1980. I alle fall er det tydelig at lokaliteten bærer preg av å ha vært et gammelt utmarksbeite. Tilstanden på røsslyngen er relativt dårlig med høy andel av planter i degenererende og døende fase. Lokaliteten bærer forøvrig ikke preg av gjengroing og problemarten einer er så godt som fraværende. Den største påvirkningsfaktor på Vardøya er vind og sjøsprøyt. Lauvtrær vil neppe kunne etablere seg på Vardøya

Fremmede arter

Ingen fremmede arter registrert.

Del av helhetlig landskap

Træna, og da spesielt øya Sanna er et av de mest særpregede kystlandskap vi har i Norge og er sannsynligvis også Norges eldste fiskevær. Øyværene i Træna utgjør en helt spesiell helhet og representerer det ytterste kystlandskapet på Helgeland.

Kulturminner

Det ble registrert tufter i lokaliteten. Muligens er dette tufter fra sommerfjøs

Skjøtsel og hensyn

Buøya bør beites på helårsbasis av gammelnorsk sau for å sikre verdiene i kystlyngheia. Muligens ville også forsiktig brenning (punktbrenning) bidratt til å sikre verdiene. Fuglelivet er svært rikt på Selvær inkludert på Vardøya, og det må tas hensyn til hekkende fugl hvis det skal iverksettes beiting. Selvær er et av de viktigste områder for vârrastende hvitkinngås, noe som også bør tas hensyn til i forbindelse med mattilgang og forstyrrelse.

Verdibegrunnelse

Vardøya er en fin kystlyngheilokalitet med gode forekomster av røsslyng, fravær av gjengroing og tett og heldekkende vegetasjon. Artsmangfoldet er lavt til tross for at geologiske kart viser kalkinnhold for lokaliteten. I og med at befaringa ble foretatt tidlig i sesongen utelukkes det ikke at kalkindikatorer finnes i lyngheia og potensielle rødlistede arter. Vardøya beites ikke per 2013 og røsslyngen bærer preg av å ha vært uskjøttet i flere tiår. Til tross for dette fremstår Vardøya som en verdifull kystlyngheia i nord-norsk målestokk. Lokaliteten får verdi B, viktig.

Ortofoto av lokaliteten

Bilder fra lokaliteten

Kartlagte, ikke verdifulle lokaliteter

De aller fleste av de lokalitetene som ble kartlagt sommeren 2013 har blitt vurdert å ha naturtypeverdi, enten det er en lav verdi (C), middels verdi (B) eller høy verdi (A) (Bratli 2013; Direktoratet for naturforvaltning, 2007; Jordal, 2012; Miljødirektoratet 2013; Svalheim 2013a, 2013b). Noen få av de kartlagte lokalitetene er av ulike årsaker vurdert med ingen naturtypeverdi. Tabell 3 redegjør for hvilke disse lokaliteter er og hvorfor de er vurdert å ikke ha naturtypeverdi.

Tabell 3. Liste over lokaliteter som ble kartlagt men vurdert som ikke verdifulle.

Kommune	Lokalitet	Begrunnelse
Vevelstad	Fjordholman	Ikke verdi som kystlynghei, men som hekkeplass for svært mange måker av minst fem ulike arter.
Dønna	Hovsvågen, Løkta	For små, fragmenterte områder. Skrinne og/eller gjengrodd.
Nesna	Sellåtøyan	Ikke vurdert som naturtype kystlynghei pga totalmangel på røsslyng.
Rødøy	Vestre Langøya	Liten øy, kun litt gammel røsslyng i skråninger, ikke holdt i hevd med beite, ensartet og noe gjengroing.
Træna	Dørværøya	Hovedsakelig en innmarksøy med engvegetasjon. Gjengrodd.
Træna	Ørkja	Lite røsslyng, svært skrinne, mose og lavdominans, lite egnet som beite.
Alstahaug	Indre Buøya ved Skotsvær	Ikke kystlynghei. Nærmere naturbeitemark, men noe gjengrodd.

Kilder

Bratli, H. (2013). Naturbeitemark. (Nytt faktaark for naturbeitemark, for den nye DN-håndbok 13 [under utarbeidelse], utformet av Harald Bratli 21. juni 2012, revidert 23 mai 2013)

Buer, H. (2011). Villsauboka: Selja forlag.

Direktoratet for naturforvaltning. (2007). Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Elven, R., Alm, T., Edvardsen, H., Fjelland, M., Fredriksen, K. E. & Johansen, V. (1988a). Botaniske verdier på havstrender i Nordland. A Generell innledning. Beskrivelser for region Sør-Helgeland. Økoforsk rapport 1988: 2A. Trondheim.

Elven, R., Alm, T., Edvardsen, H., Fjelland, M., Fredriksen, K. E. & Johansen, V. (1988b). Botaniske verdier på havstrender i Nordland, B Beskrivelser for regionene Nord-Helgeland og Salten. Økoforsk rapport 1988:2B. Trondheim.

Fremstad, E. (1997). Vegetasjonstyper i Norge. NINA temahefte 12: 279.

Gederaas, L., Moen, T. L., Skjelseth, S. & Larsen, L.K. (2012). Fremmede arter i Norge - med norsk svarteliste (2012). Artsdatabanken, Trondheim.

Halvorsen, R. (2010). Oversettelse fra Direktoratet for naturforvaltning sine naturtypekartleggingshåndbøker 13 og 19 til Naturtyper i Norge versjon 1.0. Naturtyper i Norge oversettelsesnøkkel 1. 116.

Holtan, D. & Gaarder, G. (2008). Kartlegging av naturtyper i Lurøy kommune, Nordland. Miljøfaglig utredning.

Holtan, D. & Prestø, T. (2008). Kartlegging av naturtyper i Herøy kommune, Nordland. Miljøfaglig Utredning, rapport 2008: 9.

Jordal, J.B. (2012). Kystlynghei - verdisetting. (Nytt faktaark for kystlynghei, for den nye DN-håndbok 13 [under utarbeidelse], utformet av John Bjarne Jordal 7. mai 2012)

Kaland P.E. & Kvamme M. (2012). Faggrunnlag for kystlynghei DN-rapport X- 2012 [under utarbeidelse]

Kvalvik, M. (2013). Kartlegging av kystlynghei i kommuner på Ytre Helgeland. Deloppdrag 1 - forslag til lokaliteter som skal kartlegges sommeren (2013). Bioforsk notat.

Kvamme, M., Kaland, P. E. & Nordenhaug, A. (2009). «Gi oss i dag vårt daglige brød», bruk og produkter fra kystlyngheiene. Naturen, 2 (133): 76-85.

Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. r. (2010). Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Lovdata. (2013). Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Nettside: <http://www.lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>. Hentet 6. november (2013).

Miljødirektoratet. (2012). Strandeng og strandsump. (Nytt faktaark for strandeng og strandsump, for den nye DN-håndbok 13 [under utarbeidelse])

Miljødirektoratet. (2013). Naturbase - Miljødirektoratets database over kartfesta informasjon om utvalgte natur- og friluftsområder i Norge. Nettside: www.naturbase.no. Informasjon hentet i mars-november (2013).

Mjelde, M. (2004). Kartlegging av biologisk mangfold i kommunene. Ferskvannsvegetasjonen i Nordland. Rapport 1/2004. Fylkesmannen i Nordland.

Norderhaug, A. & Johansen, L. (2011). Kulturmark og boreal hei - I: Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Often, A., Edvardsen, H., Vange, V. & Tverabakk, U. (2003). Verdifulle kulturlandskap i Nordland. Rapport fra registreringer i kulturlandskap i Nordland 1992-95, redigert av Fylkesmannen i Nordland 2003.

Riksantikvaren. (2013). Askeladden - Riksantikvarens offisielle database over fredete kulturminner og kulturmiljøer i Norge. Nettside: www.riksantikvaren.no/Askeladden. Informasjon hentet i mars-november (2013).

Svalheim, E. (2013a). Naturtypenavn: Tresatt kulturmark. (Nytt faktaark for Tresatt kulturmark, for den nye DN-håndbok 13 [under utarbeidelse], utformet av Ellen Svalheim 21. mai 2013)

Svalheim, E (2013b). Naturtypenavn: Slåttemark. (Nytt faktaark for Slåttemark, for den nye DN-håndbok 13 [under utarbeidelse], utformet av Ellen Svalheim 21. mai 2013)